

ΑΓΟΡΕΥΣΙΣ ΕΝ ΤΗ ΒΟΥΛΗ,

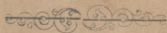
ΤΟΥ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ

Κ^{ος} ΧΑΡΙΛΑΟΥ ΤΡΙΚΟΥΠΗ

ΕΙΣΑΓΟΝΤΟΣ ΤΟΝ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΝ

ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1895

κατά τὴν συνεδρίαν τῆς 9 Νοεμβρίου 1894

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

1894

ΑΓΟΡΕΥΣΙΣ ΕΝ ΤΗ ΒΟΥΛΗ,

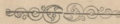
ΤΟΥ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ

Κ^{ος} ΧΑΡΙΛΑΟΥ ΤΡΙΚΟΥΠΗ

ΕΙΣΑΓΟΝΤΟΣ ΤΟΝ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΝ

ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1895

κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς 9 Νοεμβρίου 1894

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

1894

ΑΓΟΡΕΥΣΙΣ ΕΝ ΤΗ ΒΟΥΛΗ.

ΤΟΥ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ

Κ^α Χ. ΤΡΙΚΟΥΠΗ

ΕΙΣΑΓΟΝΤΟΣ ΤΟΝ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΝ

ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1895

κατά την συνεδρίαν τῆς 9 Νοεμβρίου 1894

Χ. ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ (Πρωθυπουργός). Ἡ ἐπιβαλλομένη εἰς τὴν Κυβέρνησιν ὑποχρέωσις, ὅπως εἰσαγάγῃ τὸν προϋπολογισμὸν εὐθὺς ἀπὸ τῶν πρώτων συνεδριάσεων τῆς Βουλῆς, ἵνα δυνήθῃ ἡ Βουλὴ καὶ ἡ ἐπιτροπὴ αὐτῆς νὰ ἐπιζητήσῃ αὐτὸν ἐν ἀντίσει καὶ ἐπιβθῇ εἰτα ἡ φήμισι τοῦ προϋπολογισμοῦ ἱκαίρως, πρὸ τοῦ τέλους τοῦ ἔτους, παρέχει εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εὐκαιρίαν, ὅπως ἐπὶ ταῖς πληροφορίαις ταῖς ἐν τῇ εἰσηγήσει τοῦ προϋπολογισμοῦ ἐπισκοπήσῃ πρὸ πάσης ἄλλης ἐργασίας τὴν γενικὴν κατὰστασιν τῆς Πολιτείας. Πάντοτε δι, ἀλλὰ σήμερον ἰδίως, ἡ γενικὴ κατὰστασις τῆς Πολιτείας ἀβήρητως συνδέεται πρὸς τὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ, καὶ ἀδύνατον εἶναι νὰ μελιτηθῇ τὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ ἄνευ ἐξετάσεως τῶν τῆς κατὰστασεως τῆς χώρας ἐν γένει, οὐδὲ εἶναι δυνατόν νὰ ἐνωθῇ ἡ κατὰστασις τῆς χώρας ἀσχέτως πρὸς τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐργασίας τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ λήξαντος καὶ τοῦ ἐπόμενου.

τος έτους και προς τους παράγοντας του προϋπολογισμού του επόμενου έτους.

Θέλω παραστήσει εις την Βουλὴν ὅποια ὑπῆρξαν τάπο-
τελέσματα τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐκτελεσθέντος καὶ τοῦ
προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐκτελούμενου· Θέλω παραστήσει εἰς
τὴν Βουλὴν τοὺς παράγοντας τοῦ κατὰ τισθίντος προϋπο-
λογισμοῦ τοῦ έτους 1895, καὶ τὴν κατὰστασιν τὴν δημι-
ουργηθεῖσαν ἐκ τῆς ἀνεπαρκείας τοῦ παρελθόντος, ἣν ὀρί-
σμεν καὶ διὰ μέτρων οικονομικῶν καὶ διὰ μέτρων γενι-
κωτέρων νὰ θεραπεύσωμεν. Ἐν γένει πιστεῖται, ὅτι τὰ
τῶν οικονομικῶν τῆς χώρας εἰς ἐνὸς καὶ μόνου ἐξαρκούν-
ται (ἡτῆματος, ἐκ τοῦ ἰσοζυγίου τοῦ προϋπολογισμοῦ, καὶ
βλέπομεν τοὺς θύλοντας νὰ ἐπιδέξωσιν εὐθύναις εἰς ταύτην
ἢ εἰς ἐκείνην τὴν Κυβέρνησιν, μελετῶντας τὰ τῶν προϋπο-
λογισμῶν τῶν Κυβερνήσεων, τὰς ὁποίας θέλουσι νὰ εὐθύ-
νωσιν, ἵνα, χαρακτηρίζοντες αὐτοὺς ὡς καταρτισθέντας ἢ
ἐκτελεσθέντας, ἐν ἰλλείψει ἰσοζυγίου ἢ ἐν ἰσοζυγίῳ στενῷ,
καταλήξωσιν εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι οἱ καταρτιστῆναι ἢ
οἱ ἐκτελεστῆναι εἶναι παράτιτοι τῆς μετέπειτα καταστά-
σεως τῆς οικονομικῆς. Καὶ εἶναι μὲν βέβαιον, ὅτι τὸ ἰσοζύ-
γιον τοῦ προϋπολογισμοῦ εἶναι ἀπαραίτητον πρὸς τὴν διευ-
θέτησιν τῶν τῆς χώρας, ὅτι ἡ ἐλλείψει ἰσοζυγίου πλήρους ἐπι-
φέρει δυσχερείας πάντοτε περὶ τὴν οικονομικὴν διαβύβη-
σιν, ὅτι τὸ ἰσοζύγιον δὲν ἔχει πάντοτε τὸν αὐτὸν χαρακτῆ-
ρα, διότι εἴχομεν ἐν τῷ παρελθόντι ἰσοζύγιον ἐν τῷ προϋ-
πολογισμῷ, ὅπως ἀποδεικνύονται οἱ ἀπολογισμοὶ, ἀπολογι-
σμοὶ ὑποβληθέντες εἰς τὴν Βουλὴν, ἀπολογισμοὶ, ὧν ὁ τε-
λευταῖος, ὁ τοῦ 1891, ὑποβλήθησεται σήμερον εἰς τὴν
Βουλὴν συνάμα μετὰ τοῦ ἐκτετυπωμένου τεύχους τοῦ προϋ-
πολογισμοῦ τοῦ 1895, ἀλλὰ τὸ ἰσοζύγιον, εἰς ὃ κατέλη-
γον οἱ ἀπολογισμοί, δὲν ἦτο τὸ πλήρες ἐκείνου ἰσοζυγίου,
ὅπερ πρέπει νὰ ἐπιζητῆται, τὸ ἰσοζύγιον τῶν τακτικῶν
ἐσόδων πρὸς τὰς τακτικάς καὶ ἐκτάκτους δαπάναις, ἀλλ'
ἦτο μόνον τὸ ἰσοζύγιον τῶν τακτικῶν ἐσόδων πρὸς τὰς
τακτικάς δαπάναις καὶ πρὸς τὰς ὑπηρεσίας τῶν δανείων,
δι' ὧν ἀπηντύνοντο αἱ ἐκτάκτοι δαπάναι. Πέραν τούτου δὲν
ἦτο δυνατόν νὰ ἐπιτευχθῇ, δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ἐπιζητηθῇ

τι ἐν τῷ παρελθόντι. Δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ἐπιζητηθῇ τι,
ἐπ' ὅσον αἱ ὑποχρεώσεις τοῦ Κράτους αἱ εἰς χρυσὸν ἀπε-
τίοντο ἄρτια, διότι ἡ ἄρτια ἀπόττις τῶν εἰς χρυσὸν ὑπο-
χρεώσεων τοῦ Κράτους ἐπηγάτο τὴν ἀνάγκην εἶτε τῆς διὰ
δανείου εὐρέσεως τοῦ χρυσοῦ, εἶτε τῆς εὐρέσεως αὐτοῦ δι'
ἀγορᾶς συναλλάγματος· ἀλλ' ἡ δι' ἀγορᾶς συναλλάγματος
ἀπόττις τῶν ὑποχρεώσεων τοῦ Κράτους εἰς χρυσὸν ἐπὶ το-
σοῦτον θὰ ἤβριαν τὰς δαπάναις, ὥστε θὰ ἀνέτριπε πρὸς ἡμᾶς
τὸ ἰσοζύγιον τοῦ προϋπολογισμοῦ.

Πολλὰκις ἐγένετο συζήτησις περὶ τῶν οικονομικῶν συν-
δυασμῶν, δι' ὧν ἐπιτυγχάνετο ἡ πληρωμὴ τῶν εἰς χρυσὸν
ὑποχρεώσεων τοῦ Κράτους, καὶ ἐκεῖνοι οἵτινες ἐν τῷ Ἀν-
τιπολιτεύσει ἐβίβον τὴν Κυβέρνησιν διότι διὰ τοιούτων
συνδυασμῶν ἀπέναι τὸν χρυσὸν, εὐθὺς ὡς ἤρχοντο εἰς τὴν
Κυβέρνησιν, διὰ τοιούτων συνδυασμῶν καὶ οὗτοι ἀπέκτιν
ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει τὸν χρυσὸν, δι' οὗ ὑπηρετεῖτο τὸ δημόσιον
χρεῖος. Οὐδὲ ἦτο δυνατόν νὰ γίνηται ἄλλως, καὶ ἂν ἀπό-
πειρα ἐγένετο περὶ πληρωμῆς διὰ συναλλάγματος, εὐθὺς
ἐπὶ ἡρχετο ἡ ἀπόδειξις τοῦ ἀνεφίκτου.

Ἐπομένως ἐν τῇ καταστάσει οὐχὶ τῇ δημιουργηθείσῃ
κατὰ τὰ τελευταῖα ταῦτα ἔτη, ἀλλὰ τῇ καταστάσει τῇ
κληροδοτηθείσῃ ἀπὸ τοῦ 1881, ὅτε τὰ χρεῖα εἶχον κορυφωθῇ
ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε ἡ πληρωμὴ τῶν τῆς ὑπηρεσίας αὐτῶν εἰς
χρυσὸν νὰ μὴ δύναται νὰ ἐπιτευχθῇ ἄνευ δανείου, ἢ ἄνευ
πληρωμῆς διαφορᾶς συναλλάγματος μεγίστης, ἀπὸ τῆς
ἐποχῆς ἐκείνης διετελούμεν πρὸ τοῦ διλήμματος ἢ νὰ ἀπο-
δίδωμεν τὸν τῆς ὑπηρεσίας τοῦ δημοσίου χρεῖος χρυσὸν ἐκ
τῶν προσόδων τῆς χώρας, ἀποστραγγίζοντες αὐτὴν, ἢ νὰ
ἀποκωμῶμεν τὸν χρυσὸν δι' ἰξωτερικῶν δανείων, ἀνθ' ὧν
ἐξωρλούτο δάνεια ἰσωτερικὰ εἰς τραπεζικὰ γραμμάτια,
αἰθανόμενοι οὕτω τῶν ἰξωτερικῶν ὑποχρεώσεων εἰς χρυ-
σὸν καὶ τῶν ἐκ τῶν ὑποχρεώσεων τούτων δυσχερειῶν. Αἱ
σαῖφεις πᾶσαι, αἱ σπηρεζόμεναι εἰς παραλληλισμὸν τῆς
χώρας ἡμῶν πρὸς χώρας ἄλλας, ἐχούσας ἄρτιον τὸν χρυ-
σὸν, ἐχούσας εὐρίαν τὴν περιφέρειαν τῆς ἰδίας αὐτονομί-
ας καὶ παρ' αἷς ὁ χρυσὸς ὁ ἐξαγόμενος εὐρίαν τὴν
ἀναλογία μικρῇ πρὸς τὸν χρυσὸν τὸν κυκλοφοροῦντα

τῇ χώρῃ, οὐδεμίαν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν ἐν τῇ προκειμένῃ.

Ταῦτα εἶναι τὰ ἐπιμενέοντα τὴν ἀνεπάρκειαν τῆς χώρας καὶ τὴν ἀνάγκην τῆς προκατόχου ἡμῶν Κυβερνήσεως, ὅπως μὴ πληρωσῇ τὰ τῆς ὑπερσίας τοῦ δημοσίου χρέους οὔτε εἰς χρυσὸν ἀγοραζόμενον ἐν τῇ χώρῃ, οὔτε εἰς δάνειον συνομολογούμενον ἐκτὸς τῆς χώρας, ἀλλὰ νὰ πληρῶσιν αὐτὰ διὰ δανείου ἰδανικοῦ, δανείου, ὅπερ ἐκ προσμῖν ἐκηρύσσετο ὅτι ἦθελε περικοπῇ μετ' ὀλίγων, διότι οἱ ἱζητούντες νὰ δικαιολογήσῃσι σήμερον τὸ δάνειον τῆς κεραλαιώσεως ὁμολογοῦσιν, ὅτι δὲν ἦτο δεκτικὸν δικαιολογίας, εἰμὴ μόνον ὡς μέτρον προσωρινόν, προσωρινόμενον ἵνα περιληφθῇ κατόπιν εἰς τὴν περικοπὴν, ἥτις θὰ ἦτο τὸ γενικὸν μέτρον. Ἡ περικοπὴ τῶν ἄλλων δανείων τοῦ Κράτους ταύτην φέρει τὴν δικαιολογίαν ὡς πρὸς τοὺς συνομολογήσαντας τὰ δάνεια ἐκεῖνα, ὅτι, ὅτε συνομολογούν τὰ δάνεια, δὲν εἶχον σκοπὸν τὴν περικοπὴν τὴν ἐπιθεοῦσαν, τοὐναντίον ἐρρόνουν, ὅτι θὰ δυναθῇ τὸ Κράτος νὰ ἐκπληρῶσῃ τὰς ὑποχρεώσεις του τὰς ἐκ τοῦ δανείου, ἐνθ' ἡ περὶ τοῦ δανείου τῆς κεραλαιώσεως δικαιολογία παριστᾷ αὐτὸ ἐκδοθὲν ἐν γνώσει ὅτι ἐντὸς ἐνθ' ἡ δύο ἱδῶν ἦθελαν ὑποβληθῆναι περικοπὴν τοιαύτην διὰ παράστασις ἀδικαίᾳ τὴν χώραν, οὐ μόνον ὡς ἀθετοῦσαν τὰς ὑποχρεώσεις αὐτῆς, ἀλλὰ καὶ ὡς δολίως πολιτευομένην, ὡς πολιτευομένην διὰ τρόπου, ὅστις καταβιβάζει αὐτὴν ἡθικῶς.

ΡΑΛΛΗΣ. Ἐπρεπε νὰ ἐντρίπησθαι νὰ λέγηται τοιαῦτα (θόρυβος).

ΤΡΙΚΟΠΗΣ (Προβουλευγός). Ἐὰν ὑπάρχωσι Βουλευταὶ, οἵτινες δὲν γινώσκουσι κατὰ τινὰ τρόπον πρέπει νὰ ἐκφράζωνται ἐντὸς Βουλευτηρίου, οἱ Βουλευταὶ οὗτοι παρίστανται εἰς ἡμᾶς τὸ δικαίωμα νὰ προσεγγώμῃα πρὸς αὐτούς, ὡς κατέχοντες τὴν ἐσχάτην θέσιν ἐντὸς τοῦ Βουλευτηρίου (θόρυβος). Ἐγὼ οὐδὲν ἄλλο πράττω ἢ νὰ συζητῶ τὰς πράξεις τῶν προκατόχων μου. Ἐγὼ συζητῶ τὰς πράξεις διὰ λέξεων ἐσχημένων, ἡμεῖς δὲ ἀποτεινόμενοι ἀποστορᾶς οὐχὶ ἐσχημένους, οὐχὶ ἀξίας Βουλευτοῦ (χειροκροτήματα ἐκ τῆς δεξιᾶς καὶ ἐκ τῶν ἀκροατηρίων).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Παρεκκλῶ τὰ ἀκροατήρια νὰ πύπτωσι

τὰ χειροκροτήματα. Δὲν ἔχουσιν τὸ δικαίωμα οὐδὲ νὰ χειροκροτοῦσιν, οὐδὲ νὰ ποδοκροτοῦσιν. Εἰς δευτέραν φορὰν θὰ κενώσω τὰ ἀκροατήρια.

ΤΡΙΚΟΠΗΣ (Προβουλευγός). Ἐγὼ, Κύριε, θὰ ἐμὴ λήσω μετὰ πάσης ἐλευθερίας, καὶ ἂν ἐπιλοῦντο ἡμεῖς ὑπάρχουσιν οἱ ἀσχημονοῦντες, ἅς εἶναι εἴθιμα, ὅτι αἱ ἀσχημοναὶ αὐτὸν δὲν φθάνουσι μέχρις ἡμεῶν.

Ἐξήλθον τὰ τοῦ μέτρου, δι' οὗ ἐπιτεύχθη ἡ πληρωμὴ τῶν τῆς ὑπερσίας τοῦ δημοσίου χρέους εἰς χρυσὸν κατὰ τὸ αἰτίως παρελθόν. Δὲν δύνανται νὰ ἀναπτύξω τὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ, τὰ τῶν προτάσεων ἡμῶν, τὰ τῆς καταστάσεως τῆς παρούσης τῆς χώρας, ἂν μὴ ἐξηγήσω ὅποια ἦτο ἡ ἔννοια τοῦ προϋπολογισμοῦ, ὅστις ἔρτι ἐξετελέσθη ἐν ταῖς πληρωμαῖς εἰς χρυσόν. Ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ 1893 ὤλεξε πρὸ 9 ἡμερῶν. Πρὸ ἐννέα ἡμερῶν πᾶσαι αἱ δαπάναι καὶ πάντα τὰ ἔσοδα τὰ ἀναγόμενα εἰς τὸν προϋπολογισμὸν ἐκείνον ἵπικαιώθησαν. Δὲν ἔχουσιν ἔτι γνώσιν πλήρη τῶν αποτελεσμάτων τοῦ μηνὸς Ὀκτωβρίου, ἔχουσιν ὅμως γνώσιν τῶν αποτελεσμάτων μέχρι τέλους Σεπτεμβρίου, τηλεγραμμικῶς διὰ καὶ πολλῶν ἐκ τῶν αποτελεσμάτων τοῦ μηνὸς Ὀκτωβρίου, καὶ θὰ δυναθῶμεν ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ ἐκεῖνου νὰ ποιήσωμεν τὰς μελέτας, αἰτίνας θὰ ἦναι ὁ ἀσφαλίστερος τῶν ὀδηγῶν περὶ τὸ ἔργον, εἰς ὃ ἦδη προσκαλοῦμεθα. Ἀλλὰ πῶς εἶναι δυνατόν νὰ προβῶμεν εἰς τὴν μελέτην ταύτην, ἐὰν νομίζωσιν οἱ κύριοι Βουλευταί, ὅτι ἐπιτρέπεται νὰ καλύπτωμεν τὴν ἔννοιαν τῶν πράξεων αὐτῶν; Καὶ διατὶ νὰ τὴν καλύπτωμεν; Διότι διατρέχοντες τὸν κίνδυνον νὰ ἴδωμεν δύο πρόηιν Ὑπουργοῦς βουλευτὰς ταρακταμένους πρὸ τῆς εἰκόνης τῶν παρ' αὐτῶν τελεθεινῶν καὶ ἐκφραζόμενους διὰ τρόπον, ὃν εὐκαταὶ ὄν θὰ γὰρ νὰ ἡδυνάμην νὰ χαρακτηρίσω ὡς πρωτεύουστον ἐν τῇ περιόδῳ ταύτῃ.

Ἡ ἔννοια τοῦ δανείου τῆς κεραλαιώσεως εἶναι ἐκ τῶν σπουδαιωτάτων περὶ τὴν ἑλληνικὴν τὸν τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ 1893 ἐν τῇ ἐκτελείᾳ αὐτοῦ διότι, ἂν τὸ δάνειον τῆς κεραλαιώσεως ἦτο δάνειον μὴ ἐκείνου τοῦ δανείου τῆς κεραλαιώσεως, οὐδεμία θὰ ὑπῆρχε δικαιολογία, ἵνα μὴ ἐπὶ τῇ θήρῃ ἡ χώρα ἀπολαύσῃ τῶν πλεονεκτημάτων τῆς

πολογισμού τοῦ 1893, τὸν ἐκ τῆς διὰ τοιοῦτων δανείων ἀποτίσεως τῶν ὀφειλῶν αὐτῆς, αἰρούσης τὴν μεγαλειτέραν τῶν δυσχερειῶν τῶν μετὰ τὸ 1893 προϋπολογισμῶν, τὴν ἀποβρίδουσαν ἐκ τῆς ἀποτίσεως τῶν τοῦ δημοσίου χρέους ἐπὶ καταβολῇ διαφορᾶς συναλλαγματικῆς. Ἀλλὰ τὸ δάνειον τοῦτο, τὸ ἐπαγγιλλόμενον ἐξῆταν τῶν τοκομεριδίων τὴν ἀπότισιν, θὰ ἦτο γνωστὸν, καὶ ἦν ὥρα ἐξιδίδετο, ὅτι θὰ ὕριστατο περικυπητὴ ἐν χρόνῳ προσχευαστά, ἡ δὲ πληρωμὴ τῶν τῆς ὑπηρεσίας τῶν τοῦ δημοσίου χρέους διὰ τίτλων δανείου ὑποχρεωτικῶς παρεχομένων ἀντὶ χρήματος καὶ ἐπὶ ἐπαγγελίας προωριμνέας ἵνα μὴ ἐκπληρωθῶσι θὰ ἦτο πλῆρον ἡ πτώχευσις, διότι θὰ ἦτο πτώχευσις δολία. Ὅτε θὰ παρείχοντο αἱ ἐπαγγελίαι περὶ ἀρτίας πληρωμῆς τοιοῦτου δανείου, θὰ ἦτο γνωστὸν εἰς τοὺς τοιαῦτα ἐπαγγελλομένους, ὅτι δὲν θὰ ἐξπληρουτο αἱ ἐπαγγελίαι, οὐδὲ ἦτο δυνατόν νὰ ἐκπληρωθῶσι, διότι, καταλήξαντες εἰς ἀνεπάρκειαν πρὸς πληρωμὴν τῶν τοκομεριδίων τὸν Ἀπρίλιον τοῦ 1893, πῶς ἦτο δυνατόν νὰ ἐλπίσωμεν, αὐξάνοντας ἔκτοτε τὰς ὀφειλάς διὰ δανείων κεραλαιώσεως, τὸν θὰ εἴχομεν βραδύτερον τὴν ἐπάρκειαν πρὸς πληρωμὴν διὰ χρήματος καὶ οὐχὶ διὰ τίτλων κεραλαιώσεως τῶν τῆς ὑπηρεσίας τοῦ οὕτως αὐξηθέντος δημοσίου χρέους;

ΡΑΛΛΗΣ. Πῶς τὸ ἡλπίσατε τὴν 26 Ἀπριλίου 1893; ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Μὴ διακόπτετε, παρακαλῶ. Ζητήσατε τὸν λόγον καὶ ἀπαντήσατε.

ΕΥΤΑΞΙΑΣ. Τὸν λόγον, κύριε Πρόεδρε.

ΡΑΛΛΗΣ. Ἡρώτησα, πῶς τὸ ἡλπίσατε τὴν 26 Ἀπριλίου 1893.

ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ. Τὰ δάνεια, ἀτινα ἡμεῖς διαπραγματευόμεθα, δὲν ἦσαν δάνεια κεραλαιώσεως, ἡ δ' ἐκ τῶν δανείων ἐκείνων, ἐν συνμολογούτῳ, κατὰστασις, δὲν θὰ ἦτο ἡ ἐκ τοῦ δανείου τῆς κεραλαιώσεως παραχθῆσα. Ὅταν οἱ κύριοι Βουλευταὶ προκαλέσιν ἐρωτήσεις περὶ τῶν δανείων, ἀτινα ἡ προκάτοχος ἐκείνων Κυβέρνησις διαπραγματεύετο, θίλω συζητῆσαι περὶ τοῦ θέματος. Τὰ δάνεια ἐκεῖνα δὲν συνμολογήθησαν, δὲν σχετίζονται ἄρα ἁπλῶς πρὸς τὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ, περὶ ὧν ἤδη πραγματευόμεθα, καὶ ἡ

περὶ αὐτῶν συζητήσεις δὲν θὰ δυνηθῇ νὰ περιληφθῇ ἐν εἰσηγήσει προϋπολογισμοῦ ἄλλ' εὐθὺς μετὰ τὴν εἰσηγήσιν, καὶ σήμερον ἐτι, ἐν προκλήθῃ, προθύμως θίλω ἐπιληφθῇ τῶν τοῦ θέματος. Ἦδη περιορίζομαι εἰς τὰ τῆς ἐκτέλεσεως τῶν προϋπολογισμῶν τῆς ἀρτί ηὐξήσεως καὶ τῆς τρεχούσης χρήσεως καὶ εἰς τὰ τῆς κατασκευῆς τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπινότος ἔτους.

Ἐκνήφθη λοιπὸν πράγματι ἡ πτώχευσις κατ' Ἀπρίλιον τοῦ 1893, καὶ διὰ τῆς πτωχεύσεως ἀπείθησαν ὅρει καὶ εἰς χρυσὸν λόγῳ τοῦ δημοσίου χρέους ἄνευ ἐπιβαρύνσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξῶθεν διὰ καταβολῆς συναλλαγματικῆς διαφορᾶς πρὸς ἀπόκτησιν τοῦ χρυσοῦ. Κατὰ τοῦτο, τὴν ἀπαλλαγὴν ἀπὸ δαπάνης πρὸς ἀπότισιν συναλλάγματος ὑπερτετιμημένου, ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ 1893 ἐν τῇ ἐκτέλει αὐτοῦ ὀλίγον διαφέρει τὸν πρὸ αὐτοῦ προϋπολογισμῶν. Ἡ ἀγορὰ τοῦ συναλλάγματος θὰ ἦτο βεβαίως ὁ τρόπος ὁ κανονικὸς. Ἀπὸ τοῦ 1881 ἡ πληρωμὴ τῶν ὀφειλῶν τοῦ Κράτους εἰς τὸ ἑξωτερικὸν διὰ συναλλάγματος κανονικῶς ἀγοραζόμενον ἐν τῇ χώρᾳ ἀπέδιδετο ἀτελεσφόρητος, καὶ οἱ οἰκονομικοὶ συνδυασμοί, τοιούτοις ἡ ἀπόκτησις τοῦ συναλλάγματος διὰ τροπῆς ἰσωτεριῶν δανείων εἰς ἑξωτερικὰ δάνεια ἦτό τι ἐπιβαλλόμενον ἱκανοῦ. Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης τὸ τοκομερίδιον τῶν ἑξωτερικῶν δανείων εἶχε λάβει διαστάσεις τοιαύτας, ὥστε ἡ ἰσχυρὸς ἀγορὰ δὲν ἠδύνατο νὰ παράσχῃ ἄνευ ἀνατροπῆς τὸν χρυσὸν τὸν ἀναγκαῖον πρὸς τὴν πληρωμὴν αὐτοῦ, καὶ ἐν διὰ τῶν περισσευμάτων τῶν προϋπολογισμῶν ἐζητοῦμεν νὰ ἀποκτήσωμεν τὸν χρυσὸν ἐν τῇ χώρᾳ, θὰ ἐτρέχομεν κατόπιν τῆς μετρίσεως οὗκ, διότι διὰ τὸν ἀπαιτήσιον προερχόμενοι εἰς τὴν ἀγορὰν τραπέζικοῦ χρήματος ὀλιγώτερον χρυσὸν θὰ ἐπορίζομεθα. Καὶ σήμερον ἐτι, ἐν, ἵνα ἀπαντήσωμεν 10 ἑκατομμύρια χρυσοῦ ἐν τῇ ἀγορᾷ, πρέπει νὰ δαπανήσωμεν εἰς τραπέζικα γράμματα περὶ τὰ 17 ἢ 18 ἑκατομμύρια, ἄρα διὰ 36 ἑκατομμύριον εἰς τραπέζικα γράμματα ἡθίλομεν ἀποκτήσῃ τὸν διπλάσιον χρυσὸν, ἥτοι 20,000,000 ἑκατομμυρίων δὲν πείσεται πᾶς τις, ἐτι δὲν ἡθίλομεν ἀποκτήσῃ οὐδὲ τὰ 10,000,000, διὰ τὴν ἀνεπάρκειαν τῆς ἀρτί καὶ κατὰ

τὴν παρεπομένην δυσανάλογον ὑπερτίμησιν τοῦ συναλλάγματος;

Ἐκτοτε ἰγνέτω ἱπακοῦντῇ ἡ ἀνομαλία, ἣν ἐπάγειται ἡ ἀναγκαστικὴ κυκλοφορία, ὑριστάμενου σπουδαίου ἰσωτερικοῦ χρέους τοῦ Δημοσίου. Ὁ προϋπολογισμὸς καθίσταται διρρῆς, ἀναγκάριον δαπάνας εἰς χρυσὸν, καὶ εἰς ἀπόστιον αὐτῶν ἰσοδία εἰς τραπέζικα γραμμάτια, τὸ δὲ ἰσοζύγιον τοιοῦτου προϋπολογισμοῦ εἶναι πλήρες, μόνον ἂν ὁ πρὸς τὰς δαπάνας χρυσὸς περικτήθῃ ἐν τῇ ἀγορᾷ ἀντὶ τραπέζικων γραμματίων. Ἡ ἀπόκτισις ὅμως τοῦ χρυσοῦ ἐν τῇ ἀγορᾷ δὲν εἶναι μόνον ζήτημα ἰσοζυγίου τοῦ προϋπολογισμοῦ, εἶναι ζήτημα σχετιζόμενον πρὸς τὸ ἰσοζύγιον τῆς ἀγορᾶς, καὶ τοῦτου ἡ μελέτη εἶναι δυσχερεστέρη κατὰ πολὺ τῆς τοῦ ἰσοζυγίου τοῦ προϋπολογισμοῦ. Τοῦ προϋπολογισμοῦ τὸ ἰσοζύγιον, τὸ ὅποιον νομίζουσιν αἱ Ἀντιπολιτεῖσεις ὅτι πρέπει νὰ διαφύδωσιν, ὅτι πρέπει νὰ παριστάσῃ μὴ ὑριστάμενον καὶ ὅταν ὑρίστανται, δὲν ἀρκεῖ πρὸς τὴν διευθέτησιν τῶν οἰκονομικῶν τῆς χώρας. Τὸ ἰσοζύγιον εἶναι παράγων ἀναγκαῖος τῆς διευθετήσεως, καὶ ἀνευ αὐτοῦ δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ κανονικὴ τῶν οἰκονομικῶν λειτουργία· ἀλλὰ τὸ ἰσοζύγιον ἐν προϋπολογισμῷ, καὶ ἄνετι περιλαμβανήν τὰ πρὸς τὴν ἀγορὰν τοῦ χρυσοῦ κεφάλαια, δὲν λύει τὸ ζήτημα τῆς παροχῆς τοῦ χρυσοῦ ὑπὸ τῆς χώρας καὶ τῶν συνεπειῶν τῆς παροχῆς χρυσοῦ ὑπὲρ τὸ μέτρον τῶν δυναμένων τῆς χώρας. Δὲν λύει τὸ ζήτημα τῆς παροχῆς τοῦ χρυσοῦ ἡ ἀναγκρὴ τῶν πρὸς τὴν ἀπόκτησιν αὐτοῦ ἐπαρκῶν πιστώσεων. Ἀλλὰ διότι τὸ ζήτημα δὲν λύεται διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ, δὲν ἔπεται ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἐξετάσωνται αὐτὴ ἐν σχέσει πρὸς τὸν προϋπολογισμὸν διότι ἐν πολλοῖς ἔχει σχέσιν πρὸς τὸν προϋπολογισμὸν, ἔστω δ' ἔχει τὴν σχέσιν ἐν ταῖς δαπάναις, ἥς ἐπάγειται ἡ ἀπόκτισις τοῦ χρυσοῦ.

Ἀλλὰ πρὶν ἢ εἰσελθῶμεν εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν ζητημάτων τούτων, τῶν ἀφορώντων εἰς τὴν ἀπόκτησιν τοῦ ἀναγκαίου πρὸς τὴν ἀπόστιον τῶν ὑποχρεώσεων τοῦ Δημοσίου χρυσοῦ καὶ ἄλλα παρίουσι τὸ ἔδαφος, ἐν ᾧ οὐ θὰ στηριχθῇ πᾶσα οἰκονομικὴ διαβρώβησις, δίδον νὰ ἐξετάσωνται ἐν γένει

ὅποιον εἶναι τὸ οἰκονομικὸν τοῦτο ἔδαφος καὶ τίνες αἱ ὑποχρεώσεις αἱ εἰς χρυσὸν, ἥς πρόκειται νὰ ἀπαντήσωμεν διότι αἱ ὑποχρεώσεις τῆς χώρας, αἱ ἀποβέβονται ἀπὸ τῶν περὶ δανείων εἰς χρυσὸν συμβάσεων, ἀπεδίδθησαν ὑπέρταται τῶν δυναμένων ἡμῶν, καὶ τοῦτου ἔνεκα διὰ τε τῶν μέτρων τοῦ Ἀπριλίου 1893 καὶ διὰ τῶν μέτρων τοῦ Δεκεμβρίου 1893 ἰδίᾳ πρὸς νὰ κανονισθῇ διαβρώβησις ἄλλη, διαβρώβησις διὰ πληρωμῆς τῶν ὀφειλόμενων εἰς χρυσὸν διὰ δανείου κεφαλαιώσεως, διαβρώβησις διὰ πληρωμῆς τῶν ὀφειλόμενων εἰς χρυσὸν ἐπὶ ποσοτῶν καὶ οὐχὶ ἐπὶ τῇ ἀρτίῳ. Ἐκείτερη τῶν λύσεων τούτων ἐπάγειται πρόνοια περὶ διασπενθῆς τοῦ προϋπολογισμοῦ διαβρώβησις διότι, ἐν ἡδύνατο νὰ κανονισθῇ ἡ πληρωμὴ τῶν ὀφειλῶν τοῦ Δημοσίου εἰς χρυσὸν δι' ἀλληλοδιαδόχων δανείων κεφαλαιώσεως, τὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ θὰ ἦσαν σχετικῶς εὐχερῆ, οὐδεμίαν θὰ εἴχομεν δυσχερίαν καὶ ἐξουσίαν τῶν πρὸς τὴν ἀπόστιον ἀνευ διαπραξείας τοῦ ἰσοζυγίου τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Κράτους καὶ ἀνευ διαπραξείας τῆς πρὸς ἑλλήλια ἀναλογίας τοῦ μεταλλικοῦ καὶ τοῦ νομίου νομίσματος ἐν τῇ χρηματικῇ ἀγορᾷ τῆς χώρας, ἀπὸ τὸν πρὸς τὴν ἀπόστιον χρυσὸν θ' ἀντικαθίσταντο τίτλοι, κατασκευαζόμενοι ὑπὸ τοῦ Δημοσίου κατὰ τὸ δοκοῦν. Ἐὰν δὲ μὴ ἐκασκίζοντο διὰ τοιοῦτων μέτρων τὰ τῆς πληρωμῆς εἰς χρυσὸν, ἀλλ' ἐκασκίζοντο ἐπὶ τῇ βάσει πληρωμῆς αὐτοῦσι μὲν, ἐπὶ ποσῷ ὅμως κατωτέρῳ τοῦ ἐν ταῖς συμβάσεσιν ἀναγεγραμμένῳ, θὰ ἰγεννίστο ζήτηματα ἐν τῷ προϋπολογισμῷ περὶ τοῦ ἀναγκαζομένου ἐν αὐτῷ ποσῷ ἐξ ὑπερτίμησης συναλλαγματικῆς ἀνευ διαπραξείας τοῦ ἰσοζυγίου, καὶ θὰ παρεί-
 • πομπο σπουδαίοντα ἐν τῇ ζητήματι περὶ τῆς ἀποκρίσεως τοῦ χρυσοῦ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ ἀγορᾷ ἀνευ παραλύσεως τῆς λειτουργίας αὐτῆς. Ἦδη ἔχομεν πρὸς ἡμῶν τὰ τετελεσμένα· εἴδομεν τὴν χώραν κατὰ τὸ 1893 ἀποτίσσαν εἰς χρυσὸν μόνον τὸ ἑτερον τῶν τοκομεριδίων τῶν παλαιῶν δανείων, κατὰ δὲ τὸ 1894 ἐλπίομεν τὴν χώραν ἀποτίσσειν εἰς χρυσὸν τὰ κατὰ τοὺς νόμους τοῦ Δεκεμβρίου 1893 ἐνδάλκων ἐπὶ πάντων τῶν δανείων καὶ δὲν ἔχοντες ἄλλο ἢ τὸ ποσοστὸν διὰ τὰ τοκομερίδια τοῦ Δημοσίου.

1894, ἀλλ' ὡς πρὸς τὴν ἀγορὰν εἶναι τὸ αὐτὸ, ὥσπερ εἰλη-
ρῶθη, διότι ἐλόκληρον ἡγοράσθη ὑπὸ τοῦ Δημοσίου καὶ
κατετίθη ἥδη παρὰ τῇ Ἐθνικῇ Τραπεζῇ. Ἡ κατὰ τὸ
1894 καταβολὴ εἰς χρυσὸν ἐλοκλήρου τοῦ κατὰ τοὺς νόμους
τοῦ Δεκεμβρίου ποσοστοῦ τῶν τοκομεριδίων προκαλεῖται
τὴν ὕψιστην τιμὴν τοῦ συναλλάγματος ἡμῶν λίαν
ὕψηλὴν, καὶ μάλιστα κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας, καθ' ἃς
ἐνετάθη ἐπισκευή τῶν ὑψώσεως· διότι δὲν ἐβρασιμῶν τὸ συναλ-
λαγμα εἰς τὴν τιμὴν, εἰς ἣν εἶχε ῥθίσαι κατὰ τὸ πρᾶγμα,
ἔτος, ὅτε ἀναγράφη καὶ τιμὴ 188 λεπτῶν τὸ πρᾶγμα,
ἀλλ' ὕψωθη μέχρι 178 καὶ $\frac{3}{8}$ νομίσμ., σήμερον, τοιαύτη
δὲ ὑπερτίμησις δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ μικροῦ λόγου.

Ποῦτον δὲ εἶναι τὸ πρῶτον διδάγμα, ὅπερ ἐκ τούτου πορι-
ζόμεθα πρὸς τὴν διευθίτησιν τῶν οικονομικῶν τῆς χώρας;
Τὸ πρῶτον διδάγμα εἶναι, ὅτι οἱ νόμοι τοῦ Δεκεμβρίου ἐπὶ
τῷ πρίπτονι μέτρῳ ἐκάνοντο τὰ τῆς προσωρινῆς πληρω-
μῆς τῶν τοκομεριδίων. Ἐὰν ἐκανονίζοντο ταῦτα κατωτέρω
τοῦ πρίπτοντος, θὰ ἦμεθα ἀδικιολόγητοι ἀπέναντι τῶν
ἐχόντων δικαιώματα ἐπὶ τῆς Πολιτείας, καὶ θὰ ἦτο κατώ-
τερον τοῦ πρίπτοντος τὸ ποσοστὸν, εἰς δὲ περιερίσθη ἡ κατα-
βολὴ τοῦ χρυσοῦ, ἰὰν ἡ χρηματικὴ τῆς χώρας ἀγορὰ ἀπειθε-
νύστω ἱκανῇ ἵνα φέρῃ μεγαλύτερον ὄφρος. Μίχρη τῆς κατὰ
τοὺς νόμους τοῦ Δεκεμβρίου προσωρινῆς διαβιβάσεως τῶν τοῦ
Δημοσίου ῥαίων ἡ χρηματικὴ τῆς χώρας ἀγορὰ ἐλαχιστον
ἐβαρύνετο ἐκ παροχῆς χρυσοῦ πρὸς τὴν ἐπιλήρησιν τῶν τῆς
ὕπηρεσις δανείων τοῦ Κράτους παγίων καὶ χρεωλυτικῶν.
Αἱ ὑποχρεώσεις αἱ εἰς παγίων καὶ χρεωλυτικῶν δανείων
ἐκανονίζοντο διὰ τῶν οικονομικῶν συνδυασμῶν ὡς ἐπὶ τὸ
πλεῖστον, οἱ δὲ οικονομικοὶ συνδυασμοὶ οὐδὲν ἐπιδείκνυντο
τὴν ἀγορὰν ἡμῶν. Πρῶτον ἦδη κατὰ τὸ 1894 ἐπιδείκνυντο
ἡ ἀγορὰ διὰ τῆς πληρωμῆς εἰς χρυσὸν τῶν τοῦ Δημοσίου
ῥαίων, ἐπιδείκνυντο ἐπὶ ποσῷ τριῶν δεκατημεριδίων τῆς ὅλης
ὀρελλῆς, ἀλλὰ τὸ ποσὸν τούτου πρῶτον ἦδη ἀντλείται ἐν
τῇ ἀγορᾷ ἡμῶν, καὶ ἐπλείουν, ὅτι ἡ ἀρκαιότης δὲν παύει-
ται ἀνεπιστάτως. Ἐὰν εἶχε προσδιορισθῇ τὸ ποσοστὸν
ἀνωτερον, ποῖα θὰ ἦτο σήμερον ἡ ἐξάντλησις τῆς ἀγορᾶς
ἡμῶν; ποῖα θὰ ἦτο σήμερον ἡ ὑπερτίμησις τοῦ συναλλάγ-

ματος; Βεβαίως ἡ τιμὴ τοῦ συναλλάγματος προῆλθε σή-
μερον εἰς σταθμὸν, οὗτως ἐπείκειν δὲν δύναται νὰ χωρήσῃ
ἐκινδύνως, καὶ προῆλθεν ἕως τοῦ σταθμοῦ τούτου, διότι
ἠθέλησεν ἡ Πολιτεία ἐν ταῖς συναλλαγαῖς αὐτῆς πρὸς
τοὺς πιστωτάς οὐδὲ κατὰ κεραίαν νὰ ὑποληφθῇ τὸ προ-
σέκοντος, πληροῖ δὲ τὸν ὅρον τὸν προσέκοντα, πρᾶττοσα
πᾶν τὸ δυνατόν. Οὐδὲ δύναται τις νὰ ἱσχυρισθῇ, ὅτι ἦτο
δυνατὸν νὰ προσεγγιζώτο περισσότερα, ὅτε ἡ πλήρωσις τῶν
ὑπεσχημένων ἐπιδείκνυν ἐπὶ τῷ συναλλάγματι ἀναβιβάζουσα
τὴν τιμὴν αὐτοῦ εἰς τὰ 178 $\frac{3}{8}$, ὅση εἶναι σήμερον. Ἡμεῖς
αὕτη ἦτο ἀναγκαία ὡς ἀρετήρια πρὸς τὴν ἐξίτασιν τῶν
κατὰ τὰς συννησεις ἡμῶν πρὸς τοὺς πιστωτάς· διότι οἱ
πιστωταὶ τοῦ Κράτους, εὐθὺς ὡς ἐξεδήθησαν οἱ νόμοι τοῦ
Δεκεμβρίου, διεμαρτυρήθησαν κατ' αὐτῶν, πρὸ πάντων διότι
τὸ προσωρινὸς προσεγγίξιν ποσοστὸν ὑπερῆλθε παρ' αὐτῶν
ἀναπαύει. Ἐβλήθη παρ' αὐτῶν, ὅτι καὶ ἄλλα Κράτη
περιῆλθον εἰς ὁμοίαν ἀνάγκαν, ἀλλὰ τὰ ἐροσθέντα ποσοστὰ
ὑπεῖχαν πάντοτε ὑπέρτερα τῶν κατὰ τοὺς νόμους τοῦ Δε-
κεμβρίου. Τοῦτο εἶναι ἀμειψιστήσιμον, ἀλλ' οὐδεμίαν
ἔχει σχέσιν πρὸς τὴν ἐπιτήρησιν τῶν κατὰ τὴν ἐρόσθητα ἡ
μὴ τῶν νόμων τοῦ Δεκεμβρίου, διότι ἡ ἐπιτήρησις αὐτῶν δὲν
ἐκτρέφεται ἐκ τοῦ τί ἀλλάχου ἐγένετο, ἐκτρέφεται ἐκ τοῦ μέ-
τρου τῆς ἀνάγκης. Ἐὰν ὑπερῆλθε τὸ μέτρον τῆς ἀνάγκης,
ἡ ἐὰν ὑπερκατανίστασεν αὐτὴ, ἐὰν ἠδυνάμεθα νὰ καταβάλωμεν
περισσότερα καὶ δὲν τὰ καταβάλωμεν, ἡ ἐὰν ἐπηγγίλθωμεν ὅτι
θὰ καταβάλωμεν πλείονα ὅσων ἡ ἀγορὰ τῆς χώρας δύνα-
ται κανονικῶς νὰ παράσχῃ, εὐμελὴς ἰσότης ἀδικιολόγητοι.
Εἰς τοῦτο λοιπὸν ἐρείδωμεν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς νὰ ἐπιστήσωμεν
τὴν προσοχὴν ἡδὴ, ὅτι θὰ εἰσιθώμεν εἰς τὴν ἐξίτασιν
τῶν τῆς ἐκτέλεισης τῶν νόμων τοῦ Δεκεμβρίου, διότι ἡ
ἐξίτασις τῶν τῆς ἐκτέλεισης τῶν διαταγμάτων τοῦ Μαΐου
δὲν νομίζω ὅτι ἀνίκη εἰς τὸ προκείμενον, εἰμὶ μόνον πρὸς
κατανόησιν τῶν τῆς ἐκτέλεισης τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ
1893. Τὰ τῶν διαταγμάτων ἐκείνων ἀποτελοῦν ἰσορροπία
τοῦ παρελθόντος, περὶ ἧς, ἐὰν προελθώμεν, θέλω νὰ πει-
θῇ εἰς εὐμελὴν συζήτησιν πρὸς τοὺς ἀξιολογίμους ἱσχυροὺς
οὗτως ἠρθάνθησαν τὴν εὐθύνην αὐτῶν τοσοῦτον ὥστε νὰ

νομένην ἐν τῷ θέματι, ὥστε ἐπὶ τῇ ἀπλῇ αὐτοῦ μείξει δὲν ἠδυνήθησαν νὰ διατώσῃσι τὸ ἴδιον αὐτῶν ἰσχύϊον.

Κύριοι, ἡ Κυβέρνησις ἔλαβε παρὰ τῆς Βουλῆς διὰ νόμου ἐντολὴν, ἵνα, ἀποτινέουσα τὰς δρεῖλας τοῦ Κράτους πρὸς τοὺς πιστωτὰς, τοὺς ἐκ παγίων καὶ χρεωλυτικῶν δανείων, εἰς χρυσὸν ἐπὶ ἑξαττον τοῦ συμπεριλαμβανέου, προέλθῃ πρὸς αὐτούς· εἰς διαπραγματεύσεις πρὸς μεταβιβάσειν τῆς ὑπηρεσίας τῶν δανείων, καὶ προήλθεν ἡ Κυβέρνησις εἰς διαπραγματεύσεις, καὶ αὗται καταλήξαν εἰς ἀποτελέσματα. Τὰ ἀποτελέσματα, εἰς ἃ κατέληξαν αἱ διαπραγματεύσεις, ἐδημοσιεύθησαν διὰ τοῦ τύπου παρὰ τῶν ἀντιπροσωπευόντων τοὺς πιστωτὰς, καὶ ὡς ἐκ τούτου εἶναι γνωστὰ εἰς πάντας. Ἄλλ' ἐπίσης γνωστὸν εἰς πάντας εἶναι, ὅτι, καίτοι πρὸς τοὺς ἀντιπροσώπους τῶν πιστωτῶν, πρὸς τὰς ἐπιτροπείας ἐκλείσαμεν ὁριστικὰ συμφωνίας, αἱ συμφωνίαι αὗται χαρακτηρίζονται παρὰ τῶν ἐπιτροπειῶν σήμερον ὡς ἱστερημέναί κούρος οὐ μόνον ἐν ταῖς σχέσεσι τῶν ὁμολογιοῦχων πρὸς τὴν Κυβέρνησιν, ὅπου εἶναι ἀναμεροσθέντηον, ἀλλὰ καὶ ἐν ταῖς σχέσεσι τῶν ἐπιτροπειῶν πρὸς τὴν Κυβέρνησιν, ὅπου εἶναι ἀδικαιολόγητον· καὶ ὅμως ἐξ ἀρετηρίας ταύτης, προκάλουν αἱ ἐπιτροπείαι τὴν Κυβέρνησιν εἰς νέας διαπραγματεύσεις. Διὰ τὸν τελευταῖον ταχυδρομείον ἔλαβον παρὰ τῶν ἐπιτροπειῶν προκλήσεις, ἵνα καὶ πάλιν διαπραγματευθῶμεν πρὸς αὐτάς περὶ τοῦ θέματος, καὶ εἰς τὰς προκλήσεις ταύτας εἰσέτι δὲν ἀπηντήσαμεν. Ἡ ἱκεμενότης τοῦ ζητήματος δὲν ἐπιτρέπει θεαίως ἵνα εἰσέλθω ὡς πρὸς ταῦτα ἀπὸ τοῦδε εἰς ἐξηγήσεις πρὸς τὴν Βουλὴν, ἵνα προκαλέσω γνώμην παρ' αὐτῆς· διότι, ἰὰν προεκάλουν γνώμην τῆς Βουλῆς· ἐπὶ τῶν μήπω τελεσθέντων, θὰ προεκάλουν τὴν Βουλὴν εἰς μετοχὴν τῆς εὐθύνης τῆς Κυβερνήσεως δι' ἐνεργείας, ἥτις δὲν ἀνήκει εἰς τὰ καθήκοντα τῆς Βουλῆς. Ἡ ἐν τῷ μέλλοντι ἐνέργεια ἀνήκει πᾶσα εἰς τὴν Κυβέρνησιν, καὶ ἀφοῦ αὕτη συμπληρωθῇ, θέλομεν προέλθαι εἰς ἀνκοινωνήσεις πρὸς τὴν Βουλὴν περὶ τῶν τετελεσμένων· θέλομεν προέλθαι εἰς ἀνκοινωνήσεις πρὸς τὴν Βουλὴν, ὅτε νομίσαμεν, ὅτι ἐπίσται ἡ ὥρα, καθ' ἣν ἡ νομοθετικὴ ἐξουσία καλεῖται ἵνα ἀποφανθῇ. Ἄλλ' ἔως

οὗ τοῦτο γένηται, δρεῖλομεν νὰ διακρίνωμεν τὰ τετελεσμένα ἀπὸ τῶν ἐκπερμένων, ἵνα καθορίσωμεν τὴν κατάστασιν τὴν νῦν. Τὰ τετελεσμένα, ὡς εἶπον, εἶναι γνωστὰ ἐκ δημοσιύσεων γενομένων διὰ τοῦ τύπου. Αἱ δημοσιεύσεις αὗται περιέλαβον καὶ αἰθεντικά καὶ μὴ αἰθεντικά, περιέλαβον καὶ ἀκριβῆ καὶ μὴ ἀκριβῆ, καὶ εἶναι ἀνάγκη νὰ διατελῇ ἡ Βουλὴ ἐν γνώσει τοῦ χαρακτῆρος τῶν δημοσιευθέντων τούτων, διότι πεπλανημένη γνώμη περὶ τῶν τετελεσμένων δύναται νὰ ἐπηρεάσῃ τὰς σχέσεις τῆς Βουλῆς περὶ τῶν οικονομικῶν τῆς χώρας. Ὡς εἶπον, δὲν ἀνήκει εἰς τὴν Βουλὴν ἵνα συμπράξῃ μετὰ τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὰ τῆς διεξαγωγῆς τῶν διαπραγματεύσεων. Ἡ Βουλὴ θέλει ἐλέγξει τετελεσμένα, ἀλλ' ἔρ' ὅσον ὑπάρχουσιν ἤδη τετελεσμένα, ἡ Βουλὴ καθήκον ἔχει πρὸς ἑαυτὴν, ἵνα ζητήσῃ πληροφορίας περὶ τῆς ἐνοίας αὐτῶν, ὡς καθορίζονταν τὸ ἔδαφος τῆς οικονομικῆς διαβιβάσεως τῆς χώρας. Οἱ ὁμολογιοῦχοι δὲν διαπραγματεύθησαν αἰτίως πρὸς τὴν Κυβέρνησιν, ἡ Κυβέρνησις διαπραγματεύθη πρὸς ἐπιτροπείας, ἐν τοῖς τίτλοις δὲν ὑπέβαλεν εἰς ἐλεγχον, ἀλλὰ δεχθεῖσα νὰ διαπραγματευθῇ πρὸς αὐτάς ἀνεγνώσας τὰς ἐπαγγελίας αὐτῶν, ὡς περιβιβλημένον ἐντολὴν, ἵνα χρησιμεύσωσιν ὡς μεσάζουσας μεταξὺ αὐτῆς καὶ τῶν ὁμολογιοῦχων. Ὁμωρόηποτε ἐν ταῖς ἐπιτροπείαις ταύταις ὑπάρχουσι καὶ αἱ διατελούσας εἰς στενὰς σχέσεις πρὸς τοὺς ὁμολογιοῦχους. Ἡ ἐπιτροπὴ τῶν κατόχων, ζήνων ὁμολόγων ἐν Ἀγγλίᾳ, ἐξ ἧς προέκυψεν ἡ ἐπιτροπὴ τῶν κατόχων ἰλληκῶν ὁμολόγων, ὁρίσται ἀπὸ πολλῶν ἰσῶν, καὶ τυγχάνει ἀδικαιολογητῶς ἀναγνωρίσεως ἐν τῇ Ἀγγλικῇ ἀγορᾷ. Ἡ δὲ Γερμανικὴ ἐπιτροπὴ τῶν ὁμολογιοῦχων περιστῇ ἑαυτὴν ὡς λαβούσαν τὴν ἐντολὴν, ὅπως διαπραγματευθῇ παρὰ συνελύσεις κατόχων κατεβείσων ὁμολογικῶν ὀνομαστικῆς αξίας 51,000,000 ἐπὶ ὅλκου ὀνομαστικῶν χρύσευ 556 εκατομμυρίων. Τὰς ἐπιτροπείας ταύτας ἱερωσάμεν ἱεραρίετι, ἵνα χρησιμεύσωσιν ὡς μεσάζουσας μεταξὺ Κυβερνήσεως καὶ ὁμολογιοῦχων, καὶ πρὸς ταύτας προήλθομεν εἰς διαπραγματεύσεις, ὅτι, ὅτι εἶχον αὗται, ἐν ἀρχῇ τοῦλάχιστον τῶν διαπραγματεύσεων, γνώσιν τῶν ἱστιμῶν τῶν ὁμολογιοῦχων.

κλήσις ἡμῶν πρὸς τὰς ἐπιτροπείας ἀπώρρα κυρίως εἰς τοῦτους ἀπώρρα εἰς ἐξέτασιν παρ' αὐτῶν περὶ τῶν δυνάμεων τῆς χώρας διότι, ὡς παρεστήσαμεν πρὸς αὐτάς, τὸ θέμα τοῦτο, τὸ μεταξὺ ἡμῶν καὶ τῶν ὁμολογιούων δὲν ἥδυνάτο νὰ καταστῇ ἀντικείμενον συμβιβασμοῦ ἐκ συναλλαγῆς· ὁ συμβιβασμὸς ὁ ἐπιδικαζόμενος ἐπὶ τῶν πραγμάτων ἐπρεπε νὰ στηριχθῇ, διότι τὸ αὐτὸ σημεῖον ἐπιδικαζόμενον ἀρχότερο πρὸς συνάντησιν ἐπὶ συμβιβασμῷ, τὸ αὐτὸ ἐπρεπε νὰ ἐπιζητωμεν, καὶ δὲν ἐπετρέπετο νὰ ἐπιζητῶμεν ἄλλο· ἐπρεπε νὰ ἐπιζητῶμεν τὸ σημεῖον, μέχρις οὗ ἡδυνάτο νὰ δοκιμασθῇ ἡ ἀντοχὴ τῆς χώρας ἀνεν ἀνακοπῆς τῆς ἀναπτύξεως αὐτῆς, τῆς ἀναγκαίας εἰς τὴν κανονικὴν ἐκπλήρωσιν τῶν υποχρεώσεων αὐτῆς καὶ ἐν τῇ μέλλοντι. Μέχρι τοῦ σημείου τοῦτου ὤφειλε νὰ προέλθῃ ἡ Κυβέρνησις ἐν ταῖς προτάσεσιν αὐτῆς, καὶ μέχρι τοῦ αὐτοῦ σημείου ὤφειλον νὰ περιορίσωσιν οἱ πιστωταὶ τὰς ἀπαιτήσεις αὐτῶν. Προσπορὰ κατωτέρα παρὰ τῆς Κυβερνήσεως θὰ ἐκκρίνου τὴν χώραν ἡθικῶς, καὶ δὲν θὰ ἐξπλήρουν τὴν θέλησιν τοῦ ἔθνους· ἀπαιτήσεις ἀνωτέρα τῶν πιστωτῶν θὰ ἐκκρίνου μὲν τὸ Κράτος, ἀλλὰ πλείωτερον ἐπὶ αὐτοῦ. Ἐν τῇ ἀρετῇ δὲν ὑπῆρχεν ἡ τουλάχιστον δὲν ἐπρεπε νὰ ὑπάρχῃ διαφορά ἐκείνων καὶ ἡμῶν. Ἐπρεπε νὰ προηγηθῇ πρὸς καθορισμὸν τοῦ σημείου τῆς συναντήσεως ἐξέτασις περὶ τῶν δυνάμεων τῆς χώρας, καὶ πρὸς τοῦτο ἐκινήσαμεν, ἵνα αἱ ἐπιτροπαὶ ἀποστείλωσιν ἐνταῦθα ἀντιπροσώπους. Καὶ προσήλθον οἱ ἀντιπρόσωποι, ἀλλ' εὐθὺς ἀπὸ τῆς πρώτης συναντήσεως ἐπεισέβημεν ἐντὶ ἑλλείψεως ἰδίαις προσήλθον. Οἱ ἀντιπρόσωποι ἐνόμιζον, ὅτι δὲν ὑπῆρχεν ἀνάγκη ἐπιστοπίου ἐξετάσεως τῶν δυνάμεων τῆς χώρας ἱερρόνουν οὗτοι, ὅτι ἐπρεπε νὰ συναλλαγῶμεν ἐπὶ συμβιβασμῷ, δίδοντες ὅσω τὸ δυνατόν πλείωτερον πρὸς τοὺς πιστωτάς, διότι ἡ ἐντολὴ αὐτῶν ἦτο νὰ λάβωσιν ὅσα τὸ δυνατόν πλείωτερον, καὶ εὐθὺς ἐξ ὑπαρχῆς· ὁ ἀντιπρόσωπος τῆς Ἀγγλικῆς ἐπιτροπῆς ἰδὼν ὅτι, κατὰ τὴν γνώμην τῶν Ἀγγλικῶν ἐπιτροπειῶν, — διότι ὁμίλει καὶ ἐξ ὀνόματος τῆς ἐπιτροπείας τῶν ξένων ὁμολογούων, — ἡ Ἑλλὰς ὤφειλε πάντως νὰ καταβῇ ἀπὸ τοῦ πρώτου ἔτους 50 % ἐπὶ τοῦ εἰς χρυσὸν χρέους. Οἱ ἀντιπρόσωποι οὗτοι ἰδηροσίευσαν καὶ

πρωτόκολλα δέθεν τῶν συνεδριάσεων αὐτῶν καὶ ἡμῶν, τοῦτοστι τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν καὶ τοῦ τῶν Ἑξωτερικῶν, καὶ ἐν τοῖς πρωτοκόλλοις τοῦτοις, συνταχθεῖσιν ἐν πλήρῃ ἡμῶν ἀγνοίᾳ, εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς οὐδεμίαν εὐρίσκω μείαν ταύτης τῆς θεμελιώδους ἀπαιτήσεως, ἥτις καὶ ἐχαρακτηρίζει ἐκλύθηρον τὴν διαπραγματεύσιν, διότι, ὡς εἶπον, κατ' ἡμῖν, ἡ διαπραγματεύσις ὤφειλε νὰ ἦ οὐδὲν ἄλλο ἢ ἔρευνα περὶ τοῦ σημείου, πέραν τοῦ ὁποίου δὲν ἐπιτρέπετο νὰ προβῶμεν ἐν τῇ παραχωρήσει τῶν ποσοστῶν, ἀλλὰ καὶ ἐνθεν τοῦ ὁποίου δὲν ἐπιτρέπετο νὰ σταματήσωμεν. Οἱ ἀντιπρόσωποι ὅμως τὴν ἐξέτασιν ταύτην ἀπέκρουσαν, καὶ παρίστησαν ὅτι πρόκειται περὶ συμβιβασμοῦ ἐκ συναλλαγῆς, ὅτι ἡμεῖς διὰ τῶν νόμων τοῦ Δικαιεμβρίου ἐκαנוρίσαμεν προσωρινῇ πληρωμῇ ἐπὶ τῇ δάσει τῶν 30 %, καὶ πρόκειται ἤδη νὰ γίνηται ὁριστικὸς κανονισμὸς ἐπὶ ποσῇ ἀνωτέρᾳ μὲν ἀπὸ τοῦ πρώτου ἔτους, αὐξανομένην δὲ ἐν τῇ μελλούσῃ ἀναπτύξει τῆς χώρας μέχρι τοῦ ἁρκτίου.

Ἀποῦ ἀπεκρούσθῃ ἡ ἀπαιτήσις ἡμῶν αὕτη, εἰσήλθομεν εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν κατὰ μέρος θεμάτων, καὶ ἰδηροσίευσαν οἱ ἀντιπρόσωποι περὶ τῆς ἐξετάσεως ταύτης πρωτόκολλα μετὰ ἀνακριβείων. Δὲν ἐξετάζω ἐν ἡτο κανονικῶν, ἀν' ἡτο προσήκον νὰ δημοσιεύσωσιν οἱ ἀντιπρόσωποι πρωτόκολλα, καὶ μάλιστα ἐκ μονομαρείας συνταγμέναι· ἀλλ' ἀποῦ ὅπως δὴ ποτε ἐκείνοι ἐθεώρησαν τοῦτο ἐπιτρέπόμενον, ὤφειλον ἐν τοῖς πρωτοκόλλοις νὰ ἦναι προσεκτικοὶ περὶ τὴν ἀκριβείαν τῶν ἀναχωρημένων. Δὲν ἐπιτρέπετο νὰ παραλείπωσιν ὅσα δὲν εἶναι τῶν συνέσεων, εἴτε παρ' αὐτῶν λεγόμενα καὶ κατόπιν ἐγκαταλειφόμενα, εἴτε παρὰ τῶν ἀντιπροσώπων τῆς Κυβερνήσεως τῆς Ἑλληνικῆς λεγόμενα· δὲν ἐπιτρέπετο ἰδίως νὰ παρίστωσιν ἐαυτοὺς λίγοντας ὅσα δὲν εἶπον, καὶ νὰ παραλείπωσι τὰς ἀπαντήσεις, τὰς εἰς αὐτοὺς δοθείσας, δὲν ἐπιτρέπετο ὅμως πρὸ πάντων, ὅταν ἀνέγραφον τὰ παρὰ τῶν ἀντιπροσώπων τῆς Κυβερνήσεως λεγόμενα, νὰ διαστρίψωσιν αὐτά. Καὶ εἶναι ἀνάγκη νὰ εἴπω, ὅτι πρῶτον γίνεται μεία ἐπισήμως παρὰ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως τῶν κατὰ τὰς διαπραγματεύσεις, νὰ

κηρίσωμεν τὰ περὶ αὐτῶν δημοσιεύματα ὡς μὴ στηρίγματα ἐπὶ τῆς ἀκριθείας.

Αἱ ἐπιτροπαῖαι καὶ οἱ ἀντιπρόσωποι αὐτῶν ὀλίγον τῇ ὄντι ἐμεριμῶσαν περὶ ἀκριθείας· καὶ τοῦτο δὲν ἐλπίσαμεν μόνον ἐν τοῖς πρωτοκόλλοις, τοῦτο ἐλπίσαμεν ἐν αὐτοῖς τοῖς συμπεράσμασιν, ἐν αὐταῖς ταῖς συμφωνίαις, εἰς ἃς κατελήξαμεν. Κατελήξαμεν εἰς βῆτὰς συμφωνίας, ἴθισαμεν ὑπογράφας εἰς τὰς συμφωνίας ταύτας, καὶ μόλις ἴθισαμεν τὰς ὑπογράφας καὶ ἤρξαντο οἱ κύριοι ἀντιπρόσωποι λέγοντες, ὅτι αἱ συμφωνίαι αὗται ἦσαν προτάσεις ἡμῶν, καὶ ὅτι ἐκείνοι ἔλαβον τὰς συμφωνίας ταύτας παρ' ἡμῶν ὑπογραφείσας καὶ προσέθηκαν τὰς ἰδίας αὐτῶν ὑπογράφας, εἰς διεκδίκωσιν τῆς ἡμετέρας ὑπογραφῆς (ἡλαρότης), ὅτι δὲν ἀπέβλεπε ἡ συμφωνία συμφωνίαν, ἀλλ' ἡ συμφωνία ἦτο πρότασις προβληθείσα εἰς τὰς ἐπιτροπὰς, καὶ ἡ πρότασις αὕτη ἤθελε σταλῇ πρὸς αὐτάς, καὶ τοῖς ἡμέτεροι οὗτοι νὰ μαρτυρήσωσι διὰ τῆς ὑπογραφῆς αὐτῶν.

Ταῦτα ἤρξαντο λεγόμενα, ἀλλ' ὑπῆρξαν καὶ οἱ αἰσθανθέντες ἀνδῖαν ἐπὶ ταῖς τοιαύταις παραστάσεσι καὶ σπεύσαντες νὰ δηλώσωσι τὰληθὲς· ἐπειδὴ ὅμως τότε κατεβῆ περιελήρθησαν ἐν τῇ προομιῇ ἡγήσαντο πρὸς ἐμὲ ἀπειθυνθέντες, τὸ ἐγγράφον τοῦτο ἐπιστρέψα πρὸς τοὺς κ. ἐπιτροποὺς, ἀρνηθεὶς νὰ προχωρήσῃ ἐν τῇ ἀναγνώσει αὐτοῦ, διότι ἐν τῇ πρώτῃ γραμμῇ ἀνεγράφετο ἡ ἀνακριθὴς παράστασις.

Ἀλλὰ δὲν ἀρκεῖ τοῦτο. Αὐταὶ αἱ ἐπιτροπαῖαι ἐβεβαίωσαν, ὅτι αἱ ὑπογραφαὶ τῶν ἀντιπροσώπων αὐτῶν ἰδθῆσαν ad referendum πρὸς τὰς ἐπιτροπὰς, δηλαδὴ ὑπὸ ἐπιρροαῖν τῆς ἐγείσεως τῶν ἐπιτροπειῶν. Οὐδὲμία ὑπῆρχεν ἐπιρροαῖς. Καὶ τρανὴς ἐξηγήθη ἐνταῦθα, ὅτι οὐδεμίαν ἐπιρροαῖν θὰ ἰδεύοιεν.

Πρὶν ἢ ρθᾶσθαι εἰς τὰς συνειδήσεις ἐκείνας, τὰς ἀναγραφείσας ἐν τῇ συμφωνίᾳ, εἶχον δεκτικῶς ἑλλοι δοροὶ συμβιβασμοῦ, διότι, ὡς εἶπον, οὐ μόνον δὲν ἦσαν προτάσεις ἡμῶν ταῦτα, τὰ ὑπογραφέντα παρὰ τῶν ἀντιπροσώπων καὶ ἡμῶν, ἀλλὰ καὶ ἀπεκρούοντο παρ' ἡμῶν ἀπολύτως, γιγνόντο δὲ δεκτὰ ἀποκλειστικῶς ἐν γίσει πρὸς σύμβασιν

συμβιβασμοῦ· διότι ἡμεῖς ἔπρουσμεν καὶ προνοῦμεν, ὅτι ἡ κατὰ τὴν συμφωνίαν κλήμας τῆς προομιᾶς αἰζηήσεως τῶν ἱσχυρίων δόσεων ἦτο ὑπερίμετρος, ὅτι θὰ ἦτο δυσχεροτάτη ἡ πληρωμὴ τῶν οὕτως αἰζανόμενων ποσοτῶν, ὅτι μάλιστα μετὰ τινὰ χρονικὴν περίοδον θ' ἀπέβαινε ἴσως καὶ ἀδύνατος. Καὶ ὅμως, ἵνα ἐπιτευχθῇ ὁ συμβιβασμὸς, ἰδεύομεθα τὴν κλήμακα εὐθὺς ὡς οἱ ἐπιτροπὴ ἀπέδιδοντο, ὅπως τὸ πλεῖστον τοῦ αἰζανόμενου ποσοτοῦ ἢ προωριζομένου εἰς χρυσολύσιον, διότι τοῦ ποσοτοῦ τοῦτου καθοριζομένου εἰς χρυσολύσιον ἤλαττοῦτο τὸ βάρος τοῦ δημοσίου χρέους κατὰ τοσοῦτον καὶ ἱκανέως ἐπετρίπετο εἰς τὸ Κράτος νὰ προσφύγῃ πρὸς τὴν ἀπόστιν τοῦ ποσοτοῦ εἰς ἑλκτικτον πόρον, ἀνέλογον πρὸς τὴν ἐκάστοτε ἐξόρλησιν δημοσίου χρέους. Βεβαίως τοιαύτην συμφωνίαν δὲν ἠθέλωμεν προτείνειν ἡμεῖς, καὶ πρότασιν τοιαύτην ἡμεῖς δὲν ἠθέλωμεν ὑπογράψαι· ἀλλὰ συμβιβασμὸν ἐπὶ τοιαύτῃ βάσει ἠθέλωμεν ἀποδεχθῆ καὶ ὑπογράψαι, διότι ἔπρεπε πάντως νὰ προβῶμεν μέχρι τῆς τελευταίας παραχωρήσεως, ἵνα μὴ διατελῇ ἡ χώρα πρὸς τοὺς πιστωτὰς τοῦ Κράτους ἐν ἐκκερυθότητι. Ἐγένετο λοιπὸν καὶ ἄλλαι ἀπόπειραι συμβιβασμοῦ. Ἐξητάσθη, ἐν ἀντὶ αἰζηήσεως ἐν τῇ μέλλοντι, ἀντὶ τῶν παρὰ τῶν ἐπιτροπειῶν προτεινομένων διανομῶν τῶν προσδοκῶν ὠρισμένων ὀρέων, ἀντὶ τῶν παρ' ἡμῶν προτεινομένων κλημάκων αἰζηήσεως τοῦ ποσοτοῦ ἐν τῇ μέλλοντι αἰζηθῇ εὐθὺς· εἰ ὑπαρχῇ κατὰ ὠρισμένα ποσοστὰ ἡ παροχὴ καὶ οὐδεμία ἀναγραφὴ αἰζηῖας ἐν τῇ μέλλοντι...

ΚΑΡΑΠΑΝΟΣ. Ἐγένετο πρότασις παρὰ τῶν ἐπιτροπῶν, ἡ παρ' ἐμῶν:

ΤΡΙΚΟΠΗΣ (Πρωθυπουργός). Ἐγένετο ἰζέτασις τοῦ θέματος πρὸς ἰζεύρεσιν ἐπὶ τοιαύτῃ βάσει τοῦ ὅρου τῆς συμβιβαστικῆς λύσεως· διότι, ὡς εἶπον, οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν ἐπιτροπειῶν ἐπέζητουν τὴν συμβιβαστικὴν λύσιν οὐχὶ ἐν τῇ ἰζέτασει τῶν δυνάμεων τῆς χώρας καὶ τῶν ὀρεων τῆς λύσεως, οὐς θὰ καθώριζον αἱ δυνάμεις τῆς χώρας· ἀλλ' ἐν τῇ συνκλήτῃ περὶ συμβιβασμοῦ ἐν τῇ συνκλήτῃ ἡμεῖς ταύτην περὶ συμβιβασμοῦ προβλήθη καὶ ἡ ἰζέτασις αὐτῆς περὶ καθορισμοῦ εὐθὺς· εἰ ὑπαρχῇ πληρωμὴς ἀνὰ τὴν ἐκτέλεσιν

ἐπιτροπείας ἐκ τῶν σημερινῶν κανονικῶν δυνάμεων τῆς χώρας, ἀλλ' ἐπὶ ἀντιστοιχίᾳ κατὰ τῆς τοιαύτης αὐξήσεως ἐν τῇ καταργήσει τῆς κλίμακος, καὶ οὕτως ἐξητάσθη, ἀν' ἐντὶ ἀρχικοῦ ποσοστοῦ ἐκ 30 % ἕως 32 %, αὐξανομένου ἐν τῇ μέλλοντι κατὰ τοῦτο ἡ κατ' ἐκεῖνο τὸ σύστημα, δὲν θὰ ἦτο προτιμότερος πάγιος ὅρος 40 % ἀνευ οὐδεμιᾶς ἐν τῇ μέλλοντι αὐξήσεως. Ἐν τῇ ἐξέτασι ταύτῃ δὲν ἐγένετο οὔτε συνίκη κατὰ τὴν τελευταίαν συμφωνίαν' ἐκεῖ, καίτοι ἐπὶ ἔπληεν ἐνταῦθα συνενόησις τῶν τριῶν ἐπιτροπῶν πρὸς ἀλλήλους, ὅπως ἐπὶ τῇ βᾶσει ταύτῃ διαπραγματευθῶσιν, ἐκινήθη ὅμως πρὸς τῆς ἐπιλήψεως τῶν διαπραγματεύσεων ἡ γνώμη τῶν ἐπιτροπειῶν. Ἐρρόνουν οἱ ἀντιπρόσωποι, — ἰδίως μάλιστα οἱ τῆς Γερμανίας, — ὅτι αἱ ἐπιτροπεῖαι ἤθελον ἐπιδοκιμάσει τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ κανονισμοῦ, ἀλλ' αἱ ἐπιτροπεῖαι, καὶ πρώτη ἡ Γερμανικὴ, δὲν ἐνέκρινον τὸν τρόπον τοῦτον' ἦσαν δὲ ταῦτα κανονικά, ἀφοῦ οὐδὲν ὑπῆρχε τὸ πρὸς ἡμᾶς συμφωνημένον.

ΚΑΡΑΪΑΝΟΣ. Ὅστε ἦτο πρότασις τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως κατὰ 40 %, ὅπως λογιζόνται αὐτοὶ οἱ ἀντιπρόσωποι.

ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ. Τοῦτο δὲν προέβαινεν ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις.

ΚΑΡΑΪΑΝΟΣ. Ἄλλ' ἰδὲχθη.

ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ (Πρωθυπουργός). Ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις δὲν ἰδὲχθη, ἀφοῦ δὲν τῇ προτάθῃ, μὴ γενόμενον δεκτὸν παρὰ τῶν ἐπιτροπειῶν. Ἀνεκοίνωσα δ' ἐν αὐτῶν ὅρον τοῦ προβληθέντος εἰς ἐξέτασιν ζητήματος, ἀλλὰ περὶ τῶν ἄλλων ὅρων, τῶν περιλαμβανόντων τἀντιστοιχίματα τοῦ μνημονευθέντος, οὐδὲν λέγω, ἀφοῦ μετὰ τὴν ἀπόκρουσιν τοῦ συστήματος παρὰ τῶν ἐπιτροπειῶν οὐδὲν προσβλήθη καὶ οὐδεμία χωρὶς συζήτησις ἐπὶ τῶν μὴ προβληθέντων. Εἰς μίαν μόνον προβλήσαν συμφωνίαν πρὸς τοὺς ἀντιπρόσωπους, ταύτην δὲ πάντες γινώσκετε, διότι ἰδοῦσθε αὐτὴ ἐν πλείστοις εἶναις ἐφημερίαις καὶ ἐν ἀπάταις ταῖς ἑλληνικαῖς. Τὴν συμφωνίαν ἐκείνην αἱ ἐπιτροπεῖαι ἀπεκήρυξαν, καὶ ζητοῦσιν ἵνα ἐπακρίθωμεν εἰς νέας διαπραγματεύσεις, ἀλλ' ἡ Κυβέρνησις θεωρεῖ τὴν συμφωνίαν ἐριστικὴς συνο-

μολογηθεῖσαν πρὸς τὰς ἐπιτροπεῖας διὰ τῶν ὑπογραφῶν τῶν ἀντιπροσώπων αὐτῶν καὶ προκαλοῦσαν εἰσήγγειν πρὸς τὴν Βουλὴν, ὅπως αὕτη ἀπορανθῇ περὶ αὐτῆς, καὶ εἰσέγγειν πρὸς τοὺς ὁμολογούχους, ὅπως καὶ ἐκεῖνοι ἀπορανθῶσι περὶ αὐτῆς. Ἡ Κυβέρνησις μόνον ὡς εἰσηγῆς τῶν συμφωνημένων παρὰ τῇ Βουλῇ υπεχρέωθη, ὅπως εἰσηγῆται παρὰ τοῖς πιστωταῖς θὰ ἦσαν αἱ ἐπιτροπεῖαι, ἐν αἷς ἐπιτροπεῖαι μὴ ἰδυστρόπουν πρὸς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν υποχρεώσεων, ἀς ἀνέλαβον διὰ τῶν ἀντιπροσώπων αὐτῶν. Ἀλλ' ἐν αἷς ἐπιτροπεῖαι ἰδυστρόπουν πρὸς τὴν ἀναγνώρισιν τοῦ κύρους τῆς συμφωνίας, ἡ Ἀγγλικὴ ἐπιτροπεῖα ἰδέχθη βραδύτερον νὰ προέλθῃ εἰς σύνταξιν πλήρους συμβάσεως, περιλαμβανούσης καὶ τὰ θέματα τὰ μὴ θεμελιώδη, ἅτινα δὲν περιλαμβάνοντο ἐν τοῖς ὅροις τῶν συμφωνιών τοῖς ἐν Ἀθήναις ὑπογραφείσιν, ἀπαίτησάσα ὅμως, ὅπως μεταβληθῶσι κατὰ τι καὶ οἱ ὅροι ἐκεῖνοι. Καὶ ταύτην τὴν μεταβολὴν ἡμεῖς δὲν ἐνεκρίναμεν, ἀλλ' ἵνα καταστῇ εὐχερестέρα ἡ συνενόησις, συνηντήσαμεν καὶ εἰς αὐτὴν, καὶ καθήρτισθη οὕτω σύμβασις ἐν Ἀγγλίᾳ. Ἡ σύμβασις αὕτη υπεβλήθη εἰς συνέλευσιν γενικὴν τῶν ὁμολογούχων ἐν Λονδίνῳ, ἀλλ' αὕτη ἀνέβαλεν εἰς ἄλλην συνεδρίαν τὴν ἀπόρριψιν ἐπὶ τοῦ προκειμένου. Ἐπειδὴ ὅμως ὑπῆρχε συμφωνία μεταξύ τῆς ἐπιτροπείας καὶ ἡμῶν, ὅτι, ἐν μὴ ἐληφθῆτο ἐν τῇ πρώτῃ κληθεσμένῃ συνέλευσει, ἡ σύμβασις θὰ θεωρεῖτο ἄκυρος, ἡ σύμβασις αὕτη καταπίπτει, μένει δὲ διατηρούσα πλῆρως τὸ κύρος ἡ συμφωνία ἡ ἐν Ἀθήναις ὑπογραφείσα' πλήρως τὸ κύρος διατηρεῖ ἡ συμφωνία, ὑπομένουσα τὰς ἐπιτροπεῖας, δὲν ὑπογεῖται ὅμως τοῖς ὁμολογούχοις.

Θ. Π. ΔΑΔΙΑΓΙΑΝΝΗΣ. Ἐχάτε διαθέσιν νὰ μοὶ δώσητε μίαν διασάφειν;

ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ. Ναι.

ΔΑΔΙΑΓΙΑΝΝΗΣ. Ἡ σύμβασις ἡ ὑπογραφείσα ἐν Ἀγγλίᾳ, δι' ἧς ἐβεβαίω ἡ Κυβέρνησις, ὅτι ἀπεβλήθη καὶ τελευταῖον ὑπὸ τῶν Ἀγγλῶν ὁμολογούχων πρὸς τοὺς ὅρους, ἡ σύμβασις αὕτη εἰσέχθη εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ὁμολογούχων Ἀγγλῶν, ἡ καὶ εἰς τὰς ἐπιτροπεῖας τῶν ὁμολογούχων καὶ τῶν Παρισίων καὶ τοῦ Βερολίνου καὶ

τούτων πάντων ἡ ἐπιτροπεία ἀπεράσειε καὶ ἀναβλήθῃ ;
Αὐτὴν τὴν ἀπορίαν ἔχω.

ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ. Ὁ ἀντιπρόσωπος τῆς Ἑλλάδος ἐν Λονδίνῳ συνενοήθη πρὸς τὴν Ἀγγλικὴν ἐπιτροπείαν, καὶ τὴν καταρτισθεὶσαν σύμβασιν ὑπέβαλεν ἡ ἐπιτροπεία εἰς γενικὴν συνέλευσιν τῶν ἐμολογούχων τῆς Ἀγγλίας. Ἡ συνέλευσις ἐκείνη ἀνέβαλε τὴν ἀπόρυσιν αὐτῆς εἰς ἄλλην συνέδριον.

ΕΥΤΑΣΙΑΣ. Δὲν εἶναι δυνατόν καὶ τὴν ὑποβάλῃτε εἰς τὴν Βουλὴν ;

ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ. Δὲν εἶναι ἀνάγκη καὶ τὴν ὑποβάλω, διότι ἔχετε γνωστὸν αὐτῆς πρὸ πάντων ὅμοι.

ΡΑΔΛΗΣ. Δὲν γνωρίζομεν τίνας ὑπέγραψαν τὴν σύμβασιν ὡς ἀντιπρόσωποι τῶν ἐπιτροπειῶν.

ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ. Ἡ σύμβασις καταρτίσθη παρὰ τῆς Ἀγγλικῆς ἐπιτροπείας καὶ τοῦ ἐν Λονδίῳ ἐπιτετραμμένου. Ἄν ὅμως ἀμυρσθητῇ τοῦτο, θέλειτε προκαλέσει καὶ περὶ τούτου συζήτησιν, καὶ περὶ τῆς σύμβασιν ἡκουσθῇ, καὶ ὡς ἀρῶμεθα τοῦ πεδίου διαβέβαιον, ἵνα θριαμβεύσῃτε, ἰσχυρίζομαι περὶ αὐτῆς, μὴ ὕσταται; σήμερον, ὅτι δὴποτε θελήσῃτε, καὶ παύσιντες πρὸς αὐτὴν κατὰ τὸ δοκοῦν.

ΡΑΔΛΗΣ. Ἀλλὰ διατὶ τὴν ἀνακρίτε τότε ;

ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ. Ποιοῦμαι λόγον περὶ αὐτῆς διότι ἐν τῷ ἱστορικῷ ἔχει τὴν θέσιν τῆς, παρεμπίπτουσα ἐν τῇ προόδῳ τῶν διαπραγματεύσεων, ἀλλ' ἔξαφανισθεὶσα καὶ καταλιπούσα ὕσταται μόνον τὴν συμφωνίαν πρὸς τοὺς ἀντιπροσώπους τῶν τριῶν ἐπιτροπειῶν, τὴν ὑπογραψάσαν ἐν Ἀθήναις.

Αἱ ἐπιτροπεῖαι, θέλουσι ν' ἀπορῶσιν τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ὑποχρεώσεων αὐτῶν, τῶν ἐκ τῆς συμφωνίας ἐκείνης, προκαλοῦσιν ἡμᾶς ἢ ἢ εἰς νίκας διαπραγματεύσεις, προβάλλουσαι ὡς ἀρετήριον τὴν τῆς Ἀγγλικῆς συμβάσεως, ἀλλ' ἵπνα νερὸ μέναι εἰς τὰς προτάσεις αὐτῶν τὰς ἀρχαῖς περὶ διανομῆς τῶν προσαυξήσεων τῶν προσόδων ὠριμμένων ῥῶων καὶ περὶ τῶν ἰγγυήτων. Εἰς τὰς προτάσεις ταύτας ἀπηντήσαμεν, ὅτε τὸ πρῶτον προβάλλουσα, καὶ οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν ἐπιτροπειῶν ὑπεχώρησαν, ἀναγνωρίζοντες, ὅτι δὲν ἦτο δυνατόν καὶ ἐπιβλεθ

συμβιβασμός ἐπὶ τῇ θάσει ἐκείνῃ ἀνεγάρχοντα δι' ἐν τοῖς πρωτοκόλλοις αὐτῶν διάφοροι λόγοι, δι' οὓς δὴθεν ἡ Κυβέρνησις ἀπέαρσε τὸ σύστημα αὐτῶν, παρελείφθησαν δὲ ἄλλοι, καὶ οἱ περιλήφθητες διεστράχθησαν. Εἰς οἰοδῆποτε τῶν προταθέντων λόγων θὰ ἦραται, ὅπως καταρτῇ τὸ ἀπαράδεκτον τοῦ συστήματος. Ἐν τοῖς πρωτοκόλλοις εὐρητὰ ἀνεγγραμμένους ὁ λόγος, ὅτι ἡ διανομὴ τῆς προσαυξήσεως τῶν προσόδων ὠριμμένων ῥῶων θὰ ἀπετελεῖ ἀνάμειξιν εἰς τὰς διαμερίσεις τῶν οἰκονομικῶν τῆς χώρας, καὶ ἰσομείας ἢ τοιαύτη πρότασις ἀποκαλεισμένη ἐκ τῶν διαπραγματεύσεων ὑπὸ τῶν προκαταρκτικῶν συμφωνιῶν πρὸς τὰς ἐπιτροπείας ἢ αἰς ἐγένετο ἡ ἀποστολὴ τῶν ἀντιπροσώπων αὐτῶν διότι εἶχε ῥητῶς συμφωνηθῇ, ὅτι θὰ ἐγένετο δικαίον ἀντιπρόσωποι ἐνταῦθα πρὸς διαπραγματεύσεις ἐπὶ τῇ ὁρᾷ ὅπως μὴ ἐπιζητήσῃ ἀνάμειξιν οἰαδῆποτε εἰς τὴν διαμερίσιν τῶν οἰκονομικῶν τῆς χώρας. Ἀπεκρούετο δὲ καὶ διὰ τῶν ἀποτελοῦσα τοιαύτην ἀνάμειξιν ἀπεκρούετο δὲ καὶ διὰ διαφόρων ἄλλων λόγων καὶ διὰ τὰς συνειπίας αὐτῆς διότι ἡ τοιαύτη διάθεσις τῶν προσαυξήσεων, ἂν τυχὼν οἱ ῥῆροι ἀπιδίδον πρόσθον μεγαλειότητα τῆς προσδοκώμενης, θ' ἀντετρατεύετο πρὸς τὸν ἴδιον σκοπὸν, διακράττουσα τὴν ἀγορὰν καὶ ἡμιούσα τοὺς ἐν αὐτῇ συναλλασσομένους, καὶ μάλιστα αὐτοὺς τοὺς πιστωτὰς τοῦ ἐσωτερικοῦ, κινδυνεύοντας ν' ἀποκτήσωσιν ἐλάσσονα χρυσὸν ἀντὶ τῆς νύξηντης αὐτῶν προσόδου. Εἰς τοὺς ἀντιπροσώπους παρεστήσαμεν, ὅτι κανονισμός, οὕτως συνείπεια θὰ ἦτο, ὅπως αὐτοὶ οἱ πιστωτὰς μὴ ὤρελάνται ἐκ τῆς περιεχομένης εἰς αὐτοὺς προσαυξήσεως τῆς προσόδου, ὅπως ἡ ἀγορὰ διατελῇ ἐν δικηκεῖ ἀδυσχελεῖται περὶ τοῦ ποσοῦ τῶν προσαυξήσεων καὶ περὶ τῆς ἐπιδράσεως αὐτοῦ ἐπὶ τὴν ζήτησιν τοῦ χρυσοῦ καὶ περὶ τῶν ἐκ τούτου ἀνωμαλιῶν, κανονισμοῦ τοιούτους δὲν ἦτο δυνατόν καὶ θεωρηθῇ συντελεστικὸς πρὸς τοὺς ἐπιδικαζομένους σκοπούς. Πῶς δὲ ἐξήχθησαν οἱ ἀξιώται ἀντιπρόσωποι τὰ περὶ τούτου ἐν τοῖς πρωτοκόλλοις ; Εἶπον οἱ ἐνὶ παρίστασι, ὅτι ὁ κανονισμός οὗτος ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὸν σκοπὸν, ὅτι, ἂν ἀπιδίδον οἱ ῥῆροι προσαυξήσεων πρὸς τὸν προσόδον, θὰ ἐλάμβανον οἱ πιστωτὰς μεγαλειότητα καὶ

στών, ὅπου θὰ δυσχερῆται πάντα ἡμᾶς τοὺς ἐν Ἑλλάδι. Καὶ ὅμως πρωτοκόλλου οὕτω διαστρέφοντες τὰ γεγονότα θεωροῦσαν τινες ἐπὶ ἐπιτρέπτον νὰ γίνηται χρήσις κατὰ τῆς Κυβερνήσεως, τοῦτέστι κατὰ τοῦ Κράτους!

ΕΥΤΑΞΙΑΣ. Τὰ δημοσιεύει τὸ ἡμιπύσμον ὄργανόν σας.

ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ. Τὸ ἡμιπύσμον ὄργανον, ὡς ὀνομάζει αὐτὸ ὁ κ. Βουλέρω, πολλὰ δημοσιεύει καὶ γαλογογραφίας, ἐρ' αἷς κατὰ τὴν γνώμην του ἴσως ἰγὼ εὐδυνῶμαι.

Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐξετάσω ἐν πρὸς ἐν τὰ ἐν τοῖς πρωτοκόλλοις ἀνακριβῶς ἐκτιθέμενα ἀρκεῖ ὅτι ἰδούσα πρὸς ἡμᾶς ἐπὶ οὕτω σπουδαίους θέματος ὅποιον ἦτο τὸ δι' αὐτῶν διήκον πνεῦμα καὶ ὅποια ἡ ἀξία αὐτῶν πρὸς πάντα θέλοντα νὰ κρίνῃ περὶ τῆς ἀληθείας τῶν πραγμάτων καὶ οὐχὶ κατὰ τὸ συμφέρον αὐτοῦ ἐν τῇ πολεμικῇ τῶν κομμάτων. Οὕτω τιθεμένων ἐν ποδῶν τῶν πρωτοκόλλων, τὸ μόνον προκύβει ἐκ τῶν διαπραγματεύσεων εἶναι οἱ ὑπογραφήντες ὑπὸ τῶν ἀντιπροσώπων καὶ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ὅροι συμφωνούν, οἱτινὲς ἀποτελοῦσι τὸ καθιστὸς ἐν τῇ θήματι. Ἄν αἱ ἐπιτροπείαι ἀποκρούουσι τὸ παρ' αὐτῶν διὰ τῶν ἰδίων ἀντιπροσώπων μετὰ τῶν ἀντιπροσώπων τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως δημιουργηθὲν καθιστὸς τοῦτο, ἡ ἐκθεσις τῶν ἐπιτροπειῶν ἐνέργεια δὲν ἰσχύει νὰ ἀκριβῶς ἀπὸ τοῦ καθιστῶτος τοῦτον τὴν ὑπόστασιν. Συμπίπτει δ' ὡς πρὸς τὴν ἀρετηρίαν σχεδὸν καθ' ὁλοκληρίαν τὸ καθιστὸς τοῦτο πρὸς τὸ προσωρινὸς καθιερωθὲν ὑπὸ τῶν νόμων τοῦ Δεκεμβρίου. Ἡ ἀποκήρυξις τῶν ἐπιτροπειῶν σχεδὸν δὲν θίγει εἰς τὴν ἀρετηρίαν, ἀλλ' ἐπιδικαίει τὴν ἐν τῇ μέλλοντι προσαύξεισιν κατὰ τὸ ἀρχικῶς παρ' αὐτῶν προαχθὲν σύστημα. Τὴν ἐν τῇ μέλλοντι προσαύξεισιν ἀναγράφει καὶ ἡ συμφωνία, οὐχὶ ὅμως ἐπὶ διανομῇ τῶν περιστοιχείων ὁρισμένων προσδῶν, ἀλλ' ἐπὶ κλίμακι παγίῃ, κατὰ τὰς ἐισηγήσεις τῆς Κυβερνήσεως· διότι παρίστησαν οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν ἐπιτροπειῶν καὶ τοῦτο οὐκ ἐλεεινόν, ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἤξιον καὶ μὴ παρακολούθῃ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς χώρας ἡ παροχὴ μεγαλειτέρου ποσοστοῦ, ἐνθ' ἀπὸ τῆς πρώτης ὥρας ἰδηλώσαμεν, ὅτι προ-

οίρομεν προσαύξεισιν, ἀλλὰ κανονίζοντες αὐτὴν ἐκ προοιμίων ἐπὶ παγίῃ κλίμακι ἀσφαλίστερον τῆς κατὰ τὸ σύστημα τῶν ἐπιτροπειῶν προσαύξεισιν· διὰ τῆς διανομῆς τοῦ περισσεύματος τῶν προσδῶν, ἥτις ἐπὶ ἡμετέρας παρέμβασις εἰς τὰ τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως τῆς χώρας. Γενόμενης ἀποδοτικῆς τῆς ἀρχῆς τῆς προσαύξεισιν ἐπὶ παγίῃ κλίμακι, οἱ περὶ τὴν διαβάθμωσιν τῆς κλίμακος ὅροι τῆς ἐν ταῦτα συμφωνίας δὲν εἶναι δεκτικοὶ περαιτέρως ἐντάσεως· ὥστε δύναται νὰ θεωρηθῇ ἀπὸ τοῦδε τὸ ζήτημα ὡς κατ' οὐσίαν κακανονισμένον. Ἑλλείπει ἐπὶ ὁ κατὰ τύπου κανονισμός, ἀλλὰ καὶ οὗτος θέλει ταχίως ἐπιτελεθῇ. Εἰς τὴν Κυβέρνησιν ἀνήκει ἡ πρωτοβουλία τῶν περαιτέρω ἐνεργειῶν, ὡς οὐ ἐπιστῇ ἡ ὥρα τῆς προκήψεως τῆς νομοθετικῆς ἐνεργείας. Ἔως δὲ τῆς ὥρας ἐκείνης ὀρεόμεν νὰ ἀπόσχωμεν ἀπὸ πάσης ἀνακοινώσεως πρὸς τὴν Βουλὴν περὶ τοῦ τρόπου τοῦ ὀριστικοῦ κανονισμοῦ τοῦ θέματος.

Τὰ ἐν τῇ προϋπολογισμῷ, ὃν ὑποβάλλομεν εἰς τὴν Βουλὴν, περὶ τοῦ προσωρινοῦ κανονισμοῦ ὀλίγον διαφέρουσι τῶν τοῦ συμφωνηθέντος πρὸς τὰς ἐπιτροπείας ὀριστικοῦ κανονισμοῦ κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη· ἔχουμεν ἄρα ἀπὸ τοῦδε τὴν σταθερὸν προϋπολογισμὸν τοῦ Κράτους· διότι αἱ κατὰ παγίαν κλίμακα ἐν τῇ μέλλοντι προσαύξεισιν οὐδὲν ἄλλο εἶναι ἢ διατύπωσις ἐκ προοιμίων τῆς ἐν τῇ σταθερῇ προϋπολογισμῷ ἀναπτύξεως τῶν πιστώσεων τοῦ δημοσίου χρέους κατὰ λόγον τῆς ἀναπτύξεως τῶν προσδῶν τῆς χώρας. Ἰσως ἡ κατὰ τὴν κλίμακα προσαύξεισιν εἶναι μεγαλειτέρα τῆς ἀναλογίας, ἀλλ' ὡς εἶπον, ἡ ὑπὲρ τὸ μέτρον προσαύξεισιν ἀντιστοίχωνται διὰ τοῦ καθορισμοῦ τοῦ ποσοστοῦ τῆς προαύξεισιν κατὰ τὸ πλεῖστον εἰς χρεωλύσιον, ὅπου παρίχει τὴν εὐκαιρίαν εἰς ἀναπλήρωσιν ἐξ ἐκτάκτων πόρων τῆς ἀνεπαρκείας τῶν τακτικῶν ἔκτου ἐπαρύνσεως τοῦ δημοσίου χρέους.

Ἐξετάσαντες οὕτω τὰ τοῦ θεμελίου, ἐρ' οὐ στηρίζεται ὁ προϋπολογισμός, πρέπει ἤδη, ἢν ἀδυναθῶμεν ν' ἀπορνήσθωμεν περὶ τοῦ τρόπου τοῦ κατεταγμένου αὐτοῦ, νὰ ἐκφράσθωμεν ὅποια ὑπάρχον τὰ ἀποτελέσματα τῶν προσηλωμένων τῶν ψηφισθέντων, ἐρ' ὅσον ταῦτα εἶναι ἄρκετα

όδηγηθώμεν περί τῶν ἀποτελεσμάτων τῶν παρεχομένων ὑπὸ τῶν καίμων νόμων. Δὲν ὀρεόυονται εἰς τοῦτο παλαιότεροι προϋπολογισμοί, διότι πολλοὶ τῶν νόμων εἶναι πρόσφατοι καὶ πρέπει εἰκέναν τῶν προϋπολογισμῶν τὴν ἐκτέλεσιν νὰ συμβούλευθώμεν, οἵτινες περιλαμβάνουσι καὶ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ἀπὸ ψηφισθέντων νόμων τούτων· διὲ συμβουλευόμενοι, δυνάμεθα ἤδη ν' ἀρχίσωμεν κατὰ μέρος τὰ περί θανείων κεφαλαιωσέως καὶ περί ποσοστῶν ὀφειλομένων εἰς χρυσὸν, διότι τὰ τοῦ δημοσίου χρέους εἰς χρυσὸν θὰ κανονισθῶσιν ἐν τῇ πρὸϋπολογισμῷ τοῦ ἐπόμενου ἔτους καὶ ἐν ταῖς μετέπειτα, κατὰ τὰ κανονισθέντα ἤδη πρὸς ὕμῃς. Ἀσχετὸν ἔρα πρὸς τὰ τοῦ δημοσίου χρέους, ποία εἶναι τὰ ἀποτελέσματα τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ 1893; Ὡς εἶπον, δὲν ἔχουμεν ἐν τῇ ἐκθέσει περί τῆς κατστάσεως τοῦ μηνὸς Ὀκτωβρίου, τούτεστι τοῦ 22^{ου} μηνὸς τῆς χρήσεως, ἀλλ' ἀναπληροῦμεν ὅπωςδὴποτε αὐτὰς διὰ τηλεγραφικῶν πληροφοριῶν καὶ κατ' ἄλλους τρόπους. Οἱ ἐν τῇ τελεῖ τῷ ὑποβαλλομένῳ προϋπολογισμῷ πίνακες καὶ ἡ προτεταγμένη εἰσπραγμὴ ἐλπίσιν εἶναι ὀλιγώτεροι ἐν πλήρει, διότι τοῦ προϋπολογισμοῦ ἡ σύνταξις ἐπεκτείνεται ἐπὶ περίοδον τεσσάρων μηνῶν, ὥστε εἴχομεν ὑπ' ὅριον ἐν τῇ καταρτισμῷ τοῦ τευχὸς τελευταίαν κατὰστασιν πλήρη τοῦ Ἀύγουστου· λαμβάνοντες δὲ ὡς ἔδωκεν τὰς ἐν ταύτῃ πληροφορίας, ἀνεπληροῦμεν τὰ τοῦ Σεπτεμβρίου καὶ Ὀκτωβρίου ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων τοῦ προηγουμένου ἔτους. Ἀλλ' ὅπωςδὴποτε συμπληροῦντες ἤδη κατὰ τὸ ἱερικὸν τὰ τοῦ 22^{ου} μηνῶν, δυνάμεθα νὰ παραστήσωμεν τὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ 1893 ὡς ἐκτελεσθέντος ἐν πλήρει ἰσοϋγίῃ ἐπὶ τῇ προϋποθέσει κανονισμοῦ ἐν αὐτῇ τῶν τοῦ δημοσίου χρέους κατὰ τὰναγγεγραμμένα ἐν τῇ ψηφισθέντι προϋπολογισμῷ τοῦ 1894 καὶ τὰναγγεγραμμένα ἤδη ἐν τῇ ὑποβαλλομένῳ προϋπολογισμῷ τοῦ 1895. Τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο θὰ παρουσιάσῃ, ἐν ὅσον δυνάμεθα νὰ κρίνωμεν ἐκ τῶν μέτρων τοῦδε ἀποτελεσμάτων, καὶ ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ 1894. Θὰ ἔχωμεν ἐν τῇ ἐκθέσει αὐτοῦ τὸ ἰσοϋγίον οὐχὶ σχετικῶν, τούτεστι περιοριζόμενον εἰς τὸν τακτικὸν προϋπολογισμὸν ἐσόδων καὶ ἐξόδων, περιλαμβανόντος τοῦ προϋ-

πολογισμοῦ τῶν τακτικῶν ἐσόδων μόνον τὰ τῆς ὑπηρεσίας τῶν θανείων, ἐν ὧν ἀπαντῶνται τὰ ἐκτακτὰ τοῦ ἔτους ἐξόδα, ἀλλὰ θὰ ἔχωμεν ἐν τῇ ἐκθέσει ἰσοϋγίον, περιλαμβανόν πάντα τὰ ἐκτακτὰ ἐξόδα, ἐσοδὰ δὲ μόνον ἐκ τακτικῶν πόρων. Κρίνοντας μάλιστα ἐκ τῆς μέτρης τοῦδε ἐφαρμογῆς τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ 1894, ἀπεκχυγμένα εἰς αὐτοῦ ἀποτέλεσματα ὑπέρτερα τῶν ἀναγγεγραμμένων ὡς πρὸς τὸ ἰσοϋγίον, διότι ὡς πρὸς μὲν τὰ ἐξόδα ἔχουμεν οικονομίας σπουδαίας, καὶ μάλιστα ἐν τῇ Ὑπουργίῳ τῶν Στρατιωτικῶν, ὅπου ἐλπίζεται διαπάνη κατωτέρα σχεδὸν κατὰ ἑκατομύριον, ἀλλ' ἔχουμεν καὶ ἐσοδὰ ὑπέρτερα. Καίτοι εὐρισκόμεθα ἤδη ἐν τῇ διατάξῃ μὴν τῆς ἐφαρμογῆς καὶ ἱσόμενος στερούμεθα ἐν τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς χρήσεως ἐπὶ ἐπόμενους 12 μηνῶς, ὡς πρὸς πολλοὺς ὅμως τῶν ὁρίων, εἰκένους μάλιστα, ὧν ἡ εἰσπραξίς γίνεται ἐντὸς τῶν 12 μηνῶν, δυνάμεθα ἀπὸ τοῦδε νὰ προέπομεν τὰ ἀποτέλεσματα μετ' ἀκριβείας ἱκανῆς. Ὅπως τὰ τῶν δασιμῶν πέριον ἀνεγράφησαν κατωτέρα τῶν τοῦ προηγουμένου ἔτους, διότι οἱ τελευταῖοι μῆνες τοῦ ἔτους παρουσίαζον ἐλαττωσιν μεγάλην, συντάχθη δὲ ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ 1894 ἐπὶ τῇ ἐπὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς τελευταίας ἐξαμηνίας τοῦ 1893, ἀντιστοιχοῦντων πρὸς μείωσιν καθ' ὅλον τὸ ἔτος τεσσάρων ἑκατομυρίων, καὶ οὕτως, ἐνῷ ἔχουμεν ἀναγγεγραμμένα 18,000,000 ἐν τῇ προϋπολογισμῷ ὡς πρόσθετον εἰς εἰσπραγμῆς, εἰκόμεν φαίνεται, ὅτι ὀλίγον ἔχει πρόσθετον εἰς εἰσπραγμῆς κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο, περιλαμβανόμενων καὶ τῶν δύο ὑπολειπομένων μηνῶν, τοῦ Νοεμβρίου καὶ Δεκεμβρίου, τοὐλάχιστον 25 ἑκατομυρίων, ἱσόμενος θὰ ἔχωμεν 7 ἑκατομυρίων καὶ πλέον αὐξήσιν ἰσθῶν ἐκ τῶν τελωνειακῶν. Ἀλλ' ἔχουμεν πρὸς τοῦτους αὐξήσιν ἐκ τῶν τοῦ καπνοῦ διότι, ἐνῷ τὰ τοῦ καπνοῦ ἔθιμοι, ὅτι δὲν ἔ' ἀπέδιδον πολλὰ πλείονα τοῦ ὁρίου ἐπὶ 1,000,000 ἑκάδων, ἐν κατὰ τὸ 1893 δὲν εἶχον ἀποδώσει πλήρη, εἶχον ἀποδώσει ὁρὸν 994,000 ἑκάδων, ἡ δὲ ἔχουμεν εἰς αὐτὸν, ὅτι θίλει ἀποδοθῆ κατὰ τὸ 1894 ὡς πρὸς ἐπὶ 1,130,000 ἑκάδων, ὁρὸς δὲ ἐπὶ 130,000 ἑκάδων ἐπὶ πλέον ἀποτελεῖ πρόσθετον πρόσθετον, ἀνωτέρας τῆς τομυρίου.

Και περί τὰ τελωνειακά καὶ περί ταῦτα τὰ τοῦ καπνοῦ, ὅπως καὶ περί ἄλλους φόρους, ὀρίζονται τὰ ποτελέσματα ταῦτα καὶ εἰς ἄλλους ἰσως λόγους, ἀλλ' ὁ κύριος λόγος ἐν τοῖς τῷ καπνῷ, σπουδαῖοι δὲ λόγοι ἐν τοῖς τελωνειακοῖς, εἶναι ἡ ἐνέργεια τῆς στρατιωτικῆς ἀστυνομίας.

Ἡ στρατιωτικὴ ἀστυνομία, ἥτις ἀπέβη εὐεργετικωτάτη εἰς τὴν χώραν. . . (διαμαρτυρία ἐκ τῆς ἀριστερᾶς).

ΖΥΓΟΜΑΛΑΣ. Ἀγκισία!

ΤΡΙΚΟΠΛΗΣ (Πρωθυπουργός). Ἡ στρατιωτικὴ ἀστυνομία, ἥτις ἀπέβη εὐεργετικωτάτη εἰς τὴν χώραν ὑπὸ πλείστας ἐπὶ φεῖς, ἀπέβη εὐεργετικωτάτη καὶ εἰς τὸ Δημόσιον, ὡς ἐπαγομένη τὴν ἀνυπερίσταν ἱεραρχοῦν τῶν νόμων περί φορολογίας. Ποῦτον εἶναι τὸ μέρος τὸ ὀφειλόμενον εἰς τὴν ἐνέργειαν τῆς στρατιωτικῆς ἀστυνομίας ἐν τῇ ἐπὶ πλέον προσόδῳ ἐκ τῶν τελωνειακῶν ἀπὸ 18 ἑκατομμυρίων εἰς 25 ἑκατομμύρια ἢ εἰς 25,500,000, ἅτινα θέλουσιν εἰσπραχθῇ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο, δὲν δύναμαι νὰ καθορίσω, θεβῶς ὅμως τὸ μέρος τὸ ἀνήκον εἰς τὴν ἀστυνομίαν ἐν τῇ αὐτῇ ταύτῃ εἶναι μίγα, ἐν τοῖς τοῦ καπνοῦ ὅμως, κατὰ τὴν γνώμην πάντων, ὅσοι εἰς ταῦτα ἀσχολοῦνται, σχεδὸν ὀδύληρος ἢ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο φορολογία 130,000 ὀκάδων ἐπὶ πλέον καὶ ἥτις ἐπὶ ὀλοκλήρῳ ἔτους θὰ προσεγγίσῃ εἰς 200,000 ὀκάδων, διότι αἱ 130,000 ὀκάδες, αἱ ἐπὶ πλέον φορολογηθεῖσαι μετὰ τὴν πλήρη λειτουργίαν τῆς ἀστυνομίας, ἥτις μόλις ἀπὸ τοῦ Μαρτίου δύνανται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀρχαμένη τῆς κανονικῆς αὐτῆς λειτουργίας, ἐν ταύτῃ τῇ νύκτῃ τῆς φορολογίας τοῦ καπνοῦ δυνάμεθα νὰ θεωρήσωμεν τὸ δῖον σχεδὸν ἀποτέλεσμα ὀρεγόμενον εἰς τὰς ἐνεργείας ἐκείνης. Ὡκυτὼς αὖθις ὀρεγόμενην εἰς τὰς ἐνεργείας τῆς ἀστυνομίας ἔχομεν ἐν τοῖς τῶν Μονοπωλίων, καὶ μάλιστα τοῦ πετρελαίου, καὶ ἐν ἄλλοις, ἐνθα ἀπαιτεῖται ἰσχυρικὴ ἐπιτήρησης. Ἡ ἐκ τῆς ἐνεργείας τῆς ἀστυνομίας ἀνωτέρα πρόσδος ὀριζόμενον φέρων δὲν ἀμφιβάλῃ ὅτι θέλει καταστῇ παγία, ἀξαναγόμεν ἔρ' ὅσον ἡ λειτουργία τῆς ἀστυνομίας ἀναπτύσσεται, ἀλλὰ τὴν περαιτέρω αὖθις δὲν δυνάμεθα ν' ἀπεκδεχώμεθα ὅποια ὑπάρξῃ ἢ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο, διότι ἐν τῇ μέλλοντι

δὲν θὰ ἔχομεν μετάβασιν ἀπὸ καταστάσεως ἱεραρχικῆς πρὸς ἀστυνομικῆς ἐπὶ τῆς ἱεραρχοῦς τῶν φορολογικῶν νόμων ἱεραρχίας εἰς κατάστασιν ἀστυνομικῆς λειτουργίας, ἥτις δὲν δύναται ἰσως νὰ θεωρηθῇ ὡς καθ' ὅλα ἀνυπερίσταν, ἀλλ' εἶναι θεβῶς γεγονός σπουδαῖοτατον ἐν τῇ χώρῃ, ἥτις ἀπὸ τῆς ἀποκαταστάσεως αὐτῆς ἱεραρχικῆς τοπικῆς ἀστυνομικῆς. Τῆς στρατιωτικῆς ἀστυνομίας θέλω μνησθῇ καὶ πάλιν μετ' ἐλπίον ἐν σχέσει πρὸς τὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων καὶ πρὸς τὰ τῆς δημοτικῆς διαχειρίσεως καὶ διοικήσεως ἥδη προέκλεισε τὰ περί αὐτῆς ἐκθέντα τὸ εἰδικὸν τοῦτο θέμα τῆς ἀποδόσεως τῶν φόρων κατὰ τὸ τρίτον ἔτος, ἀλλ' ἐξ ἀπορροῆς τοῦ εἰδικοῦ τοῦτου θέματος δυνάμεθα νὰ κρίνωμεν ὅποια ὑπάρξῃ ἢ ἐπιδράσει τῆς στρατιωτικῆς ἀστυνομίας ἐν πᾶσι τοῖς σχετιζομένοις πρὸς τὰ καθήκοντά της. Ἐχομεν λοιπὸν κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο προσυζητήσεις ἐπὶ τῶν τελῶν τῆς εἰσχωγῆς, ἔχομεν προσυζητήσεις καὶ ἐπὶ τοῦ φόρου τοῦ καπνοῦ, θὰ ἔχομεν καὶ ἄλλας προσυζητήσεις, ἐν ταῖς δὲ μεμειωμέναις εἰσπραξίαις, ἀλλ' ἐν τῇ συνόλῳ θὰ ἔχομεν ἀποτελέσματα, τοῦτο δὲ ὄντος, θὰ ὑπάρξῃ διαβιβάζοντι περισσεύμα. Τὸ περισσεύμα τοῦτο παρίστανται τινεῖς, ὅτι ὀρίζομεν νὰ διαβήσωμεν εἰς τοὺς πιστωτὰς τοῦ Κράτους, καὶ ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ ἐνὸς τινεῖς, ὅτι εὐρηται ἡ λύσις τοῦ ζητήματος τῶν πρὸς τοὺς πιστωτὰς σχετικῶν. Ἄλλ' οἱ οὗτω σκεπτόμενοι νοοῦσι τὸ γενικὸν νόημα τῶν προνοούντων ὅτι τὸ ζήτημα τῆς ἀποστάσεως τῶν ὑποχρεώσεων ἡμῶν τῶν ἐν τῇ ἱεραρχίᾳ εἶναι ζήτημα ἰσοζυγίου προϋπολογισμοῦ καὶ περισσεύματος προϋπολογισμοῦ. Ὅσα καὶ ἂν ἦναι τὰ περισσεύματα τοῦ προϋπολογισμοῦ, ταῦτα, συνιστάμενα εἰς τραπεζικά γραμμάτια, κατ' ὅλην βοήθειαν εἰς ἐπαύθησιν τοῦ ποσὺ τοῦ χρυσοῦ, τὸ ὅποιον ἡ χώρα δύναται νὰ διαβῇ πρὸς ἐξχωγὴν λόγω τοῦ δημοσίου χρέους. Ἀλλὰ καὶ ἀρχίτως πρὸς τοῦτο, δὲν νομίζω, ὅτι τὰ περισσεύματα ταῦτα τῶν προϋπολογισμῶν ἔχουσι τὴν οὕτω σκεπτόμενην ἀπὸδοχὴν εἰς αὐτὰ ἐννοιαστικῶς ταῖς ταῖς συζητήσεσι πρὸς τοὺς ἀντιπροσώπους τῶν ἐκτελεστικῶν τῶν πρῶτων ζήτημα, ὅπερ ἐκείνοι ἐθέσαν, —

καὶ ἐκείνοι ἐκ τῶν φρονούντων ὅτι τὸ πρόβλημα δὲν εἶναι ἄλλο ἢ ζήτημα προϋπολογισμοῦ, — τὸ πρῶτον ζήτημα, ὅπερ ἐκείνοι πίστευαν, ἥτο τί ἐκ τοῦ προϋπολογισμοῦ δύνανται νὰ λάβωσιν οἱ πιστωταὶ ἡμῶν, ποῶν εἶναι τὸ διαθέσιμον ποσόν. Εἰς τὴν ἐρώτησιν ταύτην ἰδὼν ἀπάντησις, ὅτι διαθέσιμον θὰ ἦναι πᾶν τὸ ποσόν, ὅπερ ἡ ἀγορὰ ἡμῶν δύναται ἀνευ ἀνατροπῆς τῆς λειτουργίας αὐτῆς νὰ ἀνταλλάξῃ ἀντὶ χρυσοῦ προωρισμένον εἰς ἐξαγωγήν πρὸς ὑπηρεσίαν τοῦ δημοσίου χρήσιμον. Πᾶν τὸ ποσόν ἐκείνῳ δυνάμεθα νὰ ἀρυσθῶμεν ἐν τῷ προϋπολογισμῷ, ὅχι διότι ὁ προϋπολογισμὸς παρέχει περισσεύματα ἐν τῇ ἀληθείᾳ τῆς λήξεως ἐνοσί, ἀλλὰ διότι χάριν τῆς εκπληρώσεως τῶν υποχρεώσεων τοῦ Κράτους πρὸς τοὺς πιστωτὰς αὐτοῦ χαρακτηρίζομεν ὡς περισσεύμα ὅ,τι ἐν προϋπολογισμῷ παντός ἄλλου Κράτους θὰ διετίθετο πρὸς ἀνάγκας παραλειπομένας ἐν τῷ ἑλληνικῷ προϋπολογισμῷ. Πρωτίστη ἀνάγκη εἶναι ἡ ἱεραῆς μισθοδόξης τῶν δημοσίων λειτουργῶν, καὶ ὅμως οἱ ἑλληνικοὶ προϋπολογισμοὶ δὲν περιλαμβάνουσιν ἄρτιους τοὺς μισθοὺς τῶν ὑπαλλήλων· οἱ μισθοὶ τῶν ὑπαλλήλων ἔπρεπε νὰ διπλασιασθῶσι καὶ νὰ τριπλασιασθῶσιν, ἡναγκάσθημεν δὲ κατὰ τὰς παραμονὰς τῆς κρίσεως νὰ καταγγίσσωμεν αὐξήσεις τῶν μισθῶν τῶν ἀρεσπαγιδῶν, μέλις ψηφισθείας, καὶ ν' ἀνακόψωμεν τὴν ψήφισιν αὐξήσεως μισθῶν τῶν ἐργῶν, δικαιοτάτας αὐξήσεις, ὅς ἔπρεπε νὰ παρακολουθῶσι πλείους ἄλλαις καὶ ἐν τῇ δικαιοσύνῃ καὶ ἐν τῇ ἐκπαίδευσί καὶ ἐν τῇ οἰκονομικῇ καὶ ἐν τῇ διοικητικῇ καὶ ἐν τῇ στρατιωτικῇ ὑπηρεσίᾳ. Ἐν τῷ στρατῷ οὐ μόνον τὰ τοῦ μισθοῦ δὲν δυνάμεθα νὰ συμπληρώσωμεν, ἀλλὰ καὶ ἰδίᾳ στρατὸν 28,000 ἀνδρῶν νὰ ἱερωποιῶμεν διὰ δαπάνης, καταγγίσσωμεν τὴν ἰθελουσίαν ὑπηρεσίαν ἐκεῖ, ὅπου ἡ ἰθελουσία ὑπηρεσίας ἰνδεδεικνύται ἐκ τῶν πραγμάτων, τοῦτ' ἐστιν εἰς τὰ ἀστυνομικά. Καὶ ἀναπληροῦ μὲν ἐν μέρει σήμερον ἡ στρατιωτικὴ ἀστυνομία τὰς ἐκ τούτου ἰλλείψεις, ἀλλὰ δὲν ἀρκεῖ αὕτη εἰς τὴν ἱεραρετικῇ ἀναπλήρωσιν, καὶ μάλιστα ἀρὸς ἐν τῇ στρατιωτικῇ ἀστυ-

νομίᾳ περιλαμβάνεται καὶ ἡ χωροφυλακὴ, ἥτις πρὸ πάντων πρέπει νὰ καταρτισθῇ διὰ τοῦ τρόπου τοῦ ἀρμόζοντος εἰς ἀστυνομικὴν ἐνέργειαν. Τούτων ἕνεκα ἰδίᾳ ἐπὶ αὐξήσεσι τῶν δαπανῶν τοῦ Κράτους νὰ καταρτισθῇ τάγμα εὐζώνων ἐξ ἰθελοντῶν, καὶ ἴσως δεήσει νὰ καταρτισθῇ καὶ ἑτέρα τάγματα ἰθελοντῶν, καὶ ἴσως δεήσει νὰ εἰσάγῃωμεν τὴν ἰθελουσίαν κατὰ τὰς εὐρύτερας ἐν τῇ χωροφυλακῇ, καὶ ἴσως δεήσει νὰ ἱερωποιῶμεν τὴν τὴν ἀστυφυλακῶν ὑπηρεσίαν ἐκεῖ, ὅπου τὰ τῆς ἀστυνομίας σήμερον ἐνεργοῦνται ὑπὸ τῆς χωροφυλακῆς.

Πάντα ταῦτα ἐπιβάλλονται, καὶ ὅμως εἴμεθα ἡναγκασμένοι νὰ συνίχωμεν ἡμῶς αὐτοὺς, εἴμεθα ἡναγκασμένοι νὰ ἀπύχομεν ἀπὸ τοιούτων αὐξήσεων δαπανῶν ἀπύχοντες δὲ ἀπὸ τοιούτων ἐπιβαλλομένων ἱκανοποιήσεων ἀναγκῶν, θεωρουμένων ὡς στοιχειωδῶν παρὰ παντὶ πεπολιτισμένῳ Κράτει, ἐπιτυγχάνομεν ἰσχύγιον, ἐπιτυγχάνομεν καὶ περισσεύμα ἐν τῷ προϋπολογισμῷ, ἀλλὰ τοιοῦτον περισσεύμα καταχρηστικῶς ὀνομάζεται οὕτως. Δὲν εἶναι περισσεύμα τὸ οὕτως ἀποκτηθῆναι. Καὶ ὅμως πρέπει νὰ ἐξακολουθῶμεν διέποντες τὰ τῆς χώρας διὰ προϋπολογισμοῦ οὐτὴν κατηρησιμένον, ἢ ὅσον ὑπάρχει ἀνάγκη ἱερωσιῶν ἐν τῷ προϋπολογισμῷ ποσοῦ χρήματος ἱκανοῦ εἰς ἀνταλλαγὴν πρὸς τὸν χρυσὸν τὸν ἀναγκαῖον διὰ τὴν ἀπότιν πρὸς τοὺς πιστωτὰς ἡμῶν τοῦ ἱερωτικού παντός τοῦ ποσοῦ, ὅπερ δύναται ν' ἀποκτηθῇ ἐν τῇ ἐγχωρίῳ ἀγορᾷ ἀνευ ἀνατροπῆς αὐτῆς. Οὕτως ἔχοντων τῶν τοῦ προϋπολογισμοῦ ἀρυσθῶν ἐν αὐτῇ τὰ πρὸς τὴν ἀνελίπῃ πληρωμὴν τῶν ποσοστῶν, ὧν ὑποχρέμεθα τὴν ἀπότιν πρὸς τοὺς ἐν τῇ ἱερωτικῇ πιστωτὰς τοῦ Κράτους. Τὰ ποσοστὰ ταῦτα καθωρρίσθησαν ἐν τῷ μίτρῳ τῶν δυνάμεων τῆς ἀγορᾶς, ἥτις, ἐν ὑπερχρεώτῳ εἰς παροχὴν πλείονος χρυσοῦ τοῦ διὰ τῶν ποσοστῶν καθωρρίσθητος, δὲ περιήρχετο εἰς τὸ ἀειζῶδον. Ἀλλὰ μετὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ἐν τοιούτῳ μίτρῳ ἀναληρθεῖσιν ὑποχρεώσεων πρὸς τοὺς πιστωτὰς τῆς χώρας αἱ προαυξήσεις τῶν προσθῶν καταλείπουσι ποσὸν τὸ διαθέσιμον, ὅ,τι ἐν νομοίᾳ τῶν στοιχειωδῶν ἐκείνων ἀναγκῶν ἀπὸ τῶν νομοίῳ τῶν στοιχειωδῶν μένουσιν ἀνεκπλήρωτοι;

διότι ὑπάρξουσιν καθυστερήματα χρήζοντα ἀναπληρώσεως. Συνεικνετώθη μέχρι τοῦδε ὡς παρακαταθήκη ἐν τῇ Ἑθνικῇ Τραπεζῇ πᾶν τὸ ποσόν, τὸ εἰς χρυσὸν, τὸ ἀναγκαζόν διὰ τὸ τοκομερίδιον τοῦ Δεκεμβρίου, καὶ προσεῖτε 7,500,000 δραχμῶν τραπεζικῶν, εἰς ἃς ἀπορῶσιν οἱ καλοθεληταὶ τῆς Ἑλλάδος, λήγοντες, ὅτι τὸ ποσὸν τοῦτο ἀραιεῖται ἀπὸ τῶν πιστωτῶν ἡμῶν. Ὡς εἶπον, καὶ πλείονα τούτων θὰ διαθέτοιμεν ὑπὲρ τῶν πιστωτῶν, ἰὴν ἡ ἀγορὰ τῆς χώρας παρέχῃ πλείονα χρυσὸν, ἀλλ' ἡ ἀγορὰ τῆς χώρας δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ παράσχω εἰς ἀντάλλαγμα τῶν ἱκατομμυρίων τούτων πλείονα χρυσὸν τοῦ πρὸς τὸ δημόσιον χρέος καθορισθέντος. Ἄλλ' εἶναι τὰ 7,500,000 δραχμῶν χρέμα διαθέσιμον; Οὐδὲν ἐκ τοῦ ποσοῦ τούτου εἶναι διαθέσιμον, οὐδὲ πρὸς τοὺς σκοποὺς, ὧν ἐμνήσθη, τοὺς εἰς ἀναπλήρωσιν τῶν ἰλλείψεων τοῦ προϋπολογισμοῦ. Τὸ ποσὸν θάλει αὐξήσθῃ κατὰ τοὺς μῆνας Νοέμβριον καὶ Δεκέμβριον, ἴσως καὶ Ἰανουάριον, μῆνας λεγομένους γονίμους, ἵνα ἀποτελέσῃ τὸ ἱσθῖον τῶν μηνῶν, καθ' οὓς ἀντὶ περισσείματος θὰ ἔχωμεν ἔλλειμμα. ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺτον τὸν προορισμὸν μόλις δύνανται νὰ ἱπάρκῃσι τὸ ποσόν, ὅποσον ὑπάρχει ἤδη καὶ ὅποσον θὰ καταστῇ αὐξανόμενον, διότι πλὴν τοῦ γενικωτέρου αὐτοῦ προορισμοῦ ἔχει καὶ προορισμοὺς εἰδικούς ἄλλους. Ἐκ τοῦ ποσοῦ τούτου 1,000,000 εἶναι τὸ ὑπόλοιπον τῶν κατατεθέντων τὴν παρελθόντα Δεκέμβριον παρὰ τῇ Ἑθνικῇ Τραπεζῇ, 4,500,000 δραχμῶν πρὸς ἀπότινιν τῶν ^{30/100} εἰς τραπεζικὰ γραμμάτια, τῶν εἰς χρυσὸν ὀφειλομένων εἰς τοὺς πιστωτὰς τῶν παγίων καὶ γραμματοῦν δανείων. . .

ΚΑΡΑΠΙΑΝΟΣ. Ἐν ἱκατομμύριον ὑπολείπεται;

ΤΡΙΚΟΓΙΝΗΣ. Ἐν ἱκατομμύριον ὑπολείπεται εἰς λογαριασμὸν τῆς Κυβερνήσεως, ἔχει δὲ καὶ ἡ Τράπεζα 100,000 εἰσὶν ἀδιαθέτους σήμερον, ὥστε 1,100,000 δραχμῶν δὲν διετέθησαν μέχρι τῆς σήμερον, ἀλλ' 1,000,000 ἐκ τούτων ἀνήκει εἰς τὸ ποσὸν τῶν 7,500,000, καὶ τὸ 1,000,000 τοῦτο εὐδαίως δὲν εἶναι διαθέσιμον πρὸς ἄλλους σκοποὺς. Δὲν εἶναι διαθέσιμα καὶ τὰ ποσὰ τὰ ἀναγόμενα εἰς τὴν κατασκευὴν τοῦ σιδηροδρόμου Μύλων καὶ Καλαμῶν, ἐκ 3,300,000 δραχμῶν, περιλαμβανου-

σῶν καὶ ποσὸν 1,165,000 δραχμῶν, ὅπερ ἦτο κατατεθειμένον παρὰ τῇ Ἑθνικῇ Τραπεζῇ, ὅτε ἐπῆλθεν ἡ κρίσις τῶν τοῦ σιδηροδρόμου ἐκείνου ἱπομείνων καὶ τοῦτο τὸ ποσὸν πρέπει νὰ διατηρηθῇ ἀνέπαρον, καὶ τὸ ὑπόλοιπον μέχρι τῶν 3,300,000 πρέπει νὰ μένῃ ὡς ἱσθῖον πρὸς ἐκπλήρωσιν ὧν ἀνέλαβε τὸ Κράτος ὑποχρεώσεων πρὸς τὴν ἑταιρίαν, εἰς ἣν μετεβίβασε τὰς ὑποχρεώσεις, τῆς ἑταιρίας τῶν Μεσσηρινῶν Σιδηροδρόμων θὰ ἔλαγον μετεβίβασαι τὸ Κράτος, ὅς μὴ ὥρλην, εἰς τὴν ἑταιρίαν ἐκείνην, διότι ἐκ τῆς μεταβιβάσεως προέρχονται αἱ ὑπὸστάμεναι δυστηρίαι.

Πολλοὶ εἰσὶν οἱ λόγος, περὶ τούτου ἐν τῇ Βουλῇ, καὶ ἔρρηθη, ὅτι αἰτίαι τῆς κρίσεως τοῦ σιδηροδρόμου Μύλων καὶ Καλαμῶν εἶναι οἱ συναλλαχθέντες πρὸς τὴν Βελγικὴν ἑταιρίαν. Ἄλλ' οἱ συναλλαχθέντες πρὸς τὴν Βελγικὴν ἑταιρίαν, ὅτε διεγγύωσαν ὅτι ἡ Βελγικὴ ἑταιρία δὲν ἔβαινε πάντῃ ἀσφαλῶς, ἐρρόντισαν ὅπως τὰ τῆς ἑταιρίας ἐκείνης παγιωθῶσι δι' ἐπεντάσεως τῆς περιφέρειας αὐτῆς; περιέλαβε δὲ ἐν τῇ περιφερείᾳ αὐτῆς ἡ ἑταιρία ἐκείνη καὶ τὴν ἑταιρίαν τὴν ὀνομασθεῖσαν τῶν Μεσσηρινῶν Σιδηροδρόμων. Ὅστε ὅτε ἐπῆλθεν ἡ πτώχευσις τῶν ἀρχαῖος συναλλαχθέντων, τὰς ὑποχρεώσεις ἐκείνων πρὸς τὸ Κράτος ὑπέλκεν ἡ ἑταιρία τῶν Μεσσηρινῶν Σιδηροδρόμων, ἥτις διετέλει καὶ διατελεῖ ἐν πλῆρει εὐρωστίᾳ. Ἡ ἑταιρία αὕτη παρέχῃ πάντα τὰ ἐγγύηματα πρὸς διεξαγωγὴν τοῦ ἔργου, ἀλλ' ἄγνοῦ διατὶ ἀσκήσθη ἀπὸ τῆς ἑταιρίας ταύτης ἡ παραχώρησις καὶ ἰδῶθ' εἰς ἑταιρίαν ἄλλην, ἥ αἱ δυστηρίαι εἶναι παραιτοί τῆς ἀναβολῆς τοῦ ἔργου. Ἐπρεπεῖν εἶπω ταῦτα, διότι πολλοὶς ἐπαυελήσθη, ὅτι παραιτοί τῆς ἀναβολῆς εἶναι ἡ Κυβέρνησις ἡ νῦν, ἰνῷ ἡ ἀλήθης αἰτία τῆς ἀναβολῆς τῆς διεκπεραιώσεως τοῦ ἔργου εἶναι ἡ ἀραίρισις τῆς παραχωρήσεως ἀπὸ τῆς ἑταιρίας, ἣν ἔρρονησamen ἡμεῖς νὰ συστήσωμεν πρὸς διεξαγωγὴν τοῦ ἔργου.

Θ. Π. ΔΗΛΙΓΙΑΝΝΗΣ. Παρακαλῶ μίαν διασάφην. Τὸ 1,160,000, τὸ ποσὸν ἀνήκει εἰς τὸ δάνειον τῶν 24 ἱκατομμυρίων, τὸ προορισθὲν διὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ σιδηροδρόμου Μύλων-Καλαμῶν, τὸ περιλαμβάνει μετὰ τὰς 24 ἱκατομμυρίων;

ΤΡΙΚΟΠΗΣ. Βεβαίως. Τοῦτο ἔπιν.

ΔΗΛΠΙΑΝΝΗΣ. Αὐτὸ ἦτο πάντοτε ἀπὸ τοῦ 1888 κατατεθειμένον ἐν τῇ Τραπεζῇ, καὶ ἰσώκετο ὡς ὑπόλοιπον τοῦ διὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ σιδηροδρόμου Μύλων-Καλαμῶν προωρισμένου κεφαλαίου.

ΤΡΙΚΟΠΗΣ. Τοῦτο λίγο.

ΔΗΛΠΙΑΝΝΗΣ. Δὲν εἶναι περισυία τοῦ Δημοσίου, εἶναι περισυία τοῦ σιδηροδρόμου Μύλων-Καλαμῶν.

ΤΡΙΚΟΠΗΣ. Τοῦτο λίγο ἀκριβῶς. Ἐξηγῶ ὅτι κατὰ τὸ φαινόμενον ταῦτα εἶναι περισυεύματα, ὅτι πράγματι δὲν εἶναι περισυεύματα. Λίγω, ὅτι ἔχον ἐν παρῇ Τραπεζῇ κατατεθειμένον εἰς τραπεζικὰ γράμματα τοῦτο τὸ ποσὸν τῶν 7,500,000 δραχμῶν, ἔχον ἐν κατατεθειμένα καὶ 3,330,000 φράγκων εἰς χρυσὸν διὰ τὴν ἀπόσιν τοῦ τοκομεριδίου τοῦ Δεκεμβρίου, ὅτι ταῦτα ἀποτελοῦσι κατὰ τὸ φαινόμενον περισυεύματα, ὅτι τὰ 3,330,000 εἰς χρυσὸν κατὰ τὸν Δεκέμβριον θίλονται πληρωθῆ εἰς τοὺς πιστωτάς ἡμῶν, ὅτι ἐκ τῶν 7,500,000 τὸ 1,160,000 ἀνήκει εἰς τὸν σιδηροδρόμον Μύλων-Καλαμῶν, ὅτι μάλιστα, περιλαμβανομένου καὶ τοῦ ποσοῦ τούτου, εἶναι προωρισμένα εἰς τὴν κατ' ἀπεκτένῃ τοῦ σιδηροδρόμου Μύλων καὶ Καλαμῶν 3,300,000 δραχμῶν, διότι ταυτὴ ἀνέλθῃ ὑποχρέωσις, καὶ τοῦτο τὸ χρέμα πρέπει νὰ ἐπιφυλαχθῇ ἐπὶ τῶν παρὰ τῇ Ἐθνικῇ Τραπεζῇ κατατεθειμένων, διότι ἡ ὑποχρέωσις αὕτη εἶναι ἐκ τῶν πρωτίστων, καὶ ἔχον ἐν τῇ πεποιθῇ, ὅτι ἡ ἱταρία θέλει διεξέλθει τινὲς δυσχερείας καὶ ἐπιτηρῇ τὸ ἔργον τούτου. Ἡμεῖς βεβαίως θέλομεν πράξει πᾶν τὸ ἐκτενὲς εἰς τὴν ἐπίτευξιν τοῦ ἀποτελέσματος τούτου, καὶ ἐν τούτῳ ἐπιτυροῦθ, ὡς ἐλπίζω, πρέπει νὰ ἔχωμεν ἔτοιμον τὸ ποσὸν τῶν 3,300,000 δραχμῶν.

ΡΑΔΑΝΗΣ. Μίαν ἐξήγησιν παρακαλῶ ἐπὶ τοῦ περισσεύματος τοῦ 1,300,000, τοῦ προωρισμένου διὰ τὴν πληρωμὴν τοῦ τοκομεριδίου τοῦ Δεκεμβρίου τοῦ 1893. Τὸ περισσεύμα τούτο εἶναι ἐκ τοῦ 1893 ἢ ἐκ τοῦ 1894;

ΤΡΙΚΟΠΗΣ (Πρωθυπουργός). Αἱ εἰσπράξεις δὲν εἰσποῦν σφραγίδας (ἀλαοτήρας). Ὅ,τι δὲ δύνανται νὰ εἰπω, εἶναι ὅτι κατὰ τὸν Νοέμβριον τοῦ 1893 ἰσχύει νὰ ὑπῇχον

ἐκατομύρια διαθέσιμα ἐν τῇ παρὰ τῇ Ἐθνικῇ Τραπεζῇ ἀνοιχτῇ λογαριασμῷ τῆς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας, ἀλλὰ ὁ ἰσολογισμὸς τῆς λήθοσπας τοῦ Κράτους ἐν τῇ κεραιῇ τῶν ἀπαιτητῶν ὑποχρεώσεων ἦτο παθητικὸς, ὅτι ἐν τῷ συνόλῳ ὑπῆρχον ὑπόλοιπον εἰς χρέωσιν, καὶ ὅτι τὸ ἔργον ἡμῶν κατὰ τὸν Νοέμβριον καὶ Δεκέμβριον, ὡς ἀνηγγέλλομεν ἐν καιρῷ εἰς τὴν Βουλὴν, ἦτο ἡ ἐξέυρεσι χρημάτων πρὸς ἱκανοποίησιν τῶν ἀπαιτητῶν ὑποχρεώσεων τοῦ Κράτους εἰς τραπεζικὰ γράμματα ἢ εἰς χρυσόν. Ἐκ τῶν εἰς χρυσὸν ὑποχρεώσεων καταβάλομεν ἐν μηνὶ Δεκεμβρίῳ δύο δόσεις πρὸς τὰς τρεῖς Δυνάμεις. . .

ΕΥΤΑΞΙΑΣ. Σαὶς καθυστέρειτε αὐτάς.

ΤΡΙΚΟΠΗΣ. Ἡμεῖς ἔχομεν ἤδη κατατεθειμένον παρὰ τῇ Ἐθνικῇ Τραπεζῇ εἰς χρυσὸν τὴν δόσιν τοῦ ἐνεστώτος ἔτους τοῦ χρέους πρὸς τὰς Δυνάμεις, δὲν εἶχον ὅμως οὕτω τὰ τῶν δόσεων τότε. Ἐὰν ὑπῆρχον διαθέσιμα χρήματα παρὰ τῇ Ἐθνικῇ Τραπεζῇ, τοῦτο εἶναι ζήτημα, οὕτως ἡ ἱστορία ἐξήρηται ἐκ τοῦ συνόλου τοῦ λογαριασμοῦ, ὅπως κατέληγεν εἰς καθυστέρημα. Τοῦτο ἰνδικαίρει τὴν Βουλὴν, ἐν ἐν τῷ συνόλῳ ὑπῆρχε περίσπμα ἢ καθυστέρημα, ὅτι διὰ ὑπῆρχε καθυστέρημα, εἶμαι εἰς θέσιν νὰ διαδίσω ἐγὼ, εἰς ὃν ἐλαχον ὁ κλήρος νὰ ἐξέυρῃ τὰ πρὸς τὴν ἀπόσιν τοῦ καθυστέρηματος. Ὅσον ἐκ τῶν παρὰ τῇ Ἐθνικῇ Τραπεζῇ κατατεθειμένων 1,000,000 ἀνήκει εἰς τὸ ὑπόλοιπον τῶν καταβίσεων τοῦ Δεκεμβρίου τοῦ παρελθόντος ἔτους, 3,300,000 εἶναι προωρισμένα εἰς τὴν ἐτέλειαν τοῦ σιδηροδρόμου Μύλων καὶ Καλαμῶν, καὶ ἐκ τούτων 1,165,000 ἐλήρησαν ἐκ τῶν παρὰ τῇ Ἐθνικῇ Τραπεζῇ κεραιῶν τῆς ἐπιχειρήσεως. Περιλαμβάνει προτίτι ἢ κατάθεσις τὰ ληρθέντα ἐκ τοῦ ταμείου τῶν Μονοπωλίων, μετὰ τὴν ἀραίρεσιν τοῦ δι' αὐτῶν πληρωθέντος ποσοστοῦ εἰς τὸ τοκομερίδιον τοῦ δανείου τῶν Μονοπωλίων, ἀνέρχεται δὲ τὸ ὑπόλοιπον εἰς 2,530,000 δραχμῶν. Ἐπομένως τὸ πλεῖστον τοῦ ποσοῦ ἐξαπαιτεῖται.

ΕΥΤΑΞΙΑΣ. Καὶ δὲν μείνει τίποτε διὰ τοὺς ἀγῶνες;

ΤΡΙΚΟΠΗΣ. Ἐνῷμζον ὅτι καταγίνεσθε διὰ τὰ οἰκονομικά.

ΕΥΤΑΞΙΑΣ. Είπατε, ότι έχετε περίσσειμα διὰ τούτς άγόνους μήνας.

ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ. Είπον προτίτι, —ούχι όμως δι' όμης, διότι ένόησαν ότι όμεις τὸ έννόησαμεν, —ότι έχομεν πρείς έτι μήνας, αποδίδοντας περίσσειμα.

ΡΑΛΛΗΣ. Τότε δέν έπρεπε νά λίγητε ταύτα περισσεύμα' έπρεπε νά έννοήσετε, ότι παρήλθεν ή έποχή τών μπαγιμών (θόρυθος).

ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ. Όσakis άκούω όμης όμιλούντα, πείθομαι ότι έξακολουθεί ή έποχή τών μπαγιμών (ίλαρότης).

Τοιαύτη ή έννοια τών περισσευμάτων έν τῷ ίσοζυγίῳ τῷ προϋπολογισμοῦ, ύπὸ τήν ταμιακήν όμως έποψίν συνετίλεσαν ταύτα εἰς τήν άρσιν τών πρώην ύφισταμένων δυσχερειῶν, διότι οὐ μόνον δέν έχομεν ήδη καθυστερήματα, ἀλλ' ύπάρχει καί απόθεμα, εἰς οὗ θά ήδυνάμεθα, άν παρουσιαζέτο έκτακτόν τι, νά ύπαρκίσωμεν' εἰς τήν ανάγκην. Έχομεν καί τὰ πρὸς τήν άπότισιν τών ύποχρεώσεων τοῦ Δεκεμβρίου τών έξωτερικῶν συνειλεγμένα, καί τοῦτο εἶναι σπουδαῖον, άρροῶν οὐ μόνον εἰς τὰ τῆς έκτελέσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ, ἀλλά καί εἰς τὰ τών σχέσεων τοῦ Δημοσίου πρὸς τήν άγοράν, παρ' ής έν τῷ παρόντι οὐδέν θά έντληθῇ λόγῳ τοῦ δημοσίου χρέους, καί μόνον τὸν Μάρτιον τοῦ επόμενου έτους θ' άπειτηγῇ πληρωμή τοκομεριδίου εἰς 930 χιλιάδων δραχμῶν καί κατόπιν τὸν 'Ιούλιον πληρωμή μεγάλαιτέρῃ, ήτοι 2,730,000 δραχμῶν. Πρὸς τήν διαβρῦθμιν όμως τών οἰκονομικῶν τοῦ Κράτους δέν άρκεῖ ή παρίστασις τοῦ ίσοζυγίου έν τῷ σταθερῷ προϋπολογισμῷ τοῦ Κράτους, δέν άρκεῖ ή διευθέτησις τῆς ταμιακῆς καταστάσεως, άπαιτεῖται καί ὁ κανονισμός τῆς νομισματικῆς κυκλοφορίας, πλημμελῶς έχούσης ένεκα τοῦ πλεοναποῦ τῶν ἐπὶ άναγκαστικῇ κυκλοφορίᾳ έκδεδομένων τραπεζικῶν γραμματίων. Τήν διαβρῦθμιν τῶν τῆς κυκλοφορίας σχετιζοῦσι τινες σενίως πρὸς τὰ τοῦ συμβέβηκατος μετὰ τῶν πιστωτῶν τοῦ Κράτους, άπεικιδόμενοι έν τῇ συντελείᾳ αὐτοῦ καί τήν διάπραξιν συμκρινῶν πρὸς τὸ έξωτερικόν, διὰ τῶν ποίων θέλει έπιτελεσθῇ εὐλαΐως τῆς καταστάσεως τῆς χρηματικῆς ήμῶν άγορᾶς. Άναντιβρῦ-

τως εἰς τήν κατάστασιν τῶν τῆς χρηματικῆς ήμῶν άγορᾶς συντελεῖ σπουδαίως καί τὸ άκανόνιστον τῶν νομισματικῶν ήμῶν πραγμάτων' ή ύπερβολή τοῦ έκδεόμενου τραπεζικοῦ γραμματίου λόγῳ τῆς άναγκαστικῆς κυκλοφορίας εὐθείως εἶρει άνωμαλίας νομισματικᾶς, αἰτίνας έπιδεινούσι τήν θίσιν τῆς άγορᾶς ήμῶν, καί καθιστῶσι δυσχεροτέραν τήν έν αὐτῇ άπόκτισιν τοῦ χρυσοῦ, ἀλλὰ δέν εἶναι αὕτη ή μόνη αἰτία τῶν δυσχερειῶν τῶν έν τῇ άγορᾷ πρὸς άπόκτισιν τοῦ χρυσοῦ, δέν εἶναι αὕτη οὐδ' ή σπουδαιότερα αἰτία. Πρὸς τήν διευθέτησιν τῶν τῆς χρηματικῆς ήμῶν άγορᾶς εἶναι άναγκαῖα ή διευθέτησις τῶν νομισματικῶν πραγμάτων διὰ τοῦ θαθμίου περιορισμοῦ τοῦ πλεονάζοντος τραπεζικοῦ γραμματίου εἰς τὸ ποσὸν τοῦ διατιθεμένου ὑπὸ τῶν πιστωτικῶν προνομιούχων καταστημάτων, έν άλλοις καί έν άνακτήτῃ οὕτω τῷ Κράτῳ: τήν έλευθερίαν τῆς ενεργείας αὐτοῦ έν τῷ θίματι καί άρῃ τήν άναγκαστικὴν κυκλοφορίαν, όταν τοῦτο θεωρηθῇ σκόπιμον. 'Αλλ' ένῷ τοῦτο πρέπει νά ήναι σκοπός καί εἶναι άναγκαῖα προϋπίθεσις παντός συστήματος διαβρῦθμίσσεως τῶν οἰκονομικῶν τῆς χώρας, τοῦτο δέν εἶναι ή διαβρῦθμιν, διότι τοῦτο οὐ μόνον δέν εἶρει χρυσὸν εἰς τήν χώραν, ἀλλ' έν γείνη καθ' ὃν τρόπον συνιστάει, ήτοι διὰ δανείου έξωτερικοῦ, έπαυξάνει τὰς εἰς χρυσὸν λόγῳ τοῦ δημοσίου χρέους ύποχρεώσεις τοῦ Κράτους, αἰτίνας ὑπερζέει ή αἰτία τῆς σημερινῆς κρίσεως. Τὸ βάρος τοῦ έξωτερικοῦ χρέους έπιπίπτει μὲν εἰς τὸ δημοσίον ταμίον, ἀλλ' έπαυχίστερον πολλὸν έπιπίπτει εἰς τήν χρηματικὴν άγοράν τῆς χώρας. Έκείν άρα πρὸς βελτίωσιν τῶν τῆς χρηματικῆς άγορᾶς επιδεδυμένων τὸ μέλλον δι' ύποχρεώσεως παροχῆς χρυσοῦ εἰς τὸ έξωτερικόν πρὸς τήν ὑπηρεσίαν τῶν δανείων, δι' ὧν θέλομεν ήδη παράσχει εἰς τήν χρηματικὴν άγοράν τήν συνδρομὴν τῆς άρρεως τοῦ πλεονάζοντος γραμματίου, ἀντὶ ώφέλειας, έν τῷ συνόλῳ εὐάδην θέλομεν προκαλεῖται εἰς τὰ τῶν νομισματικῶν ήμῶν πραγμάτων, διότι διὰ τοῦ συστήματος τοῦτον κατ' οὐδέν έπαυξάνομεν τὸν διαθέσιμον χρυσόν, καθιστῶν τὸν νον άκριβέστερον τὸ διαθέσιμον τραπεζικόν γραμματίον. Όταν τὸ διαθέσιμον τραπεζικόν γραμματίον διαβρῦθμιν

λαττώσεως τοῦ ἐν κυκλοφορίᾳ ποσοῦ καταστῇ ἀκριβέστερον, θέλει αγοράζει πλείοτερον χρυσόν, ἀλλ' ἐκ τούτου δὲν αἰξάνει καὶ τὸ ποσὸν τοῦ ἐν τῇ χώρᾳ χρυσοῦ, τούναντίον ἡ ἀποστράγγις τοῦ χρυσοῦ θὰ ᾖναι μεγαλειτέρα, ὥς ἐκ τῶν υποχρεώσεων, ἅς τὸ Κράτος θέλει ἀναλάβει χάριν τῶν μέτρων, δι' ὧν θέλει ἐπιτευχθῇ ὁ περιορισμὸς τῶν πλεονάζοντων τραπεζικῶν γραμματίων. Ἐὰν τὸ μέτρον, δι' οὗ θέλομεν δυνηθῇ νὰ μειώσωμεν τὸ κυκλοφορὸν τραπεζικῶν γραμματίων, ἐπαγγέλλεται αὐξήσει τῶν ἰστίων υποχρεώσεων τῆς πληρωμῆς χρυσοῦ ἐν τῇ ἑξωτερικῇ, θέλει μὲν τὸ μέτρον ὑπερτιμῇται τὸ νόμιμον νόμισμα, διότι ἐλαττωμένον τοῦ ποσοῦ τῶν ἐν κυκλοφορίᾳ τραπεζικῶν γραμματίων ἡ τιμὴ αὐτῶν αὐξάνει, ἀλλ' αἱ δυσχερεῖαι αἱ ἐξ ἰλλεϊψέως τοῦ χρυσοῦ δὲν μειοῦνται, διότι ἡ ἀποστράγγις τοῦ χρυσοῦ ἐν τῇ χώρᾳ θὰ ᾖναι ἡ αὐτὴ καὶ μεγαλειτέρα. Ὁ χρυσὸς ὁ ἐν τῇ χώρᾳ διατὶ σήμερον σπανίζει τοσοῦτον; Συνετέλεσεν εἰς τὴν σπάνιν αὐτοῦ ἡ κρίσις τῶν οἰκονομικῶν τοῦ Δημοσίου καὶ ὁ περιορισμὸς τῆς πίστωσης καὶ ἡ φυγάδευσις χρυσοῦ ἐνταῦθα ἀποτετακμιένον παρὰ πολλῶν, οἵτινες μετὰ τὴν κλονισμὸν τῆς πίστωσης ἐνόμισαν κοραλιέστερον νὰ χρησιμοποιήσωσιν αὐτὸν ἀλλαχοῦ. Ἀλλὰ δὲν εἶναι ταῦτα ὁ κυριώτερος λόγος, δι' ὃν ὁ χρυσὸς σπανίζει ἐν τῇ χώρᾳ. Ὁ κυριώτερος λόγος εἶναι ἡ ἐπιπολὴ ἄλλης κρίσεως πρὸς τὴν κρίσιν τὴν ἐκ τῶν υποχρεώσεων τοῦ Κράτους, εἶναι ἡ ἐπιπολὴ τῆς κρίσεως τῆς παραγωγῆς ἐκ τῆς μειώσεως τῆς τιμῆς τῆς στατρίδος, ἐκ τῆς μειώσεως τῆς τιμῆς τοῦ οἴνου. Ἐκ τῆς στατρίδος καὶ ἐκ τοῦ οἴνου κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο καὶ κατὰ τὸ ἔτος τὸ προηγούμενον εἰσπράττομεν καὶ εἰσπράτταμεν δεκάδας ἑκατομμυρίων χρυσοῦ ἐπὶ ἑλαττον τῶν πρότερον εἰσπραττόμενων. Ὅταν χώρα μικρὰ, ὥς ἡ Ἑλλάς, ἐπὶ διετιαν ὑφιστάμενη τὴν κρίσιν ταύτην τῆς παραγωγῆς καὶ στερουμένη ἐξ αὐτῆς 50, ἢ 60, ἢ 70 ἑκατομμύρια εἰς χρυσόν, περιέρχεται εἰς χρηματικὴν δυσχερείαν, δὲν θέλετε ἀποδώσει τὸ πλεῖστον τῆς δυσχερείας ταύτης εἰς τὴν παρεμπεσοῦσαν ταύτην κρίσιν; Ἐὰν δὲν εἶχε παρεμπίσει ἡ κρίσις αὕτη, ἰδὼν ἡ στατρίς καὶ ὁ οἶνος ἐπιπλοῦτο ὅπως πρὸ τριετίας, ἡ χώρα δὲν θὰ διετέλει, ὑπὸ τὴν ἐννοίαν τῆς ὑπάρξεως

χρυσοῦ ἐν αὐτῇ πρὸς τὰς ἀνάγκας τὰς ποικίλας καὶ τῆς παραγωγῆς καὶ τῆς ἐμπορίας καὶ τῆς βιομηχανίας, ἐν ὅσῃ ὅλος διασφύρῃ τῆς σημερινῆς; Θὰ ὄφριται καὶ τότε ἡ χώρα ν' ἀντεπεξέλθῃ κατὰ τῆς κρίσεως τῆς ἐκ τῆς ἀνεπαρκείας τοῦ Δημοσίου πρὸς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν υποχρεώσεων αὐτοῦ τῶν ἐν τῇ ἑξωτερικῇ, ἀλλὰ θὰ εἶχεν, ὅπως ἀντεπεξέλθῃ κατὰ τῆς κρίσεως ταύτης, πῶσαν τὴν δύναμιν, ἢν θὰ τῇ παρέχον 30 ἑκατομμύρια ἢ 40 ἑκατομμύρια κατ' ἔτος εἰς χρυσόν, ὡν σήμερον στερεῖται. Γίνονται λόγοι περὶ διευθετήσεως τῶν τῆς νομισματικῆς κυκλοφορίας διὰ δανείου ἑξωτερικοῦ 20 ἢ 30 ἑκατομμυρίων. Ἐὰν 30 ἑκατομμυρίων δανείον θεωρῆται ὑπὸ τιναν ὡς δυνάμενον νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν διευθέτησιν ταύτην, 40 ἑκατομμύρια οὐχὶ ὡς δέκιον, ἀλλ' ὡς πρόσθετος τῆς χώρας εἰς πλήρη αὐτῆς ἰδιοκτησίαν, ὅπου θὰ ὀφείοντο ἀποτελέσματα; Ἡ κρίσις ἔρα τῆς στατρίδος καὶ τῶν οἴνων εἶναι ὁ ἐπικρατῶν παράγων τῆς κταστάσεως τῆς σημερινῆς. Δευτερίων παράγων εἶναι ὁ τοῦ συμβιβασμοῦ. Ἀλλὰ πρὸς τὰς κρίσεις τῆς παραγωγῆς τί δυνάμεθα ἡμεῖς, εἴτε Κυβερνήσεις, εἴτε νομοθετικὴ ἑξουσία; Ὅ, τι δύνανται ἡ νομοθετικὴ ἑξουσία, θέλει θεσφαίς τὸ πράξει, ἀλλὰ τὰ μέτρα, ἄτινα ἡμεῖς, Κράτος δύο ἑκατομμυρίων πληθυσμοῦ, θέλομεν λάβει, ὅπως ἀντεπεξέλθωμεν ἐν τῇ ἑξωτερικῇ κατὰ τῶν δυσχερειῶν, αὐτίνες παρεμβάλλονται εἰς τὴν ἐκποίησιν τῶν ἡμετέρων προϊόντων, θεσφαίς ἰλαχιστὴν δύνανται ν' ἀσκήσωσιν ἐπίδρασιν. Δὲν περιέχει ἡ χώρα ἡμῶν ἀνταλλάγματα ἱκανῇ, ὅπως προσέλθῃ τὸ ἐνδιαφέρον τῶν ξένων χωρῶν ἡ κατανάλωσις τῆς χώρας ἡμῶν ἐν σχέσει πρὸς τὰ συμπερόντα τῶν χωρῶν, ἐξ ὧν ἐξήρτηται ἡ βελτίωσις τῶν τιμῶν τῶν ἡμετέρων προϊόντων, εἶναι τοσοῦτον ἀσχηκάντος, ὥστε ἰλαχιστὸν ἐπιδορῇ ἐπὶ τὰς σχέσεις τῶν διεπόντων τὰ τῆς οἰκονομικῆς αὐτῶν νομοθεσίας. Οὐδὲ συντελοῦσι μόνον οἱ φηριζόμενοι ἐν τῇ ἑξωτερικῇ νόμοι εἰς τὴν μείωσιν τῶν τιμῶν τῶν ἡμετέρων προϊόντων, κατὰ τὸ πλείστον μάλιστα κατὰ σημερινὰ ἀποτελέσματα προήρχονται ἐκ τῶν νόμων τῶν ξένων καὶ αὐτῆς τῆς νομοθετικῆς τῶν ξένων χωρῶν. Ναι μὲν συντελεῖ εἰς τὴν μείωσιν τῆς τιμῆς τῆς

προστατευτική ὑπὲρ τῆς ἑγχωρίου παραγωγῆς διαθέσεις τῶν νομοθετικῶν σωμάτων τῆς Γαλλίας, ἀλλὰ καὶ ἰκνύονται αὐτὴν διαθεῖναι μὴ ὑπάρχει, καὶ ἰκνύονται ἰλασθῆναι τὰ μέτρα, ἅτινα καὶ καθ' ἑαυτὰ θά ᾔσαν ἱκανά, ἵνα φέρουσιν ἀποτέλεσμα σπουδαῖοτάτων κατὰ τῆς ἡμετέρας παραγωγῆς, ἄρα θὰ ἦτο εὐλογον ν' ἀπεικονίσμεθα σήμερον μεγάλην εἰσαγωγὴν σταφίδος καὶ οἶνου ἐν Γαλλίᾳ; Ὅταν ἡ Γαλλία, ἥς ἡ παραγωγὴ οἶνου εἶνε κατέλπει μίχρις 23 ἑκατομμυρίων ἑκατολίων καθ' οὗς χρόνους ἡ σταφὶς ἐνταῦθα ἐτιμᾶτο ἀντὶ 200 καὶ 250 δραχμῶν κατὰ χιλιᾶδας λίτρων, ὅταν ἡ Γαλλία ἀντὶ 23 ἑκατομμυρίων, κατὰ κατώτατον ὄρον, καὶ 27 κατὰ μέσον ὄρον, πέρου παρήγαγε 53 ἑκατομμύρια ἑκατολίων, ὅταν ἐρίτος παρήγαγε 45 ἑκατομμύρια ἑκατολίων, οὐ σπουδαῖον δυναμὲν θὰ ἐλπίσωμεν ὑπὲρ τῆς εἰσαγωγῆς τῆς σταφίδος ἐν Γαλλίᾳ ἐξ ἐνεργείας νομοθετικῆς ἢ διοικητικῆς οἰκονομίας; Καὶ ἰκνύονται ἡ Γαλλία μὴ ἐφηρξάντο τὰ μέτρα, ἅτινα ἄρτίως ἐφηρξήσαν, θὰ ὑπάρχει σπουδαία διαφορά περὶ τὸ ποσὸν τῆς εἰσαγομένης σταφίδος ἐν Γαλλίᾳ; Οἱ ἀντιταχθέντες ἐν Γαλλίᾳ κατὰ τῶν ψηφισθέντων νομοθετημάτων τὸ ἀσκήσαντο τοῦ ποσοῦ τῆς εἰσαγομένης σταφίδος ἐπεκαλύψοντο εἰ ἀποκρύπτουν τὸ σκοπόμενον τῆς νομοθετικῆς ἀπαγορεύσεως; Ἐνίσκηψεν ἄρα καὶ διατηρεῖται ἡ κρίσις εἰς τὰ τῆς σταφίδος καὶ εἰς τὰ τῶν οἶνων ἐκ λέγων, ἐφ' ὧν δὲν δύναται νὰ ἐπιδράσωσιν οὐτε μέτρα κυβερνητικὰ ἐνταῦθα, οὐτε μέτρα νομοθετικὰ ἐνταῦθα, ἀλλ' οὐδ' αὐτὰ τὰ κυβερνητικὰ καὶ νομοθετικὰ μέτρα Κράτους ὡς ἡ Γαλλία. Ἐν τῷ ἀπαρχολοῦντι ἄρα ἡμῶς ζητήματι τῆς κρίσεως τὸ πλεῖστον διαφεύγει τὴν ἐνέργειαν ἡμῶν, καὶ πρέπει εἰς τὴν κατάστασιν ν' ἀποβλέψωμεν, ὅποια ἐκ τῶν πραγμάτων διεκονεῖσθαι, πρὸς διακρίσιν τῶν δικτινῶν βελτιστώσεως ἐξ ἐνεργείας πολιτικῆς, ἵνα τὴν ἐνέργειαν ταύτην μὴ παραλείψωμεν ἀλλὰ πρέπει νὰ ἀντίσωμεν τὴν κατάστασιν καὶ ἀπὸ περιωπῆς ὑψηλοτέρης, καὶ νὰ μὴ νομίζωμεν, ὅτι δυναμὲν διὰ μέτρων προσωρινῶν, διὰ μέτρων βεβιασμένων, κυβερνητικῶν ἢ νομοθετικῶν, νὰ θεραπεύσωμεν ῥιζικῶς τὴν κατάστασιν. Τὰ κυβερνητικὰ καὶ τὰ νομοθετικὰ μέτρα πρέπει νὰ λαμβάνωνται πρὸς

περιστολὴν ὅσον ἐνιστοί τῶν ζημιῶν ἐκ τοῦ ἀποτίμου τῆς μεταβάσεως ἀπὸ τῆς προτέρας καταστάσεως εἰς τὴν παρούσαν· ἀλλ' ἡ προσδοκία, ὅτι ἐκ τοιούτων μέτρων θίλει μεταβληθῇ ὁ φυσικὸς ὁρὸς τῆς ἐμπορίας καὶ τῶν τιμῶν τῶν ἐμπορευμάτων, εἶναι ὀλισθαίνουσα. Εἰς τὴν διάγνωσιν τῆς καταστάσεως πρέπει νὰ προσηλωσώμεν τὴν προσοχὴν ἡμῶν, ἵνα ἐπὶ ὀρθῇ ἀντιλήψει βυθισώμεν τὰ τῆς πολιτικῆς ἡμῶν. Ἐρχομεν διεξάγειν ἐλπίδας, ὅτι ἀλλաχρὸς θίλει εὐρὴ ἡ σταφὶς τὰς διεξόδους, ἃς σήμερον πλείον δὲν εἰσέρχεται ἐν Γαλλίᾳ· ἀλλὰ ταῦτα εἶναι ἐλπίδες ἀπλάι, ἃς ὀρεόμεν νὰ καλλιεργήσωμεν, ἀλλ' ἐφ' ὧν δὲν ἐπιτρέπεται νὰ στηριχθώμεν πρὸς θετικὴν ἐνέργειαν. Ἡ θετικὴ ἐνέργεια πρέπει νὰ ἔχῃ ὡς βάσιν τὴν ἀναγνώρισιν τῆς κρίσεως, ἣν διέρχεται ἡ παραγωγὴ τῆς χώρας καὶ ἐφ' ἣν ἐλάχιστον δύναται νὰ ἐπιδρῶσθαι ἡ Πολιτεία, καὶ τὴν ὀρθὴν ἐκτίμησιν τῆς κρίσεως τῆς δημοσίας ἡμῶν πίστεως καὶ τῆς ὑρισταμένης νομισματικῆς ἀνωμαλίας. Τὸ ἀνώμαλον τῆς νομισματικῆς καταστάσεως δίδται διευθετήσεως, ἀλλ' αὕτη πρέπει νὰ ἐπιτευχθῇ, ἐφ' ὅσον τοῦτο εἶναι δυνατόν, ἀνευ αὐθιγῶν τοῦ ἱερωτικοῦ χρέους τοῦ Κράτους καὶ διὰ τῶν ἰδίων ἡμῶν δυναμῶν, διότι αἱ ὑποχρεώσεις, ἃς ἀναλαμβάνει τὸ Δημόσιον ἐν νομισματὶ τῆς χώρας, δὲν ἐπιβαρύνονται τὴν χώραν οὐδ' ἐπὶ τὸ πολλαπλοῦς τοῦ ὀφειμένου, ἃς ἀναλαμβάνει τὸ Δημόσιον πρὸς τὸ ἱερωτικόν. Ἐκὼν ἀντὶ ἱερωτικῶν ᾗσαν ἱερωτικὰ τὰ χρεὴ τοῦ Κράτους, τὰ προκαλίσαντα τὴν νομοθεσίαν περὶ ἀνεπαρκείας, θὰ ἦτο δυνατόν ν' ἀπορρίψωμεν τὴν κήρυξιν τῆς ἀνεπαρκείας. Ὅ,τι παρήγαγε τὴν δυσχερίαν ὑπῆρξεν ἡ ἀνάγκη τῆς διὰ προϋπολογισμοῦ ἀποδίδοντος ἰσοδία εἰς ἑγχώριον μόνον νόμισμα ἐκπληρώσεως ὑποχρεώσεων ἐκ τοῦ δημοσίου χρέους εἰς νόμισμα ξενικόν, εἰς νόμισμα φυγαδεύμενον ἅμα τῇ καταβολῇ. Τὰς ἐκ τοῦ τοιούτου δημοσίου χρέους δυσχερείας δὲν πρέπει νὰ αὐθιγώμεν διὰ νέων μεταλλικῶν δανείων· πρέπει νὰ διαβρῦθώμεν τὰ τῆς νομισματικῆς ἡμῶν ἀνωμαλίας διὰ δυναμῶν ἑγχωρίων, ἥτοι ἀναλαμβάνοντες τὸν δημοσίον ὑποχρεώσεως ἀποκλειστικῶς ἱερωτικῶς, καὶ δ' ἐκ παντὸς τρόπου νὰ προσταθῇσιν ἡ βελτίωσις τῆς

τά τῆς δημοσίας πίστεως, οὐχὶ ὅπως αὐτῆς ποιησῆται χρῆσιν τὸ Δημόσιον πρὸς δανεισμόν ἐν τῷ ἑξωτερικῷ, — τοῦναντίον τὸ Δημόσιον πρέπει ν' ἀναγκάσῃ τὴν ἀρχήν, ὅτι δὲν θὰ ἐπαυξάνῃ τὰς εἰς τὸ ἑξωτερικὸν ὀρεῖλάς του, — ἀλλὰ πρέπει νὰ παγιάσωμεν τὴν πίστιν τοῦ Κράτους, ἵνα ἐκπαιθῇ εἰς τὴν χώραν — οὐχὶ πρὸς τὸ Δημόσιον, ἀλλὰ πρὸς τοὺς συγκαθεύοντας — τὸν χρυσόν, — ὁ ρυθαίνει τις χρυσός. Ἀναγκνόντες τοῦ Κράτους τὴν πίστιν, τὸ Δημόσιον ἀνευ αὐτῆς αὐτοῦ υποχρεώσεων αὐτῶν εἰς χρυσὸν θέλει δυνάμει νὰ ποιεῖται καὶ ἐπιστρέφῃ εἰς τὰς προνομίους Τραπεζίας τὰς ἐκ πρωτογενῶν δανείων εἰς χρυσὸν ὀρεῖλάς, ὅπως ὁ χρυσός, παραδιδόμενος εἰς τὰ πιστωτικὰ ταῦτα καταστήματα, γονιμοποιεῖται παρ' αὐτῶν ὑπὲρ τῆς χώρας· διότι ὁ τρόπος, καλ' ὅν θὰ ἐργασθῇ ἡ χώρα εἰς τὴν βελτίωσιν τῶν καθ' ἑαυτὴν, δὲν εἶναι ὁ διὰ δανείων τοῦ Δημοσίου ἐκ τοῦ ἑξωτερικοῦ, εἶναι ὁ διὰ τῆς αὐξήσεως τῆς συναλλαγῆς τῆς χώρας μετὰ τοῦ ἑξωτερικοῦ. Πρέπει λοιπὸν νὰ παρόσχουμεν τὰ μέσα εἰς τοὺς ἰδιώτας, εἰς τὰ καταστήματα, ὅπως συναλλάσσονται πρὸς τὸ ἑξωτερικὸν διὰ τρόπον, ὅστις νὰ τοῖς ἐπιτρέπῃ νὰ εἰσάγωσιν εἰς τὴν χώραν τὸν χρυσόν, πρέπει νὰ ἐργασθῶμεν διὰ τρόπον, ὅστε τὰ πιστωτικὰ ἡμῶν καταστήματα ν' ἀνακύψωσι καὶ νὰ ἀναπτυχθῶσι, καὶ διὰ τῶν καταστημάτων τούτων νὰ ἐπιδωθῇ ὅτι τινες φρονούντες οἱ ἥδυναι νὰ ἐπιτευχθῇ διὰ δανείων τοῦ Δημοσίου, ὅπερ ἀντὶ τοῦ ἀποτελέσματος, ὅπερ κινεῖοι ἀπεκδέχονται, θὰ εἶεν ἀποτέλεσμα ὅπως ἐκνέον. Χρῆμα μεταλλικόν, δανειζόμενον εἰς τὸ Δημόσιον, εἶναι βάρος, οὐτινος ὁ πολλαπλασιασμός· θὰ ἔρῃ ἀποτέλεσμα, ὡν ἐλάβομεν πείραν. Τὴν πείραν αὐτὴν ἐκ τῶν ἑξωτερικῶν δανείων δυσχερεῖς ἐλάβομεν ἀπὸ τοῦ 1881. Ἐκτοτε ἡ χώρα δὲν παρέχειν ἐπαρκῆ τὸν εἰς τὴν ἀπόστιν τοῦ ἑξωτερικοῦ χρεῖους χρυσόν· τὴν ἀνεπάρκειαν τῆς χώρας εἰς παροχὴν τοῦ χρυσοῦ ἀνεπλήρουμένη ἀρνούμενοι αὐτὴν ἐκ τοῦ ἑξωτερικοῦ, ἐπὶ τῇ ἐλπίδι ἐπιβόρειας τῆς χρηματικῆς ἡμῶν ἀγορᾆς ἐφ' ἱκανόν, ὅπως ἐπαρκῆ αὐτὴ πρὸς τὴν ἀνάγκην. Ἀν πρώτως ἐξητεῖτο ὁ χρυσὸς ἐκ τῆς ἀγορᾆς, θὰ ἐπὶ ἡμέτερον εὐθὺς τὸ γονάτισμα. Ἡ ἐπιβόρειος τῆς χρηματικῆς ἡμῶν

ἀγορᾆς δὲν ἐπιτευχθῇ ὅποια ἐπιδιώκετο, ἐπιστάσης δὲ τῆς ἀρχῆς, καλ' ἦν ἐκ μόνης τῆς ἀγορᾆς ἡδύνατο τὸ Δημόσιον νὰ ἀρνηθῇ τὸν πρὸς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ χρεῖους χρυσόν, καταλείψῃ ἢ ἀνεπάρκειαν τῆς ἀγορᾆς, καὶ ἐπὶ ἄλλον ἀποτελέσματα αὐτῆς. Πρέπει νὰ προσέξωμεν, ὅπως μὴ ἀνακηρυχθῶμεν τὴν κατάστασιν τοῦ 1881, τὴν ἐπιδεινωθεῖσαν κατὰ τὸ 1885, καὶ πρέπει εἰς τοῦτο νὰ προσέξωμεν ἰδίως σήμερον, ὅτε οὐδεμίαν πρὸς δανεισμόν ἐκ τοῦ ἑξωτερικοῦ ἔχου ἀνάγκην τὸ Δημόσιον, διότι σήμερον ἐξερυθρίθησαν τὰ τῶν εἰς χρυσὸν πληρωμῶν ἐπὶ τῷ μέτρῳ τῶν δυνάμεων τῆς ἰσχυροῦς ἀγορᾆς, ἐξερυθρίθη δὲ καὶ ὁ προϋπολογισμός ἐν ἐπαρκείᾳ πρὸς τὴν πληρωμὴν τῆς υπερτιμῆσεως τοῦ χρυσοῦ. Ἡ πρόκλησις τῆς εἰσοδῆς χρυσοῦ εἰς τὴν χώραν δὲν ἀπαυτεῖ δάνεια τοῦ Δημοσίου· ἀρκεῖ νὰ τεθῶσι τὰ βερίλια τῆς νομισματικῆς ἀποκαταστάσεως διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ καὶ διὰ τῶν ἐνεργειῶν, αἵτινες θὰ ἦναι τὸ ἐκκελυθῆμα τοῦ προϋπολογισμοῦ. Τὴν νομισματικὴν κατάστασιν ὀρεῖλομεν νὰ ἐξοικαλιώμεν, ὀρεῖλομεν νὰ μειώσωμεν τὸ κυκλοφοροῦν τραπεζικὸν γραμμάτιον, ἀλλὰ τοῦτο ἀνευ ἐπαυξήσεως τῶν ἑξωτερικῶν υποχρεώσεων τοῦ Δημοσίου. Πρέπει δὲ οὕτω νὰ ἐργασθῶμεν, ὅστε ἐντός βραχείας διαστάσεως τὰ πιστωτικὰ ἡμῶν καταστήματα εὐχερῶς νὰ ἀποκτῶσιν ἐκ τοῦ ἑξωτερικοῦ πάντα τὸν χρυσόν, ὅστις δύνανται νὰ διατεθῇ χρησίμως ἐν τῇ χώρᾳ, ἐπαυξάνον τὸν πλοῦτον αὐτῆς καὶ οὐχὶ μειῶν αὐτὸν, ὅπως μισοὶ τὸν πλοῦτον τῆς χώρας πᾶν δάνειον τοῦ Δημοσίου ἐν τῷ ἑξωτερικῷ.

Οἱ προϋπολογισμοὶ τοῦ 1893 καὶ 1894 ἀποδεικνύουσιν, ὅτι διαβίβει τὸ Δημόσιον τὰ πρὸς ἀπόκτησιν τῶν μέσων πρὸς μείωσιν βαθμικῶν τοῦ τραπεζικοῦ γραμματίου. Ἡ τοιαύτη μείωσις, ἀποκαμίνῃ διὰ τοιοῦτον τρόπον, εἴμῃ ἐν πολλοῖς διαβιβάζουσιν βελτίωνα τῶν τοῦ προϋπολογισμοῦ διὰ τῆς αὐξήσεως τῆς ἀξίας τοῦ νομικοῦ νομίσματος καὶ τῆς παρεπινοῦς μείωσιν τῆς υπερτιμῆσεως τοῦ συναλλαγματός. Ἐπαύξουν χρυσὸν ἐν τῇ χώρᾳ δὲν θὰ ἐπαυξήσῃς ἡ διευθίσις τῶν τοῦ νομίσματος αὐτῆς ἐκ τῶν ἰδιωτῶν καὶ τῶν πιστωτικῶν καταστημάτων.

λομένον ἐκ τῆς νομισματικῆς ἀποκαταστάσεως καὶ ἐκ τῆς ἀνορθωθησομένης δημοσίας πίστεως· διότι ἐκ παραλήλου πρέπει νὰ θαίνωσιν ἡ αὐξήσις τῆς ἀξίας τοῦ τραπεζικοῦ γραμματίου διὰ τοῦ θαυμαίου περιορισμοῦ τοῦ πλεονάζοντος ποσοῦ καὶ ἡ αὐξήσις τοῦ κυκλοφορούντος χρυσοῦ ἐν τῇ χώρα διὰ τῶν ενεργειῶν ἰδίως τῶν πιστωτικῶν καταστημάτων, διότι ἄλλως κινδυνύομεν νὰ στερηθώμεν τὸ ἰσοζύγιον ἐν τῇ χρηματικῇ ἀγορᾷ, ἀποκτώντες καὶ διανοήσαντες τὸ ἰσοζύγιον ἐν τῇ προϋπολογισμῷ· ἐκ τῶν δύο δὲ τούτων ἰσοζυγίων τὸ σπουδαϊότερον εἶναι τὸ ἰσοζύγιον τὸ ἐν τῇ ἀγορᾷ, ἀποτείλουν τὴν βάσιν πάσης ἐνεργείας τραπεζικῆς καὶ ἰδιωτικῆς, ἀλλὰ καὶ τῆς ἐκτελέσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ.

Ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ 1895 κατηρτίσθη ἐν ἀμείψῃ συσχίσει πρὸς τὴν κατάστασιν τῆς χρηματικῆς ἀγορᾶς, ὑποβάλλεται δ' ἐν πλήρει ἰσοζυγίῳ, πρὶν ἔσοδα 91,331,000 καὶ ἔξοδα 90,150,000, τοῦτοσσι περίσσευμα 1,180,000. ΕΥΤΑΣΙΑΣ. Κατὰ τὸ σύνθημα.

ΤΡΙΚΟΠΗΗΣ. Κατὰ τὸ σύνθημα μὲν, ἀλλὰ μετ' ἀποτελεσμάτων ἐν τῇ ἐκτελέσει ἐπὶ πλείον, ὅπως καὶ κατὰ τὸ 1894, ἐν ᾧ, ὅπως ἐλπίζομεν ἐκ τῆς μέχρι τούδε ἐφαρμογῆς τοῦ προϋπολογισμοῦ, ἐκ μόνον τῶν τελωνίων θὰ ἔχωμεν ἔσοδα ὑπὲρ τὰ 7,000,000 ἐπὶ πλείον τῶν προϋπολογισμομένων, καὶ ἐκ τοῦ καπνοῦ ὑπὲρ τὸ 1,000,000. . .

ΚΑΡΑΠΑΝΟΣ. Τοῦτο δίδει εἰς ἡμᾶς δίκαιον.

ΤΡΙΚΟΠΗΗΣ. Ἀντιστρέφους... Ὁ ὑποβάλλομενος προϋπολογισμὸς τοῦ 1895 ὥσπερ ὅς· ἔσθον ἐξ εἰσαγωγῆς ἀναγράφει τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ 1893, διότι ἐκεῖνο ἔχομεν πλήρως καὶ διότι κατὰ τὴν ἀρχὴν, ἣν ἀκολουθοῦμεν, λαμβάνομεν τὸν μέσον ὅρον τῶν ἀποτελεσμάτων τῶν τριῶν τελευταίων ἐτῶν, καὶ παραβάλλοντες αὐτὸν πρὸς τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ τελευταίου ἔτους, προτιμῶμεν μεταξὺ τῶν δύο ὁρῶν τὸν κατώτερον. Τὸ 1893 ἔδωκεν ἀποτέλεσμα 22,303,000, ἐνθ' τὸ 1894, ὡς φαίνεται, θὰ ἀποδώσῃ 25,000,000 πρὸς τὰ 26,000,000, ἀλλὰ πάντως τὰ 25,000,000 ἀνεγράψομεν ὅμως ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ 1893, ὥστε ἐνδεχόμενον ἐκείθιν νὰ εἰσπραχθῶσι 3,000,000

ἢ 3 1/2 εκατομμύρια ἐπὶ πλείον ἐὰν ἄρα τὸ 1895 ἀποδώσῃ τὰ αὐτὰ ἀποτέσματα τοῦ 1894, θὰ ἔχωμεν ἐπαύξεισιν τοῦ περισσεύματος τῶν 1,180,000 κατὰ 3 ἢ 3 1/2 εκατομμύρια. Ἐπίσης καὶ ἐν ἀπάνσις ταῖς ἀναγραφαῖς ἀκολουθοῦντες τὴν αὐτὴν ἀρχὴν, ἐκτὸς ὅπου ὑπάρχει ἰδιαιτέρος λόγος, ἐκ παρεκκλίνομεν ἐξ αὐτῆς, ἀναγράφομεν πάντοτε μεταξὺ τῶν δύο ὁρῶν, τοῦ μέσου ὁρου τῶν ἀποτελεσμάτων τῶν τριῶν ἐτῶν καὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τοῦ τελευταίου ἔτους, τὸν κατώτερον πιθανῶς ἄρα ἐν πολλοῖς, νὰ ἔχωμεν ἀποτέσματα ἐπὶ πλείον, ἐν συνόλῳ δὲ προσάψῃς 2 ἢ 3 εκατομμύριον. Τὸ περίσσευμα ὅμως, οὕτω μέγιστα ἐπηρεαζόμενον, δὲν παρουσιάζεται μεθ' ἡμῶν ἀσφαλείας, ἐκ καθορίσμεν ἀπὸ τούδε τὰ τῆς διαβίσεως αὐτοῦ, διότι τὸ ἀναγραφόμενον τῶν 1,180,000 ἰδιίχεται καὶ ἐν αὐτῇ τῇ ψήρσει τοῦ προϋπολογισμοῦ νὰ μειωθῇ, θὰ μειωθῇ δι' ἐλαφύς ἐκ τῶν καταβλητέων εἰς ἐκκαθαρίσκειν ὀφείλων παρελθόντων χρήσεων, ἐν βραδύνῃ ἢ ψήρσει τοῦ προϋπολογισμοῦ. Γνωστὸν ἐστὶ ἐκαστος μὴν προσέβητι ἐκκαθάρισιν τούτων ὀφείλων, ὥστε ἐρ' ὅσον παρέρχεται ἡ χρόνις κατὰ τοσοῦτον ἔχομεν νέας ἀναγραφὰς ἐν τῷ κεφαλῷ τούτῳ. Πιθανὸν νὰ προέλθῃ μείωσις τῆς καὶ ἐξ ἄλλων λόγων, εἴτε ἐξ ἀκριβεστεῖρου καθορισμοῦ ἀναγραφῶν τιμῶν, εἴτε καὶ ἐκ μεταβληθείσεως ἐν τῇ ψήρσει τοῦ προϋπολογισμοῦ. Δὲν εἶναι δὲ καὶ τὸ ποσὸν τούτων, ὥστε νὰ ὑπαγορεύῃ σκέψεις περὶ τῆς διαβίσεως αὐτοῦ. Πάντως ὅμως ὁ προϋπολογισμὸς παρέχει ἱκανὴν περίσσευμα, ὅπως δυναθῶμεν ἐπὶ τῇ βάσει αὐτοῦ νὰ ἐπιληρωθῶμεν τῶν ενεργειῶν, αἵτινες εἶναι ἀναγκαῖαι πρὸς τὴν ἀποκατάστασιν τῶν νομισματικῶν ἡμῶν πραγμάτων.

ΧΑΤΖΗΠΕΤΡΟΣ. Ἐπιτρέπετε μίαν ἐρώτησιν, κ. Πρόεδρε; . . Διὰ τὸν συνδεδεγμένον Λαρίσις μερμὴν δὲ προϋπολογισμοῦ:

ΤΡΙΚΟΠΗΗΣ. Διὰ τὴν σπεύδεται; Θὰ ρηθῶμεν καὶ ἐκεῖ.

ΚΑΡΑΠΑΝΟΣ. Νὰ διακόψωμεν, κύριε Πρόεδρε.

ΤΡΙΚΟΠΗΗΣ. Προτιμότερον ἀνευ διακοπῆς.

Ἐχόντες οὕτω τὴν βάσιν ἀσφαλῆ ἐν τῷ προϋπολογισμῷ, ἐπρεπὲς νὰ ἐξιστάμεν τὰ θέματα, τάκινα τούτων, ἐκαστοῦ

κυβερνητικήν καὶ σχετιζόμενα πρὸς αὐτόν. Καὶ ἀμέσως σχετίζονται πρὸς τὸν προϋπολογισμὸν τὰ τοῦ σιδηροδρόμου Πειραιῶς καὶ Λαρίσης καὶ τὰ τοῦ σιδηροδρόμου Μύλων καὶ Καλαμῶν. Ὡς πρὸς ταῦτα εἰρησώθημεν, καὶ θὰ δυνήθωμεν ἐνὸς βραχίος νὰ υποβάλωμεν εἰς τὴν Βουλὴν προτάσεις, σπληνόμενας οὐχὶ ἐπὶ τῶν ἰδίων ἡμῶν περὶ τοῦ εὐκαίτου, ἀλλὰ σχετιζόμενας πρὸς συνεννοήσεις πρὸς τὸ κεφάλαιον διότι τὰ τοῦ σιδηροδρόμου Λαρίσης δὲν δύναται νὰ χρησιμοποιηθῶσι, εἰμὶ δὲ διαβίσιος κεραλαίων, ἔνοείτε δὲ, ὅτι τὸ 1,180,000 δραχμῶν, τὸ ἀναγραφόμενον ὡς περίσσεια ἐν τῷ προϋπολογισμῷ, δὲν εἶναι ἐπαρκὲς πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον, οὐδ' εἶναι δυνατόν ὁ σιδηρόδρομος Πειραιῶς καὶ Λαρίσης νὰ ἐκτελεσθῇ ἐκ τῶν κεραλαίων τοῦ τακτικοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐσόδων, καίτοι ἀπεδύχθημεν ὡς κανὼν, ὅτι πρέπει διὰ τῶν τακτικῶν ἐσόδων νὰ ἐπαρκῶμεν καὶ εἰς τὰ τακτικὰ ἐξόδα καὶ εἰς τὰ ἐκτακτὰ ἐξόδα πάντα, καὶ ἐρρημασίωμεν τὸν κανὼν ἐν τῷ προϋπολογισμῷ, περιλαμβόντες ἐν αὐτῷ ἀπέναντι μόνον τῶν τακτικῶν ἐσόδων τὰ τε τακτικὰ ἐξόδα καὶ τὰ ἐκτακτὰ ἐξόδα τὰ πρὸς συντήρησιν τοῦ σιδηροδρόμου Λαρίσης, τὰ πρὸς συμπλήρωσιν κτιρίων καὶ ἄλλα, τὰ ὅποια ἐκ τῆς φύσεως αὐτῶν ἠδύναντο νὰ καταλογισθῶσι εἰς δάνεια, καὶ μάλιστα κατόπιν νομοθετημάτων περὶ τούτων ὑπὸστεινῶν. Καταργήσαντες σχεδὸν πάντα ἄλλα ἐκτακτὰ ἔργα, ἅπαντα διετίλουν ἐν ἐνεργείᾳ, ἠδυνήθημεν οὕτω νὰ περιλάβωμεν ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τῶν ἐσόδων ἀπέναντι μόνον τῶν τακτικῶν προσόδων τοῦ Κράτους· πᾶσαν τὴν δαπάνην τῶν ἐκτάκτων ἔργων, καὶ οὐδεμίαν ἔχομεν σήμερον δαπάνην ἐκτὸς τοῦ προϋπολογισμοῦ. Ἄλλ' ἵνα συμπληρώσωμεν τὰ τοῦ σιδηροδρόμου Λαρίσης μέχρι Λεβαδείας καὶ Χαλκίδος ἐπὶ τοῦ παρόντος, θὰ δεήσῃ πάντως νὰ προσφύγωμεν εἰς συμφωνίας περὶ κεραλαίων περιλαμβόντων ἐκτὸς τοῦ προϋπολογισμοῦ, ἀναγραφόμενων ἐν τῷ προϋπολογισμῷ μόνον τῶν χρεωλυτικῶν δόσεων τῶν κεραλαίων. Διὰ τὰ τοῦ σιδηροδρόμου Μύλων καὶ Καλαμῶν τοῦτο δὲν θὰ ἦναι ἀναγκαῖον, διότι τὸ χρέμα ἅπαν ὑπάρχει παρὰ τῇ Ἑθνικῇ Τραπείᾳ, ὥστε ὡς πρὸς ἐκεῖνον ἀρκεῖ νὰ δυνήθωμεν νὰ διευκολύνωμεν τὴν ἑταιρίαν,

ἥτις ἔχει σήμερον τὰ ἐπ' αὐτοῦ δικαιώματα καὶ τὰς ἀντιστοίχους υποχρεώσεις, ὅπως αὕτη ἐκτελέσῃ τὰ τῶν υποχρεώσεων αὐτῆς, καὶ ἂν δεήσῃ ν' ἀποταθῶμεν πρὸς τὴν Βουλὴν, τοῦτο θὰ γείνη διὰ μέτρον διευτεροῦντα. Διὰ τὰ τοῦ σιδηροδρόμου ὁμοῦ Λαρίσης, ἵνα προβῶμεν εἰς ἐνέργειαν περὶ συμπλήρώσεως τῶν ἔργων μέχρι Λεβαδείας καὶ Χαλκίδος, θὰ δεήσῃ νὰ καταρτίσωμεν συμβάσιν πρὸς ἑταιρίαν. Καὶ ὡς πρὸς τοῦτο ἰγενῶτο τὸ ζήτημα, ἂν ἔπρεπε νὰ φέρωμεν εἰς τὴν Βουλὴν συμβάσιν κατερτισμένην πρὸς τοὺς μεθ' ὧν συνενώθημεν διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς γραμμῆς καὶ τὴν λειτουργίαν αὐτῆς μέχρι Λεβαδείας καὶ Χαλκίδος, ἢ ἂν ἔπρεπε νὰ υποβάλωμεν εἰς τὴν Βουλὴν σχέδιον συμβάσεως, προταθῆναι εἰς διαγωνισμόν. Ἐὰν προέκυπτο περὶ ψήφισις σχεδίου συμβάσεως ἄνευ προηγουμένης συνεννόσεως πρὸς κεραλαίους, ἡ ψήφισις ταιούτου νόμου οὐδὲν θὰ παρέχετο τὸ θετικόν. Ἐπρεπεῖν ἐπομένως πάντως νὰ ἔχωμεν συνεννόησιν. Ἀλλὰ δὲν ἰνομήσαμεν ὅτι ἔπρεπε τὴν συνεννόησιν ταύτην νὰ ἐξωθήσωμεν καὶ μέχρι τοῦ καταρτισμοῦ συνμολογημένης συμβάσεως, ὑποβλητέας εἰς τὴν κύρωσιν τῆς Βουλῆς. Διὰφοροὶ σάφεις μᾶλλον ἔπαισαν περὶ τούτου καὶ διότι ἱρροῦμεν ὅτι, ἐν τοιαύτῃν συμβάσειν ὑπεβάλλομεν εἰς τὴν Βουλὴν, θὰ προεκαλεῖτο ἐν αὐτῇ τῷ Βουλευτηρίῳ διαγωνισμὸς, διότι, ὡς γνωστός, ὑπάρχουσιν ἱκανοὶ εἰς μελετήσας τὸ ζήτημα καὶ διατεθειμένοι ἵνα ἀναλάβωσι τὴν διαχείρισιν, πιθανώτατον δὲ, ὅτι οὗτοι, ὑποβαλλόμενης τῆς συμβάσεως εἰς τὴν Βουλὴν, ἤθελον ἀποταθῇ πρὸς αὐτὴν δι' ἀναφορῶν, προτείνοντες τὰς ἀντιφρόσεις των καὶ θελτίοντας ὅρους, καὶ θὰ περιήρχετο ἡ Βουλὴ εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ συζητῇ περὶ συμβάσεων μὴ ἀναγομένων εἰς τὸν κύκλον τῆς δικαιοδοσίας αὐτῆς. Τούτου ἕνεκα ἰνομήσαμεν ἐρότερον νὰ υποβάλωμεν εἰς τὴν Βουλὴν σχέδιον συμβάσεως, ἀναγραφούσης τοὺς ὅρους, οἵτινες ἐν ταῖς διαφόροις διαπραγματεύσεσι πρὸς κεραλαίους καταδειχθήσαν ἀποδεικτοὶ, καὶ ἐπὶ τοῖς βάσει τούτων ὅρων, ψηφισόμενον ὑπὸ τῆς Βουλῆς νὰ προκληθῇ δημοπρασία, ἥτις θὰ εἴχεν ὡς ἀποτέλεσμα τὴν λαβὴν τὴν παραχώρησιν ὅτι τοῖς ὅροις τοῖς ὑπὸ τῆς Βουλῆς ψηφισθεῖσι πλειοδοτήσωσιν.

ΡΑΛΛΗΣ. Ἄδειαν δηλαδὴ θίλεται, ἔχει σύμβασιν, —διότι εἰπεται σύμβασις.

ΤΡΙΚΟΠΗΣ. Σχέδιον συμβάσεως. Καὶ τοῦτο δὲν ἔγινετο πρὸς τὸ πρῶτον. Οὕτως ἐγένετο καὶ περὶ τοῦ σιδηροδρόμου Πειραιῶς καὶ Λαρίσης. Φέρονται εἰς τὴν Βουλὴν τύπον πλήρη συμβάσεως, ἕνα μόνον ἔρρον ἀρίνουσαν ἀνοικτὸν, περὶ ὃν ἡ δημοπρασία. Ὅστις ἐπὶ ταῖς τοῦ ἔρου προσφέρει τὰ κρείττετα, ἐκείνος συναλλάσσεται κατὰ τὰ ἐν τῇ συμβάσει, τὸ δὲ ἕνα αὐτοῦ ἀναγράφεται ἐν τῇ συμβάσει ὡς τὸ ἕτερον τῶν συμβαλλομένων μερῶν. Αὕτη λοιπὸν ἦν ἡ σχεδία σύμβασις καταρτίζεται ἥδη καὶ θὰ ὑποβληθῇ μετὰ τοῦ οἰκείου νομοσχεδίου εἰς τὴν Βουλὴν κατὰ προτιγῆ συνεδριάσιν. Κατὰ τὰ προταθόμενα θὰ συμπληρωθῇ ἡ γραμμὴ μέχρι Λεβαδείας καὶ μέχρι Χαλκίδος, ἡ πληρωμὴ δὲ θὰ γίνηται δι' ὁμολογιῶν καὶ οὐχὶ διὰ χρήματος αὐτουσίῳ. Τὰς λεπτομερείας εἶναι περιττὸν νὰ εἰπω. Πρόκειται δὲ καὶ περὶ ἔργου, κατὰ πολὺ τετελεσμένου καὶ πληρωμένου, ὥστε τὸ ἔξοδον τὸ ὑπολειπόμενον δὲν εἶναι ἐκτάκτως μέγα, καὶ τῆς ὑπηρεσίας διὰ τῶν ὁμολογιῶν καταβληθήσονται εἰς τὴν περιουσίαν τοῦ προϋπολογισμοῦ.

ΧΑΤΗΝΙΕΤΟΣ. Τί ποσὴν θ' ἀπαιτήσῃ, κ. Πρόεδρε;

ΤΡΙΚΟΠΗΣ. Εἶναι προτιμότερον νὰ μὴ εἰπω τί περὶ τούτου πρὶν ἢ ὑποβληθῇ τὸ νομοσχέδιον, διότι πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν ἐπεκρίθη τὰ τῆς γραμμῆς ὁ διεθνήμων ἐν τῷ Ὑπουργείῳ τὰ τοῦ τμήματος τῶν σιδηροδρόμων, ἵνα καθορίσῃ ὅσον ἐνέστη ἀκριβέστερον τὰ ἔξοδα, διακρίνων τὰ εἰς χρυσὸν ἀπὸ τῶν εἰς τραπηζιακὰ γραμμάτια.

Περὶ τῶν τοῦ σιδηροδρόμου Μύλων καὶ Καλαμῶν, ὡς εἶπον, ἡ ἐνέργεια μὲλλον ἔξαρτᾶται ἐκ τῆς ἱταρίας τῆς ὑποχρέου ἡ ἐκ τῆς Κυβερνήσεως; ἀλλ' ἡ Κυβέρνησις εἶναι διατεθειμένη εἰς διευκολύνῃ τὴν ἱταρίαν, ὅσον εἰς αὐτὴν ἀνήκει, καὶ ἵνα προκαλέσῃ καὶ παρὰ τῆς Βουλῆς τὴν διευκόλυνσιν, ἐρ' ὅσον τοῦτο εἶναι ἀναγκαῖον, πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ ἔργου. Καὶ οὗτο ὁ σιδηροδρόμος Πειραιῶς καὶ Λαρίσης ἐν τμηματικῇ κυρωτάτῃ ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε ἐκτελεσθέντων, διότι τὰ ἐν Θεσσαλίᾳ καὶ τὰ τῆς Ὀθρυς οὐδόως κἀν ἐβίβησαν, θίλει χρησιμοποιοῦν.

ΧΑΤΖΙΣΚΟΣ. Ἐπιτρέψατε νὰ σῆς εἰπω, ὅτι αἱ ἐργασίαι τοῦ σιδηροδρόμου ἤδυναντο νὰ ἱκανοποιηθῶσι καὶ μέχρι Μπαλῆλου, ἂν ὄχι καὶ μέχρι Λαμίας.

ΕΥΤΑΞΙΑΣ. Εὐρίσκατε πολλοὺς κεραλαίουχους, προβήμους νὰ ἀναβιβῶσι τὸ ἔργον τοῦτο;

ΤΡΙΚΟΠΗΣ. Μίχρη Λεβαδείας εὐρίσκον οὐχὶ πολλοὺς, εὐρίσκον τινάς.

ΚΑΡΑΠΑΝΟΣ. Διὰ λογαριασμὸν τῆς Κυβερνήσεως δεδοίως ἦτο ἔσκολον.

ΤΡΙΚΟΠΗΣ. Δὲν θηλῶ περὶ κατορθωμάτων, θηλῶ περὶ τελεσθέντων καὶ τελεσθησομένων ἐν σχέσει πρὸς τὸν προϋπολογισμὸν, πρὸς ὃν ταῦτα ἀμείως σχετίζονται. Μετὰ τὴν ῥύθμιν τοῦ προϋπολογισμοῦ κατὰ τὰλλα τὸ μόνον ἱκαρμὴ καὶ τὸ θεωρούμενον παρὰ πολλῶν ὡς δυνατόν ἐν ἡ ἀπαγνῇ κινδύνους ζημιῶν εἰς τὸ Δημόσιον εἶναι τὰ τῆς συντηρήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν ἔργων τοῦ σιδηροδρόμου Λαρίσης, εὐρίσκουσι δ' οὕτως προσωρινὴν λύσιν τὰ περὶ τούτων, μέχρις οὐ καταστῇ ἐρικτὴ ἡ παρχωρήσις τῆς ὅλης γραμμῆς εἰς ἱταρίαν, ληθείσας προνοίας ἐν τοῖς προταθουσίν πρὸς τὴν Βουλὴν περὶ ἐνδεχομένης ἀναλήψεως τῆς παρχωρήσεως τῆς ἐκμεταλλεύσεως τῶν μέχρι Λεβαδείας καὶ Χαλκίδος γραμμῶν, ἰννοῦται ἐπὶ καταβολῇ ποινικῆς ῥήτρας.

Τὰ ἀμείως σχετιζόμενα πρὸς τὸν προϋπολογισμὸν, ὡς εἶπον, εἶναι κυρίως ταῦτα, ἀλλὰ σχετίζονται πρὸς τὸν προϋπολογισμὸν, ἂν ὄχι ἀμείως, δεδοίως ὅμως ἡμῶς καὶ διὰ τὸν τρόπον λίαν ἐπισυμβῇ, ὡς παρέστηκα καὶ πρὸ ὀλίγου, τὰ τῆς στρατιωτικῆς ἀστυνομίας. Εἶπον πρὸ ὀλίγου, ὅτι ἐπὶ τὸν προϋπολογισμὸν, καὶ ἰδίως ἐπὶ τινων ἐκ τῶν προσόδων αὐτοῦ, τὰ τῆς στρατιωτικῆς ἀστυνομίας ὑπῆρχαν τὰ ἐπινεγκόμενα πολλὰ ἐκ τῶν παρατηρηθέντων ἀποτελεσμάτων, ἅτινα ἐπὶ τρεῖς, ὅπως ἀνεῖ ἄλλος, ὁρολογίας ἐπιτευχθῇ τὸ τοσούτων. Τοῦτο κατ' ἐμὲ εἶναι ἄξιον μίμης ἐν σχέσει πρὸς τὸν προϋπολογισμὸν, διότι τὰ τῆς στρατιωτικῆς ἀστυνομίας κατέχουσι θέαν πρὸς τὸν προϋπολογισμὸν, ὡς οὐδαμῶς ἐν τῇ προϋπολογισμῶ τῶν ἔξοδων. Ἐκ τούτου δὲν εἶναι ὅσα φαίνεται ἀναγκαζομένη, διότι ἐκ τῆς ἀναγκῆς τῶν ἀναγκαζομένων ἀναλαμβάνει τὸ Δημόσιον πρὸς τὴν ἀναγκῇ.

τῶν δήμεν. Δὲν γινώσκουμεν ἔτι ἀκριβῶς τί ἀναλαμβάνει τὸ Δημόσιον παρὰ τῶν δήμεν, διότι ἡ εἰσφορὰ τῶν δήμεν ὑπὲρ τῆς στρατιωτικῆς ἀστυνομίας δὲν δύναται νὰ γνωσθῇ, εἴμη ἐκ τῶν ὑστέρων, ὅτι διὰ περὶ αὐτῆς ἀναγράφεται ἐν τῇ προϋπολογισμῷ εἶναι ἀπλῶς ἰνδευκτικόν. Ἡ οἰκονομία τοῦ νόμου περὶ τῆς εἰσφορᾶς εἶναι τοιαύτη, ὥστε ἐκ τῶν πραγματοποιουμένων μόνον εἰσπραξίων εἶναι δυνατόν νὰ γνωσθῶσι τὰ ποσά τῶν εἰσπραξίων αὐτῆς. Καὶ ἀναγράφουσιν μὲν ἐν τῇ προϋπολογισμῷ ὡς εἰσπραξίαις πινάκι 1,200,000, ἀλλὰ τοῦτο, νομίζω, θὰ δέησῃ νὰ μειωθῇ, ἀν μὴ ληρῇ ἄλλο μέτρον, περὶ οὗ θὰ ἐμιλήσω εὐθὺς μετ' ὀλίγον διότι δὲν νομίζω οἱ τὰ ποσά τῶν εἰσπραξίων θέλουσιν ἀποδώσει 1,200,000, καίτοι ἐκ δημοτικῶν προϋπολογισμῶν ἀναγράφουσι δραχμ. 1,760,000, ἀλλ' ὡς εἶπον ἰνδευκτικῶς. Υπολογίζοντας λοιπὸν εἰς 1,000,000 καὶ οὐχί εἰς 1,200,000 τὰς εἰσπραξίας ἐκ τῶν εἰσφορῶν τῶν δήμεν, υπολογίζοντας προσέτι τὴν οἰκονομίαν ἐν τῇ εἰδικῇ προϋπολογισμῷ τῶν ἑξῶθεν τοῦ Ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν ἐκ τῆς μεταφορᾶς εἰς τὴν πίστωση περὶ τῶν ἀστυνομικῶν τῆς δαπάνης τῶν ἐπὶ τῆς ἀστυνομίας ἀξίωματικῶν εἰς 500,000 ἴσως, ἔχομεν ἐν συνόλῳ ἐκ τῆς στρατιωτικῆς ἀστυνομίας αἰζηῖαν τῶν ἑξῶθεν τοῦ προϋπολογισμοῦ οὐχί ἄνωττον τοῦ 1,000,000. Ἡ ἀξίωσις δι' αὐτὴν δαπάνης ἐπαύεται, ὡς εἶπον, ὑπὲρ τοῦ λαοῦ τῆς Ελλάδος—ὁμιλῶ δὲ τώρα ἀπὸ μόνης τῆς οἰκονομικῆς ἀπόψεως—μειώσειν φορολογίας ἐκκατομυρίων. Ἄλλ' ἐν στήθι περὶ τὸ θέμα τοῦτο τῆς στρατιωτικῆς ἀστυνομίας καὶ τῶν εἰσφορῶν τῶν δήμεν πρὸς τὴν στρατιωτικὴν ἀστυνομίαν, ὑπάρχει καὶ ἕτερον θέμα, ὅπερ πρέπει νὰ μὴ ἀπαχολήσῃ, εἶναι δὲ τοῦτο τὸ τῶν εἰσφορῶν ὑπὲρ τῆς δημοτικῆς ἐκπαίδευσίως. Καὶ αὗται ἐν τοῖς προϋπολογισμοῖς ἰνδευκτικῶς ἔρχωνται εἰς μεγάλη ποσὰ ἀναγράφουσιν τὸ πρῶτον εἰς 4,500,000, ὅσα εἶναι καὶ τὰ ἑξῶδα, ἀλλὰ περιωρίσθησαν θραδύτερον, καὶ ἤδη ἔχομεν ἀναγεγραμμένα ἐν τοῖς προϋπολογισμοῖς τῶν δήμεν 3,125,000 ὡς ἑξῶδα αὐτῶν ἐκ τῆς εἰσφορᾶς, ἀλλ' ἐν τῇ προϋπολογισμῷ τοῦ Κράτους διὰ τὸ 1895 ἀναγράφουσιν 2,596,000, διότι τὰ ποσά τῶν εἰσπραξίων τοῦ 1893 καὶ 1894 τοιαύτην ὑπερβολὴν ἀναγκάζει. Περὶ τῆς εἰσφορᾶς ὑπὲρ τῆς στρατιωτικῆς ἀστυνομίας δὲν ἔχο-

μεν ἀποτελέσματα πλήρη, ἀλλὰ περὶ τῆς εἰσφορᾶς ὑπὲρ τῆς δημοτικῆς ἐκπαίδευσίως ἔχομεν τὰ ποσά τῶν εἰσπραξίων τοῦ 1893, ἔχομεν καὶ τὰς ἀναγραφὰς ἐν τοῖς δημοτικῶν προϋπολογισμοῖς τοῦ 1894, ἐκ συνδυασμοῦ δὲ τῶν δύο τούτων στοιχείων δύνασθαι νὰ καθορίσωμεν τὴν εἰσπραξίαν εἰς 2,600,000, ὅσας ἀναγράφουσιν ἐν τῇ ὑπερβαλλομένῃ προϋπολογισμῷ. Ἐχομεν λοιπὸν τοὺς δήμεν τελούσας εἰσφορὰς διὰ μὲν τὴν δημοτικὴν ἐκπαίδευσιν 2,600,000, διὰ δὲ τὴν στρατιωτικὴν ἀστυνομίαν περίπου 1,000,000,—αἱ ὑποχρεώσεις, ὡς εἶπον, εἶναι ἄνωτται, ἀλλ' αἱ εἰσπραξίαι δὲν πιστεύω νὰ ὑπερβῶσι τὸ ποσὸν τοῦτο,—ὥστε θὰ ἔχομεν ἐν συνόλῳ 3,600,000, ἐνῷ αἱ δαπάναι, ὡς εἶπον, τῆς ἀστυνομίας ἀρίστου καθυστήρημα ἐνὶ ἐκκατομυρίῳ, ἀνακληρούμενον ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς ἐργασίας αὐτῆς, αἱ δὲ δαπάναι τῆς δημοτικῆς ἐκπαίδευσίως ἀνέρχονται εἰς 4,460,000. Ἡ διαφορὰ αὕτη τῶν δαπανῶν πρὸς τὰς εἰσπραξίας προκαλεῖ σκίψεις εἴτε πρὸς περιορισμὸν τοῦ μέτρου τῆς ἐκπαίδευσίως τῆς δημοτικῆς, εἴτε περὶ ἑξουσίους ἄλλων πόρων. Τὸ κατ' ἐμὲ, ὅτε τοῦτο οὕτω ἐκτεῖναι ἀνεκτόν. Δὲν εἶναι δυνατόν νὰ περιορισθῶμεν τὰ ἑξῶδα τῆς δημοτικῆς ἐκπαίδευσίως; ἡ δημοτικὴ ἐκπαίδευσίς πρέπει νὰ περιχρίσῃ ἐπὶ μέτῳ ἀπολύτῳ ἀρτιότητος. Ἡ ἐκπαίδευσίς ἡ μέση, ἡ ἐκπαίδευσίς ἡ ἀνώτερη δύναται νὰ ρυθμίζηται ἐν στήθι πρὸς τὴν εὐπορίαν καὶ τὰς περιστάσεις τῶν κατοίκων, ἀλλ' ἡ ἐκπαίδευσίς ἡ κατωτέρα, ἡ δημοτικὴ, πρέπει νὰ περιχρίσῃ ἀπολύτως πλήρως πρὸς πάντας, καὶ ἐν ἐκ τούτου ἐπὶ χρίσῃ καθυστήρημα, πρέπει τὸ Δημόσιον νὰ καταβάλλῃ τὸ πλεόνασμα τῆς δαπάνης. Ὅτε περιορισμὸς ἔρα τοῦ μέτρου τῆς διδασκαλίας, ὅτε περαιτέρω ἐπιβάρυνσις τῶν δήμεν λόγῳ τῶν δαπανῶν τῆς στοιχειώδους ἐκπαίδευσίως, ἀλλὰ περὶ τὰ τῶν δημοτικῶν πόρων ὑπὲρ τῆς ἐκπαίδευσίως, ὡς καὶ περὶ τὰ τῶν δημοτικῶν πόρων ὑπὲρ τῆς ἀστυνομίας, ἀντικατάστασις τοῦ συστήματος τῶν εἰσφορῶν διὰ συστήματος ἄλλου. Δὲν εἶναι ἀνεκτὴ ἡ ἐξακολούθησις τῆς ὑποστήσεως ἀνωμαλίας περὶ τὰς πληρωμὰς τῶν δήμεν πρὸς τὸ Δημόσιον τῶν εἰσφορῶν; αἱ δὲ διαχωριστικαὶ τῶν ἐξαγωγικῶν καὶ τῶν εἰσφορῶν τῶν εἰσφορῶν δημοτικῶν ἀρχῶν περὶ τῶν εἰσφορῶν τῶν ἐκκατομυρίων τῆς εἰσφορᾶς καὶ περὶ τῶν εἰσφορῶν τῶν

πρὸς τὴν λειτουργίαν τῶν δήμεων ἀναγκαίων ἀποδεικνύου-
σιν ὅτι πρέπει πάντως νὰ ληρῇ πρόνοια περὶ τῶν εἰκονο-
μικῶν τῶν δήμεων, καὶ ἀν' ἀποτέλεσμα τῶν ἐισρορῶν ἔχει
δῆμοι τινες νὰ μὴ ἐπαρκῶσι πρὸς τὰς ἀνάγκας αὐτῶν, πρί-
πει τοῦτο νὰ γένηται κατὰδῆλον, ἵνα ἐπικουρήσῃ ἡ Πολι-
τεία εἰς τὰς ἀνάγκας τῶν δήμεων ἐκείνων. Διότι οἱ δῆμοι
παρ' ἡμῶν ἐν εὐρωσὶ περιουσίαν ἴδιαν καὶ προσόδους ἰδίαις,
προσόδους ἔχουσιν τὰς ἐκ τῶν δημοσίων προσόδων πρὸς αὐ-
τοὺς ἐκχωρημένας. "Αν λοιπὸν δῆμοι μὴ δαπανῶντες ἐρ' ἡ
μὴ δι' ἐν ἑωσὶν ἐκῆν πρὸςδον πρὸς τὴν λειτουργίαν
τῆς ἰδίας διοικήσεως, ἔχουσιν τὸ δικαίωμα ν' ἀπαιτήσωσι
παρὰ τοῦ Δημοσίου, ὅπως ἐκ τῆς φορολογίας ἀποδίδῃ πρὸς
αὐτοὺς τὰ πρὸς συντήρησιν τοῦ δήμου ἀναγκαῖα. Ἄλλ' ἡ
ἀναπλήρωσις τῆς ἀνεπαρκείας γενεῇ ὁλόκληρον τὸ ζήτημα
τῆς δημοτικῆς διοικήσεως καὶ διαχειρίσεως. Τὰ τῆς δημο-
τικῆς διαχειρίσεως στενῶς συνδέονται πρὸς τὸν προϋπολο-
γισμὸν τοῦ Κράτους καὶ πρέπει νὰ ἐξετάζωνται ὑπὸ τῆς Βου-
λῆς συνάμα μετ' αὐτοῦ, διότι, ὡς εἶπον, οἱ δῆμοι διαχειρί-
ζονται δημοσίους φόρους ἐκχωρηθέντας εἰς αὐτοὺς πρὸς
ὑποχρεώσεως σκοποῦ, καὶ πρέπει ἡ Πολιτεία νὰ βεβαιώσῃ
περὶ τῆς σκοπιμῆς διαχειρίσεως τῶν ἐκχωρηθέντων, καὶ νὰ
διαρωτίζηται περὶ πάντων τῶν ἀναγκῶν εἰς αὐτὰ ἐν
σχέσει πρὸς τοὺς ἐπιλοίπους φόρους τοῦ Κράτους. Ἐπὶ προϋ-
πολογισμῷ Δημοσίου, ἀποδοθέντες ἐισπράξεις, ὡς εἶπον πρὸ
ὀλίγου, 9,133,100, ἔχουσιν προϋπολογισμῷ δημοσίου ἀνα-
γράφοντας ἐν συνόλῳ 15,000,000. 15,000,000 εἶναι ποσὸν
σπουδαῖον, ἀλλ' ἐξ αὐτῶν τὰ 10 μίλια ἐκατομμύρια καὶ 140
χιλιάδες ἀνάγονται εἰς αἰσούς καὶ ἐμῆτους φόρους, ἡ δὲ
ἐξέτασις τῶν κατ' αὐτοὺς δὲν ἀφορᾷ μόνον εἰς τὴν ἐκ τοῦ
ποσοῦ ἐπιβάρυνσιν τῆς χώρας, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ἐπίδρασιν
τοῦ τρόπου τῆς ἐισπράξεως αὐτῶν ἐπὶ τὴν συγκοινωνίαν καὶ
ἐπὶ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἐμπορίας, τῆς γεωργίας καὶ τῆς βιο-
μηχανίας· διότι προκειμένου περὶ φόρων ἀπαιτεῖται προσοχή,
ὅπως μὴ μειωθῇ ἡ πρόσδοσις τῆς χώρας χάριν αὐξήσεως
τῆς προσόδου τοῦ Δημοσίου ἢ τῶν δήμεων. Καὶ τίς δύναται
νὰ ἀρνήσῃ, διὰ τοῦτο συμβαίνει ἐν χώρῳ, ἥτις διαχωρίζεται
εἰς ζώνας τελωνειακάς 232 χάριν τῆς δημοτικῆς φορολογίας
τῶν διαπυλίων; Ἐν τῇ χώρῳ ἡμῶν ἀπαντᾷ τις 232

φραγμοῦ, ἐκχωρημένους κατὰ τῆς συγκοινωνίας τῶν δήμεων
πρὸς ἀλλήλους, καὶ τοῦτο, ἵνα ἀποκτήσωσιν οἱ δῆμοι τὴν
πρόσδον τὴν ἐκ διαπυλίων, πρόσδον, ἥτις ἐν τῇ συνόλῳ
μὴ εἶναι 5,500,000 δραχμῶν περίπου, ἐκ τῶν ἐσωτερικῶν
ὅμως διαπυλίων, τῶν διαπυλίων ἐπὶ τῆς μεταφορᾶς ἀπὸ
δήμου εἰς δῆμον, ἀτίκτα προκαλοῦσιν τὴν περὶ ἀνάγκης
ἐκείνου αὐτῶν. — διότι τὰ διαπύλια ἐπὶ τῆς εἰσγω-
γῆς οὐδεμίαν ἐπάγονται δυσχερίαν ἐν τῇ κινήσει τοῦ
ἐμπορίου, συνισπαραττόμενα μετὰ τοῦ δημοσίου φόρου.
— ἐκ τῶν ἐσωτερικῶν ὅμως διαπυλίων εἶναι ἡ πρόσ-
δοσις 3,300,000, καὶ χάριν αὐτῆς ἔχουσιν τὴν χώραν
διαχωρισμένην εἰς τελωνειακάς περιφέρειας, εἰς ἃς δὲν
δύνανται τις νὰ εἰσέλθῃ, χωρὶς νὰ ἀρῇσῃ μέρος τῶν ἐν τῇ
βαλάντιῳ αὐτοῦ, χωρὶς νὰ ὑποβληθῇ εἰς τίσεις παντοίας
οὐ μόνον πρὸς τὴν πληρωμὴν τῶν νομίμων, ἀλλὰ πρὸς δυ-
σώπησιν τῶν μισθωτῶν, διότι ἐν τοῖς πλείστοις τῶν δήμεων
εἰς μισθωτὰ τοῦ φόρου ἀνήκουσιν αἱ ἐισπράξεις καὶ παρ'
αὐτῶν ἐκχωροῦνται. Τοιαύτη κατὰσχέσις πρὸς ἀπόκτησιν
3,300,000 δὲν εἶναι φορητὴ καὶ ἀνεπαρκής· ἐπιβάλλεται
εἰς τὴν Πολιτείαν ἡ ὑποχρέωσις, ὅπως ἀποδώσῃ τὴν
ἐκχωρηθῆσαν εἰς τὴν ἐν τῇ Κράτει συγκοινωνίαν. Οὐδεμία
ὕπαρξις ἀνάγκη, ἵνα ληρῇ τὸ μέτρον περὶ τῶν διαπυλίων
τῶν ἐπὶ τῶν εἰσχωρημένων ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ταῦτα κατὰ-
βάλλονται συνάμα μετὰ τοῦ δημοσίου φόρου, μηδεμίαν
ἐπαχόμενα ἐκ τῶν ζημιῶν καὶ τῶν ἐνοχλήσεων τῶν ἐσω-
τερικῶν διαπυλίων, αποτελούμενα δὲ μόνον αὐξήσιν τοῦ δα-
σμοῦ. Ἄν ἀρα διατηρήσωμεν τὰ διαπύλια τὰ ἐπὶ τῶν
ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ εἰσχωρημένων, καταργήσωμεν δὲ τὰ δια-
πύλια τὰ ἐπὶ τῆς μεταφορᾶς ἀπὸ δήμου εἰς δῆμον, ὀρεί-
λομεν νὰ ἀναπληρώσωμεν ἐν τοῖς ταμείοις τῶν δήμεων, ἵνα
δύνανται οἱ δῆμοι νὰ ἐκπληρώσῃ τὰς ὑποχρεώσεις αὐτῶν,
τὸ ποσὸν τῶν 3,300,000 δραχμῶν. Ἄνευ τοιαύτης ἀνα-
πληρώσεως οἱ δῆμοι, οὔτινας καὶ ἤδη διατελοῦσιν ἐν εἰς-
νομικαῖς ἀνωμαλίαις, δὲν θίλονται δυναθῇ νὰ ἀπαρτῶσιν
εἰς τὰς ὑποχρεώσεις αὐτῶν, καὶ ἡ ὥρεια, ἡν ἡμεῖς
ἀπολαύοιμεν οἱ δημότιοι ἐκ τῆς ἐλευθέρως συναλλασσούσης
ἀντιστοιχῇ ἐν τῇ παραλίῳσις τῆς δημοτικῆς διοικήσεως
ἤτοι ἀπὸ τῆς ἀνανομίας, ὅπερ θέλομεν ὑποστήναι.

τὴν Βουλὴν, διακατανόηζον τὰ τῆς διαχειρίσεως τῶν δόμων, καταργῶν τὰς εἰσροὰς, καταργῶν τὰ διαπύλια τὰ ἰσω-
τερικά, μεταβιβάζον τὴν πρόσδον τῶν ἰσωτερικῶν διαπυ-
λίων εἰς τὸ Δημόσιον, αὐξάνον ὑπὲρ τῶν δόμων διὰ δύο δι-
ακτηριῶν τὸν φόρον ἐπὶ τῶν οἰκοδομῶν καὶ τῶν ἐπιτηδεύμα-
των, καὶ ἐπιβάλλον εἰς τὸ Δημόσιον τὴν υποχρέωσιν, ἵνα ἀναπληρωθῇ παντὶ δόμῳ ἐκ τῶν μίτρων τούτων ζηνίαν, μίτρων παρεχόντων εἰς τὰ ταμίαια αὐτῶν ὠφέλιαν ἐκ τῆς καταργήσεως τῶν εἰσροῶν καὶ ἐκ τῆς προσθέτου φορολογίας ἐπὶ τῶν οἰκοδομῶν καὶ τῶν ἐπιτηδεύματων, ἀλλὰ ζηνίαν ἐκ τῶν καταργουμένων ἢ μεταβιβαζομένων εἰς τὸ Δημόσιον διαπυλίων. Οἱ δὲ δόμοι, παρ' οἷς μετὰ τὴν ἀραίρεσιν τῆς ὠφελείας μένει ὑπόλοιπον ζηνίαις, θέλουσι λά-
βει παρὰ τοῦ Δημοσίου τὰ πρὸς τὴν ἀναπλήρωσιν ἀπόσης τῆς ζηνίαις οὐχὶ τοῖς μετρητοῖς, ἀλλὰ δι' ἐκχωρήσεως πο-
σοτοῦ ἐπὶ τοῦ ἀνήλκοντος εἰς τὸ Δημόσιον μέρους τοῦ φό-
ρου ἐπὶ τῶν οἰκοδομῶν καὶ τῶν ἐπιτηδεύματων, ὅσον ᾗθη-
λεν ἀποδευθῆναι ἀντιστοιχοῦν πρὸς τὰ εἰς ἀναπλήρωσιν τῶν
ζηνιῶν καταβλητέα. Ἄλλ' ὁ συνδιακρὺς οὗτος, δὲν δύνα-
ται νὰ ἐφαρμοσθῇ ὡς ἐξεῖσθη ἐν Ἑπτανήσῳ, καὶ μὴ ὑπε-
σταμένῃς ἐν Ἑπτανήσῳ φορολογίαις ἐπὶ τῶν οἰκοδομῶν
καὶ τῶν ἐπιτηδεύματων. Τοῦτου ἕνεκα καταργούνται καὶ
ἐκπῆ τὰ διαπύλια τὰ ἰσωτερικά, ἥτοι τὰ ἐπὶ τῇ μετα-
φορᾷ ἐκ τῶν ἄλλων νήσων καὶ τοῦ ἄλλου Κράτους, ὡς
καὶ ἀπὸ δόμων εἰς δόμον ἑνὸς τῆς αὐτῆς νήσου, ὅπου ὑπὶ-
στανται, ὡς ἐν Κεφαλληνίᾳ καὶ ἐν Ζακύνθῳ καὶ ἐν Λευ-
κάδι, καταργούνται καὶ αἱ εἰσροαὶ, τὰ δὲ διατηρούμενα
διαπύλια ἐπὶ τῶν ἐκ τοῦ ἑσωτερικοῦ εἰσαγομένων, ὡς καὶ ἡ
ἄλλη ἐν τοῖς τελωνείοις εἰσπραττομένη δημοτικὴ φορολο-
γία, περιέρχονται εἰς τὸ Δημόσιον ποσὸν ἴσον πρὸς τὸ τῶν κα-
ταργουμένων εἰσροῶν, μείον τὸ ποσὸν, ὅπου ζηνιεύονται τὰ
ταμίαια τῶν δόμων ἐκ τῶν καταργουμένων ἰσωτερικῶν δια-
πυλίων, ἀποδιδόμενον τοῦ ὑπολοίπου εἰς τοὺς οἰκείους δό-
μους. Ἐν τῷ συνόλῳ, ἂν μὴ ἡλαττώσῃτο εἰδικῆς πρὸ-
νοια, τὸ μέτρον διὰ κατέλειπον ἐν τῷ δημοσίῳ ταμίῳ σπου-
δαῖον κενόν, ὡς ὑπολειπόμενη κατὰ πολὺ τῆς εἰς τὸ Δη-
μόσιον μεταβιβαζομένης πρόσδου ἐκ τῶν ἐπὶ τῆς εἰσαγω-
γῆς διαπυλίων, τῶν μετὰ τὴν ἀραίρεσιν τῶν προσθέτων δύο

δεκακτηριῶν ἐπὶ τῶν φόρων ἐπὶ τῶν οἰκοδομῶν καὶ τῶν
ἐπιτηδεύματων, ἀποδοτέων εἰς τοὺς δόμους εἰς ἀναπλήρω-
σιν τῆς ἐκ 5,500,000 δραχμῶν πρόσδου τῶν διαπυλίων.

ΣΚΟΤΖΕΣ. Τὸ ἔλεον :

ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ. Τὸ ἔλεον τῆς ὑπολειπόμενης ζηνίαις ἀπο-
δίδεται μετὰ τὴν ἀραίρεσιν τῶν δύο δεκακτηριῶν, τῶν
προσθημένων ὑπὲρ τῶν δόμων εἰς τοὺς οἰκείους φόρους
ἐπὶ τῶν οἰκοδομῶν καὶ τῶν ἐπιτηδεύματων. Ἡ διαφορά,
ἣν τὸ Δημόσιον θὰ ὀρεῖται νὰ ἀποδώσῃ εἰς τοὺς δόμους,
εἶναι σπουδαία, καὶ οἱ ὑπολογισμοί, εἰς οὓς προήλθομεν,
κατέληξαν εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι, ἵνα ἐπιβθῇ ἀναπλήρω-
σις, ἴστω καὶ ἐπὶ ζηνίᾳ τινὶ τοῦ Δημοσίου, ἀπαιτεῖται
ἵσως τὸ Δημόσιον περισθῇ ποσὸν 2,300,000 ἢ 2,400,000
δραχμῶν. Διὰ τοῦ ποσοῦ τούτου δὲν θέλει ἴσως καλυφθῇ
πᾶσα ἡ ζηνία τοῦ Δημοσίου, ἀλλὰ καὶ τὸ ὑστέρημα δὲν
θέλει εἶσθαι σπουδαῖον. Ἀλλὰ πῶθεν θὰ περισθῇ τὸ Δη-
μόσιον τὸ ποσὸν τοῦτο; Ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου εἰχόμεν
ἐν' ἑβῇ καὶ γνώμας, εἰ ἄλλων ἀπορῶν, ἀσφίτων πρὸς τὸ
προκείμενον, ἐξενιχθείαις, περὶ φορολογίας ἐνδοχρεῖνης πρὸς
σκοποὺς πολιτικοῦς. Οὐδὲν ἢ ἐσχάτων, μετὰ τὴν ἑκτα-
κτον ἐκπτώσιν τῆς τιμῆς τῶν σιτηρῶν, προεβλήθη παρὰ
τῶν παραγωγῶν δημοτικῶν καρπῶν ἀπαιτήσις ἐπιβολῆς
διακροῦ ἐπὶ τῶν ἑσῶν εἰσαγομένων σιτηρῶν. Ἡ ἴδια αὕτη
ιστηρίετο ἐπὶ τῶν ἀργῶν τῆς προστασίας, περισσῶτο
εἰς τὴν γεωργικὴν παραγωγὴν τῆς χώρας, καὶ μάλιστα ἡ τῆς
Θεσσαλίας, ἥθελε σπουδαίως περιστάλλῃ, καὶ ἥθελεν ἴσως
εὐδαίει καὶ μὲντι παραλύσεται, ἂν μὴ προσήρχετο ἀρωγὴ ἡ
Πολιτεία. Δὲν θέλω ἐξτάσει τὸ ζήτημα ὑπὸ ταύτην τὴν
ἵσῳσιν. Προσωπικῶς δὲν πρεσβεῖω τὰ τῆς προστασίας, καὶ
δὲν νομίζω, ὅτι ἔμπειρε νομοθετικῶς νὰ προστατευθῇ ἡ
παραγωγὴ τῶν δημοτικῶν καρπῶν ἐν τῇ χώρῃ, ἀλλ'
ὅταν πρίναιται νὰ διακυλογηθῇ βαρύτερον ὁ σίτος, οὐχὶ
πρὸς σκοπὸν προστατευτικόν, οὐδ' ἐπὶ μίτρῳ παραγίγνεται
εἰς τὰ ἐν ἄλλοις Κράτεσι, ἐσθίως διακυλογῶσι τὸν σίτον
κρατοῦντα, ἂν ἐκ τοῦ προσθέτου διακροῦ ἐπέρχωνται ἀνο-
τελέσματα προστατευτικὰ, ἔχει ἐν τῷ προκείμενῳ ἡμεῖς
τοῦτο ἀντιστάκμα, ὅτι παρέχει ὁ πρόσθετος διακροῦ τῆς
διεξόδου ἐκ τῆς δυσχερείας πρὸς ἀναπλήρωσιν τοῦ ποσοῦ

ματος τοῦ δημοσίου ταμείου. Οὐδείς φόρος δύναται νὰ ἐπιβληθῇ σήμερον, διγαυτερον βαρύνουν τὴν χώραν τοῦ προσήκουσας τοῦ δημοσίου ἐπὶ τῶν ἐξωθεν εἰσπρατμένων σιτηρῶν, καὶ διὰ τοῦ φόρου τούτου πρέπει νὰ ἐπιζητήσωμεν κατὰ τὴν γνώμην μου τὴν ἀναπλήρωσιν τοῦ κενοῦ τῶν 2,000,000 ἢ 2,500,000, ὅπως ἀνοιγείν ἐν τῷ δημοσίῳ ταμείῳ ἡ ἐκτέλεσις τῶν μέτρων, ἀπὸ τῆς ἐκτελέσεως πρὸς τὴν Βουλὴν. Ἡ πρόσδοσις ἢ ἐκ τοῦ σίτου κατὰ τὸ τελευταῖον ἔτος ὑπῆρξε 4,597,000 δραχμῶν.

Θ. Π. ΔΗΛΙΑΝΝΗΣ. Τὸ 1893;

ΤΡΙΚΟΠΗΣ. Τὸ 1893. Ἀλλὰ καὶ τὸ 1894, ὡς μαρτυροῦν οἱ πίνακες οἱ μέγροι τῶν Σιπτεμβρίου, ἀπιδίδουν ὁ σίτος ἔσοδον ἀνώτερον. . .

Θ. Π. ΔΗΛΙΑΝΝΗΣ. 3,000,000 καὶ ἄλλοι.

ΤΡΙΚΟΠΗΣ. . . ἔσοδον ἀνώτερον ἢ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος: μέχρι τῶν Σιπτεμβρίου, διότι, ὡς παρατηρεῖ ὁ κ. Βουλευτὴς, μέχρι τῶν Σιπτεμβρίου 1894 ἔχομεν ἔσοδον 3,846,000, ὅπως ἰνδακνύει, ὅτι ἐπὶ τῷ αὐτῷ μέτρῳ μέχρι τῶν Σιπτεμβρίου τοῦ ἔτους θύλομεν ἔχει ἔσοδον ἀνώτερον τῶν 4,600,000, ὅσον εἶχονμεν πέρσιον, καὶ ὅπως εἶναι ἀνώτερον τοῦ ἐπὶ τὴν αὐτὴν περίοδον πέρσιον ἔσοδον ἐκ δραχμῶν 3,700,000. Ὡστε δυνάμεθα νὰ θεωρήσωμεν τὸ ἔσοδον τὸ πέρσιον ὡς τὸν συνήθη ὅρον· ἀλλὰ περὶ τούτου δὲν πρόκειται, διότι τὸ ποσοστὸν δυνάμεθα νὰ τροποποιήσωμεν, ἀντιστοιχῶμεν, ὅτι τὰ ποσολέσματα τοῦ 1893 δὲν παριστάσι τὸν σταθερὸν ὅρον καὶ ὅτι τὸν ἀντικείμενον τὸν σταθερὸν ὅρον πρέπει νὰ ζητήσωμεν ἐν μέσῳ ἢ ἐλάσσονι ἀποδοσὶ τοῦ δημοσίου. Λαμβάνοντες ὅμως τὰ ποσολέσματα οἷα παριστᾶνται ἐν τῷ πίνακι διὰ τὸ 1893, ἔχομεν 4,597,000 δραχμῶν, νομίζω, ἐκ τοῦ δημοσίου τούτου, ἡπομίνως προσθήκη ποσοστοῦ 50 % ἀποδοῖ πᾶν τὸ ἀπαιτούμενον. Ἀλλὰ 50 % προστιθέμενα εἰς τὸν δημοσίον ἄρα καθιστοῦσιν αὐτὸν δυσαναλόγως βαρύν ἐν παραβολῇ πρὸς τοὺς δημοσίου ἄλλων Κρατῶν; Ἐν Γαλλίᾳ καὶ ἐν Ἰταλίᾳ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο νῦν ἐξήθη ὁ δημοσίος ἐπὶ τοῦ σίτου ἀπὸ 5 φράγκων εἰς 7 τὰ ἑκατὸν χιλιογράμματα· ἀλλὰ 7 φράγκα τὰ ἑκατὸν χιλιογράμματα ἀντιστοιχοῦσι πρὸς 8 φράγκα καὶ 97 ἑκατοστὰ τὰ ἑκατὸν ὀκάδας, παρ' ἧν δὲ ἀπεδόθησαν

τὰ 4,597,000 δραχμῶν διὰ φορολογίας τοῦ σίτου ἐπὶ τῶν ἑκατὸν ὀκάδων 5 δραχμῶν καὶ 44 λεπτῶν εἰς τραπεζογραμμάτια· ἀλλὰ 5 δραχμαὶ καὶ 44 λεπτὰ εἰς τραπεζογραμμάτια εἶναι 3 δραχμαὶ καὶ 6 λεπτὰ κατὰ τὴν τρέχουσαν ἀξίαν εἰς μεταλλικὸν νόμισμα. . .

ΠΑΠΑΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΣ. Δὲν ἔχει σημασίαν. Αὐτὸ εἶναι τὸ νόμισμα τῆς χώρας ἢ μετατροπὴ εἶναι περιττὴ, νομίζω, εἰς φράγκα.

ΤΡΙΚΟΠΗΣ (Προθυπουργός). Πῶς εἶναι περιττὴ ἢ μετατροπὴ, προκείμενον περὶ προϊόντος, οὕτως ἡ ἀξία ὀρίζεται ἐκ τῆς τιμῆς τῆς διεθνούς αγοράς, ἥτις εἶναι μεταλλικῆς. . . Παραβάλλοντες ἄρα τὸν δημοσίον, ὅπως θέλει ὑπάρχει μετὰ τὴν αὐξάνει τῶν 50 %, ὅς ἔχονμεν δημοσίον μεταλλικὸν 4 φράγκων καὶ 59 ἑκατοστῶν τὰς 100 ὀκάδας, ἀντὶ τῶν 8 φράγκων καὶ 97 ἑκατοστῶν τὰς 100 ὀκάδας ἐν Γαλλίᾳ καὶ ἐν Ἰταλίᾳ. τούτοις μετὰ τὴν αὐξάνει μάλιστα ὅς ὑπερβαίνει ὁ δημοσίος τὸ ἡμῶν τοῦ δημοσίου τοῦ γαλλικοῦ καὶ τοῦ ἰταλικοῦ. Τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ προσθέτου δημοσίου ὅς ἔναι μὲν προστατευτικὸν, ἀλλ' οὐτε ἐκτάκτως δημοσίος ὅς ἔναι μὲν προστατευτικὸν, σήμερον μάλιστα, ὅτε τοσαύτη ὑπάρχει ἐλάττωσις τιμῆς τοῦ σίτου, ὅστε τὸ ποστὸν ἐλάττωσιν τοῦ νῦν δημοσίου εἶναι ἐλαττωσιν τῆς ὑποτιμῆσεως τῆς ἐπιβουτῆς; κατὰ τὸς τελευταῖους μῆνας.

ΕΥΓΕΛΙΑΣ. Μοι ἐπιτρέπεται μὲν διασφάττειν;

ΤΡΙΚΟΠΗΣ. Ναι.

ΕΥΓΕΛΙΑΣ. Πλὴν τῶν 50 % ὅς εἰσπράττειται καὶ ὁ μέγρος τοῦ δημοτικοῦ φόρου; τοῦ ἐξερχομένου σίτου, ἢ μόνον τὰ 50 %;

ΤΡΙΚΟΠΗΣ (Προθυπουργός). Ὁ εἰσπράττειται καὶ ὁ μέγρος τοῦ δημοτικοῦ δημοσίου, ὅπως καὶ εἶπαι οἱ ἄλλοι δημοτικοὶ δημοσίου, οἱ ἐπὶ τῶν ἐξωθεν εἰσπρατμένων εἰναι διὰ ὁ δημοτικὸς δημοσίος 80 λεπτῶν εἰς τραπεζικὰ γραμμάτια. Οὕτως δὲν θίγεται· μένει οἷος καὶ μέγρος τοῦτο, ἐπὶ τοῦ δημοσίου διὰ δημοσίου ἐπάγονται τὴν αὐξάνει, μὲν ἂν πάλιν εἶναι οὗτος κατώτερος οὐ μόνον κατὰ τὸ ἡμῶν πάλιν τοῦ νῦν δημοσίου γαλλικοῦ καὶ ἰταλικοῦ δημοσίου, ἀλλὰ καὶ αὐτοῦ τοῦ δημοσίου τῶν 5 φράγκων, ἐξ οὗ νῦν ἐξήθη πρὸς βρούριον τοῦ 1894 εἰς 7 φράγκα τὰ 100 χιλιογράμματα.

ρολογία ἀραιρεῖται ἀπὸ τοῦ δήμου, ἐπιτρέποντες εἰς αὐτὸν ευρύτερον τὸ δικαίωμα τῆς ἁμέσου φορολογίας, δὲν διατρέχοντες σποudaῖον κίνδυνον νὰ ἴδωμεν τὸν δῆμον φορολογουῦντα ἑαυτὸν βαρέως. Οἱ ἁμέσοι φόροι εἶναι οἱ μᾶλλον ἐπαισθητοὶ εἰς τοὺς κατοικοῦν, οἵτινες δὲν θὰ ἐπιτρέψωσιν εἰς Δημοτικὸν Συμβούλιον νὰ προσβῇ εἰς τοὺς ἁμέσους φόρους νέα βάρη, εἰμὴ μόνον ἐν ἀπολύτῳ ἀνάγκῃ. Ἐνόςθ' ὑπῆρχε δικαίωμα ἐμμέσου φορολογίας, ὁ κίνδυνος τῆς ἐξολοθίσσεως τῶν δῆμων εἰς ὑπερμετρον φορολογίαν ἦτο μέγας, διότι τὸν ἐμμεσον φόρον εὐκόλως ἀνέχεται ὁ δημότης, ὡς μὴ ἔχων, ὅτε ψηφίζεται, πλήρη τὴν συνειδήσιν τοῦ βάρους αὐτοῦ. Τοῦ ἐμμέσου φόρου ἡ ἐπίπτωσις διαφεύγει τὸν δημότην, ἀλλ' ἐπὶ τῶν φόρων τῶν ἐπιτηδευμάτων καὶ τῶν οἰκοδομῶν ὁ γινώσκων δημότης, ὅτι τὸ ὄνομα αὐτοῦ εἶναι ἐγγεγραμμένον ἐν τοῖς φορολογικοῖς καταλόγοις, ἐπορᾷ ἀγρύπνως εἰς τὰς ἐνεργείας τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου, ὅπως περιορισθῇ πᾶσα ἐπιβάρυνσις εἰς μόνον τὰναπόδραστα. Ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ νόμου πρέπει νὰ ὑπάρχωσι περιορισμοί. Ὡσαύτως εἰς περιορισμούς αὐστηροῦς πρέπει νὰ ὑποβληθῇ καὶ τὸ δικαίωμα τῶν δῆμων τοῦ δανείζεσθαι· διότι αἱ δημοτικαὶ ἀρχαὶ φιλοτιμοῦνται κατὰ τὸ διάστημα τῆς τετραετίας νὰ δαπανήσωσιν ὅσον ἐνεστί πλεονεκτή, ἀποστεροῦσαι τοὺς διαδόχους αὐτῶν παντὸς μέσου πρὸς διοίκησιν τῶν δῆμων. Ἰδίως δὲ εἰς τοὺς δήμους πρέπει νὰ ἐκχωρηθῇ ἡ διαχειρίσις προσόδων ἔχουσιν τοπικὸν χαρακτῆρα, οἷον αἱ ἐκ φόρων ἐπὶ τῶν οἰκοπέδων, ἐπὶ τῶν πεζοδρομίων καὶ πλατειῶν καὶ ἄλλων ὁμοίων ρύσεως, ἐπιβαλλομένων μόνον ἐφ' ὅσον οἱ δῆμοι ἤθελον τοὺς ψηφίσει. Ἀλλὰ τὰς διατάξεις ταύτας δὲν θέλομεν υποβάλλει εἰς τὴν Βουλὴν, ὡς ἐπράξαμεν ἄλλοτε, ἐν ἐνιαύῳ νομοσχεδίῳ μετὰ τοῦ περὶ τῶν διακυλίων καὶ τῶν εἰσφορῶν, διότι παρετηρήθη τότε, ὅτι ἐπέρχεται σύγχυσις ἐν τῇ ἐνώσει. Τὸ περὶ διακυλίων καὶ εἰσφορῶν νομοσχέδιον εἰς ἡβάσις, ἂν δὲ τοῦτο ψηφισθῇ, θέλει υποβληθῇ νομοσχέδιον ἄλλο, κανονίζον τὰ τῆς διαχειρίσεως τῶν δῆμων ἐξ ἀρετηρίας τοῦ νέου καθεστώτος.

Θέλουσιν υποβληθῇ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὴν Βουλὴν κατὰ τὴν σύνοδον ταύτην καὶ μέτρα ἄλλα, ὧν ἡ σχέσης πρὸς τὸν προϋπολογισμὸν εἶναι κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥτον

εὐθεῖα. Ἀνάγκη ὅπως ὁ στρατὸς διοργανωθῇ πληρέστερον καὶ συμφρονότερον πρὸς τὴν νέαν κατάστασιν, ἣν ἐδημιούργησεν ἡ στρατιωτικὴ ἀστυνομία· ἐν λιτοτέρῳ καταρτισμῷ τῶν ἐν εἰρήνῃ στελεγῶν διάταξις δαπανηροτέρα μὲν, ἀλλὰ ἐπαρκεσττέρα πρὸς τὴν ἐνέργειαν ὑπὲρ τῆς δημοσίας ἀσφαλείας. Περὶ τὰ τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως θὰ δεῖσθ, ὅπως ψηφισθῶσι μέτρα πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ συστήματος, ὅπερ ἐν τοῖς ἄλλοις κλάδοις ἡ Βουλὴ ἐνομοθέτησεν ἥδη κατ' ἐπὶ τὸλῃν συνταγματικὴν περὶ τῶν προσόντων καὶ τῆς μονιμότητος τῶν δημοσίων λειτουργῶν. Ὅπως καὶ περὶ τῶν λειτουργῶν ἐν τοῖς ἄλλοις κλάδοις τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας, οὕτω καὶ περὶ τὰ τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως πρέπει νὰ τεθῶσι κανόνες πρὸς τὴν ἐκτίμησιν τῶν διοριστέων καὶ τῶν ἀπολυτέων καὶ τῶν μετασποτέων. Οὐδενὸς τῶν εἰς τὴν δημοσίαν ἐκπαιδεύσιν τεταγμένων πρέπει νὰ ἐπιτρέπηται ἀπόλυσις ἢ μετακίνησις ἄνευ γνωμοδοτήσεως ἐπιθεωρητῶν καὶ ἐλέγχου τῆς γνωμοδοτήσεως τοῦ ἐπιθεωρητοῦ ὑπὸ Συμβουλίου ἐξ ἀνδρῶν τῶν γραμματέων καὶ τῆς ἐπιστήμης μόνον ἐπὶ τοιαύτῃ ἐκτιμήσει δύναται νὰ θεωρηθῇ ἡ παύσις ἢ ἡ μετάθεσις δεικναιολογημένη.

Ὁ μόνον δὲ περὶ τῶν προσωπικῶν, ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν πραγματικῶν ζητημάτων ἐν τῇ δημοσίᾳ ἐκπαιδεύσει, περὶ τοῦ τρόπου τῆς διδασκαλίας καὶ περὶ τοῦ καταρτισμοῦ καὶ τῆς ἐκτελέσεως τῶν προγραμμάτων, θ' ἀναπληρώσωσιν οἱ ἐπιθεωρηταὶ μετὰ τοῦ Συμβουλίου τὴν τῶς ὑφισταμένην ἑλλειψιν διεθυνόμενα καὶ ὁδηγίας ἐν τῇ λειτουργίᾳ τῶν ἐκπαιδευτικῶν. Ταῦτα, καίτοι κατ' ἐπιγνώμην δὲν σχετίζονται ἁμέσως πρὸς τὸν προϋπολογισμὸν, πολλὴν ὁμως ἔχουσι σχέσιν πρὸς αὐτόν. Διὰ προσωπικοῦ οὕτω λειτουργήσαντος ἡ ἐκπαιδεύσις εἶναι ἀρτιότερα καὶ ὀλιγώτερον δαπανηρὰ, περιορίζονται αἱ μετακινήσεις καὶ τὰ ἐξ αὐτῶν ἐξοδα, ἐξασφαλίζομένης δὲ τῆς ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ διατηρήσεως τῶν ἱκανῶν, δὲν ἐπιβρίπτονται εἰς τὸ ταμεῖον τῶν συντάξεων νέα βάρη κατ' ἑκάστον σχολικὸν ἔτος.

Ἐξ ἀπορρογῆς δὲ ταύτης παρατηρῶ, ὅτι καὶ περὶ τοῦ ταμείου τῶν συντάξεων πρέπει νὰ ληθῇ πρόνοια, διότι πολλὰ ἐγένοντο καταχρήσεις ἐν τῇ ἐρμηνείᾳ καὶ ἐν τῇ ἐκτελέσει τοῦ νόμου, αὐξήσονται δὲ βάρη τῆς Πολιτείας,

οὐχὶ ἐνεκα ὑπογεώσεων ἐκ τῆς ἐνοίας τοῦ νόμου, ἀλλ' ἐνεκα ἐρημνείας αὐτοῦ καὶ ἐκτελέσεως πλημμελοῦ. Θίλει ἄρα ὑποβληθῇ περὶ τούτων νομοσχέδιον.

Ἐπανερχόμενος δὲ εἰς τὰ τῆς ἐκπαίδευστος, λέγω ὅτι, πλὴν τῶν ἐκπαιδευόντων, πρέπει νὰ ληρῇ πρόνοια καὶ περὶ τῶν ἐκπαιδευομένων. Δὴν ὃ' ἀρκέστη ἡ λειτουργία τοῦ θεομοῦ τῶν ἐπιθεωρητῶν πρὸς ἀναπλήρωσιν τῆς ἀνεπαρκείας καὶ τοῦ πλημμελοῦς τῆς μέσης ἐκπαίδευστος. Ἀνεπαρκής καὶ πλημμελής ὅθ' ἦτο παρ' ἡμῶν ἡ μέση καὶ ἡ ἀνωτέρα ἐκπαίδευσις, καὶ ἐν τῇ ἀριστα ἐξεταζομένη οἱ καίμενοι νόμοι, διότι ἐν τῷ ὄργανισμῷ ἐγκρίνεται ἡ ἀνεπάρκεια καὶ τὸ πλημμελές. Οἱ εἰσερχόμενοι εἰς τὸ Πανεπιστήμιον δὲν εἶναι κατηρτισμένοι πρὸς ἐπιστημονικὴν ἐκπαίδευσιν. Καὶ ἐν αὐτῇ τῇ Γαλλίᾳ, ὅπου ἡ παρασκευὴ ἐν τῇ μέσῃ ἐκπαίδευστι εἶναι πολλῶν διαφόρων τῆς ἐνταῦθα, θεωρεῖται ὁ ἀπολύτως ἐκ τῶν λυκείων ἀνεπαρκὴς κατηρτισμένος πρὸς τὴν ἐπιστήμην, καὶ πρόσφατος κανονισμὸς δημιουργεῖ ἐν τῇ Σχολῇ τῶν ἐπιστημῶν τμήμα ἰδίον προγυμνάσεως τῶν ἐγγεγραμμένων εἰς τὴν Ἱατρικὴν Σχολήν. Μόνον μετὰ ἐπὶ τοῖς προγυμνασίου καὶ ἐξετάσεις ἐπιτυχέως ὃ' ἀνοίγονται αἱ πόλεις τῆς ἐιδικῆς ἐπιστημονικῆς παιδείσεως εἰς τοὺς τελειοφοίτους τῶν λυκείων. Διδάσκονται καὶ ἐνταῦθα οἱ ροιτηταὶ τὰ γενικὰ μαθήματα, καὶ ἐξετάζονται καὶ εἰς ταῦτα ρύθρην μίγδην μετὰ τῶν μαθημάτων τῶν ἐιδικῶν, ἐλαττωμένοι μᾶλλον ἢ ὀφελόμενοι ἐξ αὐτῶν, ὡς παρεμποδίζοντες τὰς ἐιδικὰς μελέτας ροιτητῶν ἀνεπαρκῶς κατηρτισμένων.

Ταῦτα ἀπαιτοῦσι γενικὴν ἀναδιοργάνωσιν, ἀλλὰ βάσις τῆς ἀναδιοργανώσεως εἶναι ἡ μὴ ἐγγραφή ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ μαθητῶν μὴ ἱκανῶς κατηρτισμένων οὐχὶ κατὰ τὰ ἀλλαγῶν καίμενα, οὐχὶ κατὰ τὸ μέτρον τοῦ προσήκοντος, ἀλλὰ κατὰ τὸ μέτρον τῆς παρ' ἡμῶν νομοθεσίας. Ἡ παρ' ἡμῶν νομοθεσία ἀρροφὴ εἰς μέσον τινὰ ὅρον μορφώσεως καὶ ἐκπαίδευστος· ταύτην πρέπει ν' ἀπαιτῶσιν τοιάχιστον παρὰ τοῦ εἰσερχομένου εἰς τὸ Πανεπιστήμιον, διότι σήμερον ἀποκτώνται τὰ πολυτρία λίαν εὐκόλως, πολλάκις δὲ καὶ διὰ μέσον οὐχὶ θεμιτῶν. Ἐγνωνεν ἀπείλας, ἔγνωμεν καὶ πίστις, ἔγνωμεν ἔτι καὶ ἐγκλήματα πρὸς ἀπότην

τοῦ ἀπολυτηρίου. Ἀπολυτήριον οὕτως ἀποκτώμενον εἶναι τίτλος ἀνεπαρκῆς πρὸς τὴν εἰσὸδον εἰς τὸ Πανεπιστήμιον· ἂς χρησιμεύῃ διὰ τὰ προσόντα τῶν ὑπαλλήλων, ἕως οὗ ταῦτα ἄλλως κανονισθῶσιν, ἀλλὰ δὲν πρέπει ἐπὶ πλέον νὰ ἀνοίγῃ τὰς πόλεις τοῦ Πανεπιστημίου πρὸς τὴν ἐν αὐτῷ ροιτησιν. Ὁ οὕτως ἀποκτὼν τὸ ἀπολυτήριον καὶ αὐτὸν ἐλάττει καὶ τὴν Πολιτείαν, ἐκπαιδόμενος εἰς τὰ γεράματα καὶ τὰς ἐπιστάσεις. Πρέπει ὁ φέρων τὸ ἀπολυτήριον νὰ εἰσάγῃται εἰς τὸ Πανεπιστήμιον καὶ μετὰ ἐλεγγον αὐστηρῶν, παρ' αὐτῷ τῷ Πανεπιστημίῳ διεξαγόμενον. Καὶ περὶ τούτου ἄρα ὅθ' προκαλίσσμεν τὴν Βουλὴν εἰς ψήφισιν τῶν δέοντων. Οὕτω θέλουσι τεθῇ ἐν τῇ συνόδῳ ταύτῃ βάσεις πρὸς ἐνέργειαν ἐν τοῖς ἐκπαιδευτικῇ. Αἱ βάσεις αὐταὶ δὲν ἀποτελοῦν τὸν κανονισμὸν τῶν τῆς ἐκπαίδευστος, ἀλλ' ὁ κανονισμὸς ἐν τοῖς καθ' ἑκάστον δὲν εἶναι ἔργον τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας, αἱ βάσεις ὁμοῦ τῆς ἀναδιοργανώσεως πρέπει νὰ τεθῶσι παρ' αὐτῆς, διότι ἡ ὑφιστάμενη σήμερον νομοθεσία ἐπιπροσθεῖ εἰς τὴν πρέπουσαν διαβιβάζουσι. Τούτῳ λοιπὸν θὰ ἐπιτηδῇ παρὰ τῆς Βουλῆς, ὅπως διὰ νομοθετημάτων ἐπιτραπῇ τῇ Κυβερνήτει ἡ πρόσφορος διαβιβάζουσι τῶν τῆς ἐκπαίδευστος.

Ἐσκιαγράφουσα οὕτως τὰς σπουδαιότητας τῶν προτάσεων, αἵτινες θέλουσιν ὑποβληθῇ εἰς τὴν Βουλὴν κατὰ τὴν σύνοδον ταύτην. Ἐδείξα ὅτι γέρομεν προϋπολογισμὸν ἐν ἰσοζυγίῳ· εἰδείξα ὅτι ὁ προϋπολογισμὸς στηρίζεται ἐπὶ κανονισμῶν τῶν ὑποχρεώσεων ἡμῶν πρὸς τοὺς ἰσχυροὺς τιτωσιτῶς, μὴ ἐπιτετυθέντες μὲν ἐστὶ κατὰ τύπους, ἀλλὰ ὑφιστάμενον ἀπὸ τοῦδε κατ' οὐσίαν καὶ παρέχοντος ἀσφαλῆ καὶ σταθερὰν τὴν ἐξάντη πρὸς τὴν μέλλουσαν ἡμῶν οικονομικὴν νομοθεσίαν· εἰδείξα ποῖα πρέπει νὰ ᾖναι ἡ νομοθεσία αὕτη, ἵνα δυνηθῶμεν νὰ ἀνακτήσωμεν τὴν πίστιν, ἥτις εἶναι ἡ τροπὴ τῆς χώρας· εἰδείξα ὅτι τὴν πίστιν θέλομεν οὐχὶ χάριν πορισμοῦ ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου, ἀλλὰ τὴν θέλομεν χάριν πορισμοῦ ὑπὲρ τῆς χώρας· εἰδείξα ὅτι εἶναι δυνατὸν νὰ διαβιβάζωμεν τὰ τῆς κυκλοφορίας τῆς χρηματικῆς κατὰ τρόπον διευκολύοντα τὰ τῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ οἰκονομικῆς. Νομίζω, ὅτι οὐδὲν παρεστῶσιν σήμερον κώλυμα τῆς προόδου τῆς χώρας.

ὁδῷ ταύτῃ, ὅτι διὰ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς ἀντηρῆς, ὁποῖα ὑπῆρξε καὶ ἡ τῶν προηγουμένων προϋπολογισμῶν, θέλομεν εἶχει ἀποτελέσματα βελτίονα ἐν τῶν τῆς ἐκτελέσεως τῶν προϋπολογισμῶν ἐκείνων, διότι ἤρξαντο φέροντα τὰ ἀποτελέσματα αὐτῶν τὰ μέτρα τὰ τίως ψηφισθέντα, καὶ μάλιστα ὁ θεσμός τῆς στρατιωτικῆς ἀστυνομίας. Ἐδειξα ὅτι ἡ χώρα σήμερον ἀστυνομεῖται τὸ πρῶτον ἀπ' ἧς ὑπάρχει ὡς Κράτος· ἔδειξα ὅτι ἡ δημοσία ἀσφάλεια, ἣν παρελάβομεν λίαν ἀνώμαλον (διαμαρτυρία ἐκ τῆς ἀριστερᾶς), ὡς μαρτυροῦσι τὰ μέτρα τὰ ἐκτακτά, ἅτινα ὑφίσταντο τότε πρὸς καταστολὴν τοῦ ἐκρήθλου τῆς καταστάσεως, ἡ δημοσία ἀσφάλεια ἀποκαθίσταται. . .

Μία φωνή. Οἱ ἀστυνόλακες σκοτόνουν!

ΤΡΙΚΟΓΓΙΗΣ (Προθυπουργός). Οἱ ἀστυνόλακες παρέχουσι τὴν συνδρομὴν αὐτῶν εἰς ἀποκατάστασιν τῆς διαταραχθείσης δημοσίας ἀσφαλείας, ἀλλ' ἡ ἀστυνομικὴ ὑπηρεσία, εἰς ἣν ἀρροῖ ὁ θεσμός τῆς ἀστυφυλακῆς, εἶναι ἄλλη, ἄλλου δὲ κλάδου εἶναι ἡ δύναμις, ἥτις θὰ συντελέσῃ τῆς ληστείας, περιορισμένης ἤδη ἐντὸς στενοτάτης τοπικῆς περιφέρειας, τὴν ἐξόντωσιν, ἣν πέπεισμαι ὅτι θὰ ἐγχαῖν προσεχῆ. . . Ἐδειξα ὅτι συνάμα μετὰ τῆς ἀστυνομίας αἱ ὑπηρεσίαι πᾶσαι τοῦ Κράτους ἐκτελεροῦνται ἐνδελεχῶς πρὸς ἀγαθὸν τῆς χώρας καὶ ὅτι ἐκ τῆς προόδου καὶ τῆς ἀναπτύξεως τῆς λειτουργίας αὐτῶν θέλομεν εἶχει καὶ ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ βελτίονα ἀποτελέσματα. Οὕτω δὲ διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ ἀπτόν, διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ στηριζομένου ἐπὶ βέβαιος παγίας, θέλομεν δυνηθῆ νὰ κανονίσωμεν τὰ τῆς χώρας οἰκονομικῶς, καὶ κανονίζοντες τὰ τῆς χώρας οἰκονομικῶς ἐν ἐπαρκείᾳ, θέλομεν ἀποκαταστήσει καὶ τὴν ἐπαρκείαν τῆς χώρας πρὸς τὰς ὑποχρεώσεις αὐτῆς τὰς ἰθιυαίας.

